ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា

គោលនយោបាយជាតិស្ដីពីដំឡូងមី

២០២០ - ២០២៥

បានទទួលការឯកភាពពីគណៈរដ្ឋមន្ត្រី

ក្នុងសម័យប្រជុំពេញអង្គ នាថ្ងៃទី១៤ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២០

រៀបចំ និងបោះពុម្ពដោយៈ

ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម

អគ្គនាយកដ្ឋានជំរុញពាណិជ្ជកម្ម

នាយកដ្ឋានគោលនយោបាយពាណិជ្ជកម្ម

ឧបត្ថម្ភគាំទ្រការបោះពុម្ពដោយៈ

កម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍សហប្រជាជាតិ

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា

គោលនយោបាយជាតិស្តីពីដំឡូងមី
២០២០-២០២៥

បានទទួលការឯកភាពពីគណៈរដ្ឋមន្ត្រី

ក្នុងសម័យប្រជុំពេញអង្គ នាថ្ងៃទី១៤ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២០

សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន

នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

អារម្ភកថា

ក្នុងយុគសម័យសន្តិភាពពេញបរិបូរ កម្ពុជាបានសម្រេចជោគជ័យក្នុងការប្រែក្លាយពីប្រទេសដែលមានចំណូលទាប ទៅជាប្រទេសដែលមានចំណូលមធ្យមកម្រិតទាប។ ការសម្រេចកំណើនសេដ្ឋកិច្ចខ្ពស់ហើយថេរក្នុងរយៈពេលច្រើនទសវត្សនេះបានកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រឱ្យធ្លាក់ចុះទាបមកនៅត្រឹម១០ភាគរយនៅឆ្នាំ២០១៨ និងពង្រីកទំហំសេដ្ឋកិច្ចកាន់តែធំថែមទៀត។ កម្ពុជាក៏បានផ្សារភ្ជាប់ជាមួយខ្សែច្រវាក់តម្លៃសកលនៃផលិតផលជាច្រើនមុខនិងកំពុងបង្កើនសក្តានុពលរបស់ខ្លួន ដើម្បីក្លាយជាមជ្ឈមណ្ឌលតំបន់លើផលិតផលនិងសេវាមួយចំនួនដែលខ្លួនមានឧត្តមភាពប្រកួតប្រជែងនិងកាលានុវត្តភាព។

ស្របតាមការរីកចម្រើនឥតឈប់ឈរនិងចក្ខុវិស័យអភិវឌ្ឍរយៈពេលវែង ជាពិសេសគឺការសម្រេចគោលដៅក្លាយជាប្រទេសដែលមានចំណូលមធ្យមកម្រិតខ្ពស់នៅឆ្នាំ២០៣០ និងប្រទេសដែលមានចំណូលខ្ពស់នៅឆ្នាំ២០៥០ គោលនយោបាយនេះបានកំណត់យកការធ្វើពិពិធកម្មមូលដ្ឋានគ្រឹះសេដ្ឋកិច្ច ដោយបង្កើតឱ្យមានសកម្មភាពពាណិជ្ជកម្មថ្មីៗ ស្របពេលនឹងការធ្វើពិពិធកម្មនៅក្នុងវិស័យដែលសកម្មរួចជាស្រេច។ ក្នុងចំណោមវិស័យស្នូលទាំងអស់ដែលមាន វិស័យកសិកម្មនៅតែជាកម្លាំងចលករដ៏សំខាន់ក្នុងការទ្រទ្រង់សេដ្ឋកិច្ចជាតិនិងការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចមូលដ្ឋាន។ គ្រួសារជាច្រើន ប្រមាណ៣៧ភាគរយនៃកម្លាំងពលកម្មសរុបដែលមានក្នុងស្រុក កំពុងប្រកបរបរកសិកម្មនិងធ្វើការងារស្រែចម្ការបន្តពីមួយទៅមួយឥតដាច់ជាលំដាប់តាមប្រតិទិនរដូវដែលរួមមាន ការដាំដុះ កែច្នៃដឹកជញ្ជូន និងនាំចេញកសិផល។

ដោយមើលឃើញពីការរីកចម្រើននៃវិស័យកសិ-ពាណិជ្ជកម្មនិងជីវភាពគ្រួសារកសិករ ជាពិសេសការបង្កើតក៏ដូចជាការផ្តល់ឱកាសការងារដល់ប្រជាពលរដ្ឋនៅជនបទដោយផ្ទាល់ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាសម្រេចដាក់ចេញវិធានការគាំទ្រវិស័យនេះ ដោយផ្អែកលើអភិក្រមមួយដែលឆ្លើយតបតាមតម្រូវការទីផ្សារ រចនាសម្ព័ន្ធខ្សែច្រវាក់តម្លៃសកលនិងប្រព័ន្ធនៃផលិតកម្មដំណាំត្រូវច្របាច់បញ្ចូលគ្នាក្នុងគោលនយោបាយនិងផែនការសកម្មភាពរួមមួយ។ ក្នុងស្ថានភាពបច្ចុប្បន្ននិងតទៅអនាគត ដំណាំដំឡូងមីដែលជាដំណាំធំទីពីរបន្ទាប់ពីស្រូវ ត្រូវមានការគាំទ្រពិសេសដើម្បីទាញយកប្រយោជន៍ឱ្យបានជាអតិបរមានិងការអភិវឌ្ឍដំណាំនេះឱ្យក្លាយជាកម្លាំងចលករដ៏ខ្លាំងក្លាមួយក្នុងការធ្វើបរិវត្តន៍កសិ-ឧស្សាហកម្មនៅកម្ពុជា ដែលទិសដៅនេះបានកំណត់យ៉ាងជាក់ច្បាស់ក្នុងគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍ឧស្សាហកម្ម ២០១៥-២០២៥។ ការបង្កើនសមត្ថភាពកែច្នៃផលិតផលសម្រេចចេញពីដំឡូងមី ដើម្បីជំរុញការនាំចេញពីកម្ពុជាដោយផ្ទាល់ទៅកាន់ទីផ្សារពិភពលោក ដោយនាំត្រឡប់មកវិញនូវរូបិយបណ្ណអន្តរជាតិ ព្រមទាំងជំរុញឱ្យមានការកសាងបណ្តាញតភ្ជាប់ជាមួយអនុវិស័យកសិកម្មនិងឧស្សាហកម្មក្នុងស្រុកផ្សេងៗជាច្រើនទៀត ដែលបង្កើតបាននូវប្រព័ន្ធសេដ្ឋកិច្ចប្រទាក់ក្រឡាដ៏រស់រវើក។

ក្នុងនាមរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ខ្ញុំសូមអបអរសាទរនិងកោតសរសើរចំពោះក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ ក្រសួងឧស្សាហកម្មនិងសិប្បកម្ម និងក្រសួងពាក់ព័ន្ធដទៃ

ទៀត វិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវ សាកលវិទ្យាល័យ ដៃគូអភិវឌ្ឍ វិស័យឯកជន រោងចក្រកែច្នៃ កសិករ និងប្រតិបត្តិករទាំងអស់ដែលបានចូលរួមក្នុងការរៀបចំគោលនយោបាយជាតិជំឡូងមីនេះ។ ការផ្ដល់វិភាគទានដូចជា ថវិកា ចំណេះដឹង បច្ចេកទេស បទពិសោធ ព័ត៌មាន ស្មារតីទទួលខុសត្រូវ និងឆន្ទៈបំពេញការងារ គឺជាធនធានដែលមិនអាចខ្វះបាននៅក្នុងការរៀបចំគោលនយោបាយ ដែលដំណាក់កាលទីមួយនេះបានសម្រេចរួចរាល់ជាស្ថាពរ។ សម្រាប់ដំណាក់កាលបន្ទាប់ទៀត គឺការអនុវត្តគោលនយោបាយនិងការវាយតម្លៃលើផលប៉ះពាល់កើតចេញពីការអភិវឌ្ឍនេះ។

ឈរលើមូលដ្ឋាននៃបទពិសោធជោគជ័យនិងមេរៀនដែលទទួលបានពីគោលនយោបាយស្ដីពីការជំរុញផលិតកម្មស្រូវនិងការនាំចេញអង្ករ ខ្ញុំជឿជាក់ថា កម្ពុជានឹងធ្វើឱ្យពិភពលោកមានសេចក្ដីសោមនស្សរីករាយជាថ្មីម្ដងទៀត ជាមួយនឹងតួនាទីរបស់ខ្លួនជាអ្នកផ្គត់ផ្គង់ស្បៀងអាហារនិងជាតុចូលឧស្សាហកម្ម (ម្សៅជំឡូងមី) នៅក្នុងខ្សែច្រវាក់តម្លៃសកល។ ខ្ញុំមានសុទិដ្ឋិនិយមថា ការសម្រេចលទ្ធផលនៃគោលនយោបាយនេះនឹងនាំមកនូវវិបុលភាពដល់សេដ្ឋកិច្ចមូលដ្ឋាន ពង្រីកមូលដ្ឋានគ្រឹះសេដ្ឋកិច្ចជាតិកាន់តែធំទូលាយ និងផ្ដល់ជីវភាពធូរធារសម្បូរសប្បាយដល់ប្រជាពលរដ្ឋ តាមរយៈការកសាងបាននូវប្រព័ន្ធផលិតកម្មជំឡូងមីប្រកបដោយនិរន្តរភាពនិងការកកើតរោងចក្រកែច្នៃផលិតផលដ៏ច្រើនសម្បូរបែបនៅកម្ពុជា។ ដោយសារតែគោលនយោបាយជាតិជំឡូងមីនេះ ជាចំណែកដ៏សំខាន់មួយក្នុងការអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណដំណាក់កាលទីបួននិងអនុវត្តផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ (២០១៩-២០២៣) ខ្ញុំសូមលើកទឹកចិត្តនិងជំរុញគ្រប់ភាគីពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ ឱ្យគាំទ្រនិងចូលរួមអនុវត្តគោលនយោបាយនេះឱ្យមានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់។

ថ្ងៃពុធ ១៥កើត ខែភទ្របទ ឆ្នាំជូត ទោស័ក ព.ស.២៥៦៤

ធ្វើនៅរាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ២ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ២០២០

ហ៊ុន សែន

មាតិកា

អារម្ភកថា i

១. សេចក្តីផ្តើម ១

២. ចក្ខុវិស័យ ៦

៣. គោលបំណងនិងគោលដៅ ៦

៤. យុទ្ធសាស្ត្រដើម្បីសម្រេចគោលនយោបាយ ៦

៥. ផែនការសកម្មភាព ៨

៥.១. ការបង្កើតយន្តការ ៨

៥.២. ការបង្កើតក្របខ័ណ្ឌគតិយុត្ត ៨

៥.៣. ការគាំទ្រហិរញ្ញវត្ថុ ៩

៥.៤. ការបណ្តុះបណ្តាលធនធានមនុស្ស ៩

៥.៥. ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ ៩

៥.៦. ដំណើរការអនុវត្តគម្រោង ៩

៥.៦.១. គម្រោងរយៈពេលប្រាំឆ្នាំ ១០

៥.៦.២. គម្រោងរយៈពេល១០ឆ្នាំ ១៥

៥.៧. ការគ្រប់គ្រងហានិភ័យ ១៦

៦. ការតាមដាន ត្រួតពិនិត្យ និងវាយតម្លៃ ១៨

៧. សេចក្តីសន្និដ្ឋាន ១៩

សន្ទានុក្រម ២០

ឧបសម្ព័ន្ធ

ឧបសម្ព័ន្ធទី១៖ សកម្មភាពលម្អិតសម្រាប់អនុវត្តគោលនយោបាយជាតិដំឡូងមី

ឧបសម្ព័ន្ធទី២៖ តារាងទិន្នន័យ

តារាងទី១ : ផលិតផលសក្តានុពលនិងទីផ្សារប្រទេសគោលដៅសម្រាប់ផលិតផលដំឡូងមីកម្ពុជា

តារាងទី២ : ការនាំចូលម្សៅមីក្នុងពិភពលោក "មិនទាន់កែច្នៃ" HS-110814

តារាងទី៣ : ការនាំចូលម្សៅមី "កែច្នៃ" របស់ប្រទេសនានាលើពិភពលោក HS-350510

តារាងទី៤ : ការព្យាករទីផ្សារម្សៅមីពិភពលោកសម្រាប់ឆ្នាំ២០២០-២០២៥

១. សេចក្ដីផ្ដើម

គោលនយោបាយនេះបានសម្រេចកំណើនសេដ្ឋកិច្ចដ៏រឹងមាំអស់រយៈពេលជាច្រើនឆ្នាំ ដែលបានធ្វើឱ្យកម្ពុជាទទួលបានកិត្តិនាមជាខ្លាសេដ្ឋកិច្ចថ្មីនៅអាស៊ី[១]។ លទ្ធផលនៃកំណើនសេដ្ឋកិច្ចខ្ពស់នេះបានកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រយ៉ាងឆាប់រហ័សនិងធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវសុខុមាលភាពរបស់ប្រជាជនកម្ពុជាជាច្រើនលាននាក់។ ភាពជោគជ័យដ៏ធំនេះកើតចេញពីសមត្ថភាពនិងកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងដ៏ខ្លាំងក្លារបស់គោលនយោបាយនេះ ក្នុងការរក្សាសន្តិភាព ស្ថិរភាព និងសុខដុមនីយកម្មសង្គម ដែលជាមូលដ្ឋានគ្រឹះនៃកំណែទម្រង់រដ្ឋបាលសាធារណៈ ការអនុវត្តគោលនយោបាយប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពក្នុងការទាក់ទាញវិនិយោគ ការធ្វើសមាហរណកម្មដោយរលូនទៅក្នុងសេដ្ឋកិច្ចតំបន់និងពិភពលោក និងសេរីភាវូបនីយកម្មពាណិជ្ជកម្ម។ គោលនយោបាយទាំងនេះបានជំរុញការអភិវឌ្ឍវិស័យជាច្រើន ដូចជាវិស័យទេសចរណ៍ វិស័យកាត់ដេរ វិស័យសំណង់ វិស័យកសិកម្ម និងវិស័យថ្មីៗទៀត រួមមានវិស័យអចលនទ្រព្យនិងឧស្សាហកម្មកម្មន្តសាល។

ដើម្បីរក្សាកំណើនសេដ្ឋកិច្ចសម្រេចបាននូវគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាពនិងធ្វើឱ្យកម្ពុជាក្លាយជាប្រទេសចំណូលមធ្យមកម្រិតខ្ពស់មួយដ៏រស់រវើកក្នុងប្រព័ន្ធសេដ្ឋកិច្ចតំបន់និងពិភពលោក គោលនយោបាយនេះប្ដេជ្ញាយ៉ាងមុតមាំក្នុងការពង្រីកនិងធ្វើពិពិធកម្មមូលដ្ឋានសេដ្ឋកិច្ចរបស់ខ្លួនឱ្យកាន់តែធំនិងសម្បូរបែប ដោយផ្ដោតលើវិស័យដែលមានសក្ដានុពលក្នុងការលើកកម្ពស់ជីវភាពប្រជាជន ផ្ដល់ឧត្តមប្រយោជន៍ដល់សង្គមជាតិ និងមានឧត្តមភាពប្រកួតប្រជែងពាណិជ្ជកម្ម។ ជម្រើសមួយសម្រាប់ការធ្វើពិពិធកម្មមូលដ្ឋានសេដ្ឋកិច្ចនេះ គឺការអភិវឌ្ឍខ្សែច្រវាក់តម្លៃកសិកម្មថ្មីៗដែលមានលក្ខណៈសកម្មនិងថាមវន្ត ហើយមានការចូលរួមច្រើនកុះករពីប្រជាកសិករ ពលករ ពាណិជ្ជករ និងប្រតិបត្តិករផ្សេងៗ។ គោលនយោបាយនេះចាត់ទុកថា ការធ្វើទំនើបកម្មកសិកម្មជាជម្រើសអាទិភាពដ៏សំខាន់ចាំបាច់បំផុតមួយ ជាពិសេសគឺការផ្លាស់ប្ដូរពីកសិកម្មបែបប្រពៃណី ផលិតកម្មគ្រួសារមិនស្របតាមបទដ្ឋានបច្ចេកទេសនិងតាមយថាផល ទៅជាកសិ-ពាណិជ្ជកម្មដែលមានភាពសុក្រឹតនៃផលិតកម្មអាចព្យាករនិងគ្រប់គ្រងបាន។ ការអភិវឌ្ឍនេះនឹងបង្កើតបានខឿនកសិ-ឧស្សាហកម្មបន្ថែមសម្រាប់ជាតិ ដែលបង្កើតការងារថ្មីនិងអភិវឌ្ឍជំនាញវិជ្ជាជីវៈច្រើនបែបដល់ពលករនិងយុវជនកម្ពុជា។ ការធ្វើពាណិជ្ជូបនីយកម្មកសិកម្មនិងការអភិវឌ្ឍកសិ-ឧស្សាហកម្មអាចបង្កើនប្រាក់ចំណូលបន្ថែមដល់ប្រជាជននិងផ្សារភ្ជាប់វិស័យពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗ ដែលបង្កើតបាននូវភាពប្រទាក់ក្រឡានៃចរន្តសេដ្ឋកិច្ចនិងបង្កើនឧត្តមភាពនៃការនាំចេញផលិតផលពីប្រទេសកម្ពុជាទៅកាន់ទីផ្សារពិភពលោក។

គោលនយោបាយនេះចាត់ទុកដំឡូងមីជាដំណាំសក្ដានុពលមួយក្នុងចំណោមដំណាំជាច្រើនផ្សេងទៀតសម្រាប់កសិករដែលមានធនធានតិចតួច និង/ឬកសិករខ្នាតតូច ដើម្បីកែលម្អជីវភាពរបស់ពួកគេ និងជាមូលដ្ឋានគ្រឹះមួយសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍកសិ-ឧស្សាហកម្មនៅកម្ពុជា។ ទស្សនាទាននេះមានលក្ខណៈស្របគ្នាជាមួយនឹងពិភពលោកដែលកំពុងលើកស្ទួយដំឡូងមីជាមួយនឹងកិត្យានុភាពជាដំណាំប្រចាំសតវត្សទី២១ ឬជាស្បៀងអាហារសម្រាប់សតវត្សទី២១[២]។

[១] ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី ឆ្នាំ២០១៦ កម្ពុជានៅទីនេះសេដ្ឋកិច្ចខ្លាថ្មីរបស់អាស៊ី(១០ ឧសភា ២០១៦) https://www.adb.org/news/features/here-comes-cambodia-asia-s-new-tiger-economy

[២] អង្គការ ស្បៀងអាហារពិភពលោក ឆ្នាំ២០១៣ ជួយសង្គ្រោះ ការដាំដុះដំឡូងមី ឯកទេសណែនាំ ស្ដីពីផលិតផលខ្មែរបែបនិរន្តរភាព។

ជាច្រើនទសវត្សមកនេះ គោលនយោបាយនេះបានមើលឃើញពីភាពរីកចម្រើនដូចខាងក្រោម៖

ការរីកលូតលាស់នៃផលិតកម្មដំឡូងមី : ការរីកចម្រើនយ៉ាងឆាប់រហ័សនៃតំបន់ដាំដុះដំឡូងមីក្នុងទសវត្សចុងក្រោយនេះបានធ្វើឱ្យដំណាំដំឡូងមី ក្លាយជាដំណាំសំខាន់ទីពីរ បន្ទាប់ពីស្រូវនៅកម្ពុជា។ ដំឡូងមីមានចំណែកចន្លោះពី៣ទៅ៤ភាគរយនៃផលិតផលសរុបក្នុងស្រុក[៣]។ ក្នុងមួយឆ្នាំៗ ថវិកាប្រហែល៣០០លានដុល្លារអាម៉េរិកត្រូវបានវិនិយោគដើម្បីដាំដុះដំឡូងមីលើផ្ទៃដីទំហំធំជាង៦០០ ០០០ហិកតា។ ខណៈដែលការនាំចេញភាគច្រើនជាមើមដំឡូងមីស្រស់និងចំណិតដំឡូងមីក្រៀមមានតម្លៃប្រហែល៧២៨លានដុល្លារអាម៉េរិក[៤]។ ប្រជាជននៅជនបទច្រើនជាង៩០ ០០០(ប្រាំបួនម៉ឺន)គ្រួសាររស់នៅក្នុងខេត្តចំនួន១៣ កំពុងប្រកបរបរដាំដុះដំឡូងមីនិងពលករជាច្រើនកំពុងបម្រើការក្នុងវិស័យនេះ ក្នុងដំណាក់កាលផ្សេងៗ ដូចជា ដាំដុះ ប្រមូលផល កែច្នៃ និងនាំចេញ។ កន្លែងប្រមូលទិញផលិតផលដំឡូងមីមានចំនួន៥៥០កន្លែង ភាគច្រើនស្ថិតនៅក្នុងខេត្តចំនួនប្រាំ ដូចជា ខេត្តបាត់ដំបង ខេត្តប៉ៃលិន ខេត្តបន្ទាយមានជ័យ ខេត្តឧត្តរមានជ័យ និងខេត្តត្បូងឃ្មុំ។ ខេត្តទាំងនេះមានផ្លូវតភ្ជាប់ដោយផ្ទាល់សម្រាប់ការនាំចេញដំឡូងមីពីចម្ការនៅកម្ពុជា ទៅកាន់រោងចក្រកែច្នៃ ឃ្លាំងស្តុកទុក និងកំពង់ផែរបស់ប្រទេសជិតខាង។ បន្ថែមលើនេះ ក្នុងចំណោមរោងចក្រកែច្នៃម្សៅដំឡូងមីក្នុងស្រុកទាំងខ្នាតតូចនិងខ្នាតធំចំនួន១៧ មានរោងចក្រចំនួន១៤ដែលនៅដំណើរការគិតត្រឹមឆ្នាំ២០១៨។ គួរកត់សម្គាល់ថា មានរោងចក្រកែច្នៃម្សៅថ្មីៗមួយចំនួន ទៀតកំពុងដំណើរការសាងសង់។ រោងចក្រចម្រាញ់អេតាណុលពីដំឡូងមីចំនួន៧បានដំណើរការអស់រយៈពេលជាច្រើនឆ្នាំមកហើយ។

ការកកើតឡើងនៃផលិតកម្មដំឡូងមីនៅកម្ពុជា : ការកើនឡើងតម្រូវការចំណិតដំឡូងមីក្រៀមសម្រាប់ចម្រាញ់អេតាណុលនិងម្សៅរបស់ប្រទេសចិន បានបង្កើតប្រព័ន្ធពាណិជ្ជកម្មដ៏សកម្មមួយរវាងអាស៊ីបូព៌ានិងអាស៊ីអាគ្នេយ៍។ ក្នុងប្រព័ន្ធពាណិជ្ជកម្មនេះអាចកំណត់បានថា ប្រទេសចិនជាអ្នកបញ្ជាទិញធំជាងគេនៅក្នុងពិភពលោក ហើយប្រទេសថៃនិងវៀតណាមជាអ្នកផ្គត់ផ្គង់ដ៏ធំបំផុតសម្រាប់ទីផ្សារចិននិងទីផ្សារអន្តរជាតិ ខណៈពេលដែលកម្ពុជាដើរតួនាទីជាអ្នកដាំដុះដំឡូងមី។ ប្រទេសជិតខាងយើងមិនអាចពង្រីកផ្ទៃដីដាំដុះដំឡូងមីរបស់ខ្លួនបានដោយសារផ្ទៃដីដាំដុះដំណាំកសិកម្មរបស់ពួកគេត្រូវបានកំណត់និងបែងចែកច្បាស់លាស់។ រដ្ឋាភិបាលនៃប្រទេសទាំងនេះបានកំណត់ឱ្យដាំដុះដំណាំដំឡូងមីនៅលើដីដែលមានជីជាតិតិចនិងគ្មានប្រព័ន្ធធារាសាស្ត្រ។ ហេតុនេះហើយបានជាប្រទេសទាំងនេះបង្កើតទីផ្សារដំឡូងមីនិងប្រព័ន្ធគាំទ្រផលិតកម្មដោយប្រយោលសម្រាប់ប្រទេសកម្ពុជា តាមរយៈការផ្គត់ផ្គង់ធាតុចូលកសិកម្ម ដើមដំឡូងមី ការចែករំលែកចំណេះដឹងក្សេត្រសាស្ត្រតាមបណ្តាញក្រៅផ្លូវការដល់កសិករនិងកសាងកន្លែងប្រមូលទិញដំឡូងមីស្រស់និងចំណិតដំឡូងមីក្រៀម។ ជាលទ្ធផល ដំណាំដំឡូងមីត្រូវបានដាំដុះភាគច្រើននៅតំបន់តាមព្រំដែននិងរីករាលដាលមកតំបន់ភាគខាងក្នុងប្រទេស ដូចជាការដាំដុះនៅក្នុងចម្ការស្វាយចន្ទី កៅស៊ូ និង/ឬដីលាត។

រចនាសម្ព័ន្ធខ្សែច្រវាក់តម្លៃដំឡូងមីក្នុងតំបន់ : ទីផ្សារដំឡូងមីនៅអាស៊ីបានបង្កើតខ្សែច្រវាក់តម្លៃតំបន់មួយដែលប្រទេសកម្ពុជាជាអ្នកដាំដុះ ប្រមូលផល និងកែច្នៃបឋម ខណៈពេលដែលប្រទេសជិតខាងដែលគ្រប់គ្រងទីផ្សារនិងមានឧត្តមភាពប្រកួតប្រជែងផ្នែកពាណិជ្ជកម្មដើរតួនាទីជាអ្នកកែច្នៃ នាំចេញ និងចរចាតម្លៃ។ ទោះបីជាទំហំផលិតកម្មដំឡូងមីស្ថិតនៅលំដាប់ទីបួនក្នុងតំបន់និងលំដាប់ទីប្រាំបីនៅលើពិភពលោកក៏ដោយ ក៏ប្រទេសកម្ពុជាមិន

[៣] កម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍សហប្រជាជាតិ ឆ្នាំ២០១៦ ការសិក្សាស្តីពីខ្សែច្រវាក់តម្លៃដំឡូងមីរបស់កម្ពុជា

[៤] របាយការណ៍វិភាគស្តីពីឧស្សាហកម្មដំឡូងមី(ឆ្នាំ២០១៧) , ASCS-Radius for its client, Green Leader Co. Ltd.

ត្រូវបានគេស្គាល់នៅក្នុងទីផ្សារ[៥]។ អស់រយៈពេលជាច្រើនឆ្នាំ កម្ពុជាបន្តតួនាទីរបស់ខ្លួនដោយបំពេញតម្រូវការទីផ្សារដោយប្រយោល ក្នុងនាមជាអ្នកផ្គត់ផ្គង់បំពេញបន្ថែម(Marginal Supplier) និងជាអ្នកទទួលយកថ្លៃដែលកំណត់ដោយទីផ្សារ(Price taker)។

ដំឡូងមី គឺជាដំណាំកសិ-ពាណិជ្ជកម្មសម្រាប់ការនាំចេញនិងមិនមែនជាអាហារមូលដ្ឋានសម្រាប់ចិញ្ចឹមជីវិតរបស់ប្រជាជនកម្ពុជាឡើយ ប៉ុន្តែវាជាអាហារដ៏សំខាន់មួយរបស់ប្រជាជនឥណ្ឌូណេស៊ី ឥណ្ឌា អាហ្វ្រិក និងអាម៉េរិកឡាទីនមួយចំនួនធំ។ នៅកម្ពុជា ដំឡូងមីត្រូវបានគេប្រើប្រាស់សម្រាប់អាហារនិងចំណីសត្វតិចតួច ហើយត្រូវបាននាំចេញក្នុងទម្រង់ជាវត្ថុធាតុដើមស្ទើរតែទាំងស្រុងទៅកាន់ប្រទេសជិតខាង។ ភាគច្រើន ដំឡូងមីស្រស់ត្រូវបានកែច្នៃទៅជាម្សៅនៅប្រទេសជិតខាងនិងចំណិតដំឡូងមីក្រៀមសម្រាប់ចម្រាញ់អេតាណុលត្រូវបានទិញស្តុកទុកនៅប្រទេសជិតខាង។ បន្ថែមលើផលិតផលដំឡូងមីដែលខ្លួនមាន ប្រទេសជិតខាងទាំងពីរនេះបាននាំចេញផលិតផលដំឡូងមីកម្ពុជាទៅកាន់ប្រទេសចិននិងទីផ្សារផ្សេងៗទៀត។ ការនាំចេញដោយផ្ទាល់ពីកម្ពុជាទៅប្រទេសចិន មានទំហំតូចដែលមានតម្លៃត្រឹមតែ១៥.៥លានដុល្លារអាម៉េរិក ឬ៨១ ៤៩៧តោនសម្រាប់ចំណិតដំឡូងមីក្រៀម និង១០.៥លានដុល្លារអាម៉េរិក ឬ៣០ ៩៣៧តោនសម្រាប់ម្សៅមីនៅឆ្នាំ២០១៦[៦]។ រហូតមកទល់ពេលនេះ បរិមាណនៃការនាំចេញដោយផ្ទាល់ពីកម្ពុជាមិនទាន់មានការកើនឡើងគួរឱ្យកត់សម្គាល់នោះទេ។

និន្នាការទីផ្សារដំឡូងមី : ដំឡូងមីត្រូវបានគេដាំដុះក្នុងប្រទេសច្រើនជាង៩០នៅទ្វីបអាហ្វ្រិក អាម៉េរិកឡាទីន និងអាស៊ី។ វាគឺជាដំណាំសំខាន់បំផុតបន្ទាប់ពីស្រូវ ពោត និងស្រូវសាលី និងជាស្បៀងអាហាររបស់មនុស្ស ៧៧០លាននាក់។ ផលិតកម្មដំឡូងមីពិភពលោកបានកើនឡើង២.៥ភាគរយ រវាងឆ្នាំ២០០៩-២០១៦ ដែលបរិមាណផលផលិតបានឈានដល់២៨០លានតោនក្នុងឆ្នាំ២០១៦[៧]។

ក្នុងរយៈពេល២ឆ្នាំកន្លងមកនេះ ពាណិជ្ជកម្មដំឡូងមីពិភពលោកមានភាពអាក់រអួល ដោយសារការធ្លាក់ចុះតម្លៃកសិផលជំនួសដូចជា ពោតនិងស្រូវសាលី។ តម្លៃដំឡូងមីនិងកសិផលជំនួសមានលក្ខណៈខុសគ្នាតិចតួចដូច្នេះនាំឱ្យភាពប្រកួតប្រជែងរបស់ដំឡូងមីបានថយចុះ។ ឧស្សាហកម្មកែច្នៃជាច្រើនបានឆ្លើយតបនឹងបាតុភូតនេះដោយងាកទៅប្រើប្រាស់វត្ថុធាតុដើមជំនួសដែលមានតម្លៃថោកជាងដំឡូងមី។

ការផ្លាស់ប្តូរគោលនយោបាយកសិកម្មរបស់ប្រទេសចិនក៏ផ្តល់ផលប៉ះពាល់ដល់តម្លៃដំឡូងមី។ ការដកចេញនូវការឧបត្ថម្ភធនលើផលិតកម្មពោតនិងការបញ្ចេញស្តុកពោតនៅក្នុងប្រទេសចិនក្នុងរដូវដាំដុះនិងប្រមូលផលឆ្នាំ២០១៦/២០១៧ បណ្តាលឱ្យថ្លៃពោតធ្លាក់ចុះពី៣៦០ ទៅ២០០ដុល្លារអាម៉េរិកក្នុងមួយតោន។ កត្តាទាំងនេះបានជំរុញឱ្យថ្លៃដំឡូងមីនៅក្នុងតំបន់អាស៊ានធ្លាក់ចុះដល់កម្រិតទាប គឺ១៦០ដុល្លារអាម៉េរិកក្នុងមួយតោនសម្រាប់ចំណិតដំឡូងមីក្រៀម និង៣២០ដុល្លារអាម៉េរិកក្នុងមួយតោនសម្រាប់ម្សៅដំឡូងមី។ ក្រោយការធ្លាក់ចុះតម្លៃដ៏គំហុកនេះ តម្លៃដំឡូងមីបានកើនឡើងវិញពីកម្រិតទាបនៅឆ្នាំ២០១៦-២០១៧ ដល់កម្រិតខ្ពស់បំផុតគឺ២៤០ដុល្លារអាម៉េរិកក្នុងមួយតោនសម្រាប់ចំណិតដំឡូងមីក្រៀម និង៥៥០ដុល្លារអាម៉េរិកក្នុងមួយតោនសម្រាប់ម្សៅដំឡូងមីនៅឆ្នាំ២០១៧/២០១៨។ ថ្លៃខ្ពស់នេះមិនធ្លាប់មានពីមុនមកចាប់តាំងពីមានការរាតត្បាតចៃម្សៅ(mealybug) ក្នុងឆ្នាំ ២០១០ នៅប្រទេសជិតខាង។ ការថយចុះបរិមាណផលដំឡូងមី គឺជាកត្តាចម្បងជំរុញឱ្យថ្លៃកើនឡើង ព្រោះ

[៥] ប្រព័ន្ធទិន្នន័យរបស់អង្គការស្បៀងអាហារពិភពលោក (៣០ តុលា ២០១៨) http://www.fao.org/faostat/en/#data/QC

[៦] ផែនទីពាណិជ្ជកម្ម ITC, ទិន្នន័យដកស្រង់ក្នុងខែមីនា ឆ្នាំ២០១៨

[៧] ទីផ្សារម្សៅដំឡូងមីរបស់ IMAR (2017) និន្នាការសកល ចែករំលែក ទំហំ កំណើន ឱកាស និងការព្យាករ ២០១៧-២៣, www.imarcgroup.com

ផលិតកម្មដំឡូងមីត្រូវបានខូចខាតដោយសារទឹកជំនន់នៅប្រទេសជិតខាង ការកាត់បន្ថយផ្ទៃដីដាំដុះដោយសារតម្លៃធ្លាក់ចុះក្នុងឆ្នាំកន្លងមក និងការកកើតជំងឺនៅប្រទេសជិតខាងនិងកម្ពុជា[៨]។

បើពិនិត្យមើលទីផ្សារដំឡូងមីជារួម ប្រទេសចិននៅតែជាអ្នកទិញធំជាងគេបំផុតនូវចំណិតដំឡូងមីក្រៀម និងម្សៅដំឡូងមីពីតំបន់អាស៊ីអាគ្នេយ៍ ដែលស្រូបយក៧៧ភាគរយនៃចំណែកទីផ្សារពិភពលោកនៅឆ្នាំ២០១៦។ ទោះបីជាប្រទេសចិនមានសមត្ថភាពផលិតពោតគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីបំពេញតម្រូវការរបស់ខ្លួនហើយក៏ដោយ ប្រទេសនេះនៅបន្តពឹងផ្អែកលើការផ្គត់ផ្គង់កសិផលពីបណ្តាប្រទេសផ្សេងៗទៀត ព្រោះថាដំណាំពោតងាយរងគ្រោះដោយសារការប្រែប្រួលអាកាសធាតុនិងដើម្បីធានាសន្តិសុខស្បៀងដល់ប្រជាជនរបស់ខ្លួន។ គួរឱ្យកត់សម្គាល់ផងដែរថា រដ្ឋាភិបាលចិនបានចេញសេចក្តីប្រកាសពីការអនុវត្តគោលនយោបាយប្រើប្រាស់ E10 (អេតាណុល១០ភាគរយលាយជាមួយនឹងប្រេងឥន្ធនៈ) នៅទូទាំងប្រទេសចិន ដែលនេះជាសញ្ញាមួយបង្ហាញថា វត្ថុធាតុដើមនិងសមត្ថភាពចម្រាញ់អេតាណុលត្រូវបង្កើនថែមទៀតដើម្បីសម្រេចគោលដៅនៃគោលនយោបាយនេះ[៩]។

ការផលិតម្សៅដំឡូងមីមានបរិមាណ៦លានតោន ជាមួយនឹងកំណើន២,២ភាគរយ ចាប់ពីឆ្នាំ២០០៩ ដល់ឆ្នាំ២០១៦ តាមការចុះបញ្ជីអត្រាកំណើនប្រចាំឆ្នាំសរុប (Compound Annual Growth Rate CAGR) ហើយវាមានចំណែក៨ភាគរយនៃបរិមាណម្សៅសរុបរបស់ពិភពលោក ដែលផលិតចេញពីកសិផលផ្សេងៗទៀត។ តម្រូវការម្សៅដំឡូងមីពិភពលោកត្រូវបានគេរំពឹងថា នឹងកើនឡើងក្នុងកម្រិត CAGR ១.៩ភាគរយ ចន្លោះឆ្នាំ២០១៧និងឆ្នាំ២០២២ ដែលបរិមាណរបស់វានឹងកើនដល់៧.៤លានតោននៅឆ្នាំ២០២២[១០]។ យោងតាមការសិក្សា ម្សៅដំឡូងមីកំពុងត្រូវបានគេប្រើប្រាស់ក្នុងការផលិតទឹកស្ករសម្រាប់ភេសជ្ជៈនិងសារធាតុបន្ថែមក្នុងអាហារច្រើនមុខ។ ម្សៅដំឡូងមីក៏ត្រូវបានប្រើប្រាស់យ៉ាងទូលំទូលាយនៅក្នុងឧស្សាហកម្មជាច្រើន ដូចជា ឱសថ ក្រដាស វាយនភណ្ឌ ក្តារបន្ទះ ថ្នាំលាប កាវ សំបកដប ថង់ប្លាស្ទិក ។ល។ សំណល់ពីម្សៅដំឡូងមីអាចផលិតជាចំណីសត្វ ជី និងជីវឧស្ម័ន។

អេតាណុលចម្រាញ់ចេញពីដំឡូងមីអាចជាផលិតផលសក្តានុពលមួយសម្រាប់ប្រទេសកម្ពុជា ប្រសិនបើមានការយកចិត្តទុកដាក់ពីអ្នកពាក់ព័ន្ធក្នុងខ្សែច្រវាក់តម្លៃនេះ។

ដើម្បីមាននិរន្តរភាព ដំឡូងមីគួរតែកែច្នៃជាផលិតផលសម្រេចច្រើនបែបសម្រាប់ទីផ្សារផ្សេងៗ ដូចនេះតម្លៃផលិតផលអាស្រ័យនឹងលទ្ធភាពទិញរបស់អតិថិជនក្នុងទីផ្សារនីមួយៗ។ ការផ្តោតទៅលើទីផ្សារក្នុងស្រុកជាជម្រើសមួយ ដោយសារតម្លៃកែច្នៃផលិតផលនៅនឹងកន្លែងអាចប្រកួតប្រជែងជាមួយនឹងផលិតផលនាំចូលពីបរទេសដែលត្រូវចំណាយច្រើនសម្រាប់ការដឹកជញ្ជូន ឯកសារនាំចូល សេវាឆ្លងដែន និងចំណាយផ្សេងៗទៀត។ ឧទាហរណ៍ នៅប្រទេសនីហ្សេរីយ៉ា ម្សៅដំឡូងមីត្រូវបានតម្រូវឱ្យលាយជាមួយម្សៅស្រូវសាលីយ៉ាងហោចណាស់ ១០ភាគរយសម្រាប់ធ្វើនំប៉័ង ដើម្បីកាត់បន្ថយការនាំចូលស្រូវសាលីដែលមានតម្លៃថ្លៃ ដែលប្រទេសនេះបានចំណាយលុយរាប់លានដុល្លារអាមេរិកក្នុងមួយឆ្នាំៗ[១១]។ ចំណិតដំឡូងមីក្រៀមនិងស្លឹកដំឡូងមី ក្នុងអត្រា១ភាគ៤អាចជំនួស

---

[៨] ទីផ្សារដំឡូងមី CIAT (ឆ្នាំ ២០១៨) នៅពេលដែលភាពប្រាកដប្រជា គឺជាភាពច្បាស់លាស់តែមួយគត់ ខ្សែចង្វាក់តម្លៃ និងជីវភាពរស់នៅនៅអាស៊ី Cotonou, Benin

[៩] ការវិភាគ អាណត្តិ"Ethanol E10 នៅទូទាំងប្រទេសចិនប្រឈមនឹងឧបសគ្គ "https://www.patts.com/latest-news/agriculture / signapore / analysis-chinas-nationwide-e10-ethanol -mandate-26808971

[១០] ទីផ្សារម្សៅដំឡូងមីរបស់ IMAR (2017) និន្នាការសកល ចែករំលែក ទំហំ កំណើន ឱកាស និងការព្យាករ ២០១៧-២២ www.imarcgroup.com

[១១] លោក Elijah Ige Ohimain (ឆ្នាំ២០១៤) ការរំពឹងទុកនិងបញ្ហាប្រឈមនៃការដាក់បញ្ចូលដំឡូងទៅក្នុងគោលនយោបាយនំប៉័ងស្រូវសាលីនៅក្នុងប្រទេសនីហ្សេរីយ៉ា អង្គភាពស្រាវជ្រាវគោលនយោបាយឧស្សាហកម្ម និងអាហារ នាយកដ្ឋានវិទ្យាសាស្ត្រជីវសាស្ត្រ មហាវិទ្យាល័យវិទ្យាសាស្ត្រនៃសាកលវិទ្យាល័យ Niger Delta

ពោតសម្រាប់ការផលិតចំណីសត្វនិងកាត់បន្ថយថ្លៃដើម ដោយមិនប៉ះពាល់ដល់ការរីកលូតលាស់ ការឡើងទម្ងន់ ឬលទ្ធភាពផលិតស៊ុតសត្វ[១២]។ ការស្រាវជ្រាវនៅប្រទេសឥណ្ឌូណេស៊ីបង្ហាញថា មីកែច្នៃពីម្សៅដំឡូងមីមានគុណភាពដូចគ្នាប្រមាណ៨០ភាគរយទៅនឹងមីធ្វើពីម្សៅស្រូវសាលី[១៣]។ នៅប្រទេសម៉ូសំប៊ិក ដំឡូងមីត្រូវបានគេប្រើប្រាស់ដើម្បីផលិតស្រាបៀរជំនួសឱ្យការនាំចូលស្រូវបាឡី (Barley)[១៤]។ នៅសហរដ្ឋអាម៉េរិក មានក្រុមហ៊ុនមួយកំពុងផលិតទឹកស្ករធម្មជាតិ (organic sweetener) ពីដំឡូងមីជំនួសស្ករអំពៅនិងពោត ព្រោះវាមានផលល្អសម្រាប់សុខភាពដោយសារតែស្ករនេះគ្មានជាតិគ្លុយតែន (Gluten) ដែលមិនធ្វើឱ្យអ្នកបរិភោគមានប្រតិកម្ម (Allergy) និងគ្មានសរីរាង្គបំប្លែងសេនេទិក (សរីរាង្គបម្រែបម្រួលហ្សែន) (Transgenetic Plant) មានកាឡូរីខ្ពស់និងមានជាតិសរសៃច្រើនដែលជួយកាត់បន្ថយជំងឺទឹកនោមផ្អែមនិងបេះដូង[១៥]។

ដោយសារលក្ខណៈពិសេសនេះហើយ បានជាធ្វើឱ្យផលិតផលដែលកែច្នៃពីដំឡូងមីមានទីផ្សារពិសេសដែលផលិតផលកែច្នៃចេញពីពោត ស្រូវសាលី អង្ករ និងដំឡូងបារាំងមិនអាចជំនួសបាន។ ទោះបីជាមានអ្នកទិញមានឆន្ទៈផ្តល់តម្លៃខ្ពស់សម្រាប់ផលិតផលកែច្នៃពីដំឡូងមី (ជាពិសេសម្សៅដំឡូងមីសរីរាង្គ)ក៏ដោយ ទីផ្សារទាំងនេះមានការប្រកួតប្រជែងខ្លាំង ហើយការបង្កើតប្រព័ន្ធអនុលោមផលិតផលដំឡូងមីនឹងស្តង់ដាសរីរាង្គនិងការទទួលបានផ្លាកសញ្ញាបញ្ជាក់គុណភាព ត្រូវការដើមទុនវិនិយោគដំបូងច្រើននិងពេលវេលាយូរសម្រាប់ការរៀបចំប្រព័ន្ធការងារនិងកសាងសមត្ថភាពដល់ភាគីពាក់ព័ន្ធ ដែលនេះជាកត្តាប្រឈមសម្រាប់សហគមន៍ និង/ឬ សហគ្រាសធុនតូចនិងមធ្យម។ សម្រាប់តែម្សៅដំឡូងមីសរីរាង្គតែមួយមុខគត់ តម្រូវការរបស់វាកើនឡើង១ ០០០ដង ក្នុងរយៈពេល១០ឆ្នាំដែលចាប់ពី៦០តោននៅឆ្នាំ២០០៧ ដល់ ៦០ ០០០តោននៅឆ្នាំ២០១៧[១៦]។

ការដាំដុះនិងពាណិជ្ជកម្មដំឡូងមីត្រូវបានប្រមើលមើលឃើញថា នឹងមានភាពអំណោយផលល្អសម្រាប់ភូមិភាគអាស៊ីអាគ្នេយ៍នាពេលអនាគត ព្រោះទិន្នផលរបស់វាអាចប្រកួតប្រជែងជាមួយពោតនិងដំណាំជំនួសផ្សេងទៀតសម្រាប់ការកែច្នៃម្សៅ អេតាណុល និងផលិតផលផ្សេងៗ។ ប្រទេសចិននិងតំបន់អាស៊ីខ្វះខាតអាហារដែលមានជាតិកាបូអ៊ីដ្រាតច្រើន (ម្សៅ ស្ករ និងសៃលុយឡូស ដែលផ្តល់ថាមពលដល់មនុស្សនិងសត្វ) ប៉ុន្តែកង្វះខាតនេះត្រូវបានបំពេញគ្រប់គ្រាន់មកវិញតាមតម្រូវការ ដោយខ្សែច្រវាក់តម្លៃផ្គត់ផ្គង់ដំឡូងមីក្នុងតំបន់និងពិភពលោក។ នៅក្នុងសហភាពអឺរ៉ុប ម្សៅដំឡូងបារាំងទទួលបានកិច្ចគាំពារនិងគាំទ្រច្រើនពីរដ្ឋ ដែលបង្កើតការទុកចិត្តដល់អតិថិជនជាពិសេស អ្នកផលិតក្រដាសនិងម្ហូបអាហារ។ ក្នុងរយៈពេលប៉ុន្មានឆ្នាំកន្លងមកនេះ ដោយសារការដកការឧបត្ថម្ភធនចេញពីដំណាំពោត បានធ្វើឱ្យតម្លៃពោតនៅប្រទេសចិនធ្លាក់ចុះនិងប្រែប្រួលតាមតម្លៃទីផ្សារពោតអន្តរជាតិ (អាម៉េរិក) និងបានធ្វើឱ្យតម្លៃដំឡូងមីធ្លាក់ចុះស្របគ្នា។ ដូច្នេះ អនាគតដំឡូងមីកម្ពុជានិងតំបន់អាស៊ីអាគ្នេយ៍ត្រូវពឹងផ្អែកលើលទ្ធភាពរបស់ខ្លួនក្នុងការរក្សាភាពប្រកួតប្រជែងជាមួយនឹងពោតនិងដំណាំជំនួសដែលដាំដុះនៅតំបន់ផ្សេងៗក្នុងពិភពលោក។ ភាពប្រកួតប្រជែងរបស់ដំឡូងមីដែលត្រូវរក្សានិងបង្កើន រួមមាន ទិន្នផលខ្ពស់ ថ្លៃដើមផលិតទាប គុណភាពម្សៅល្អ និងការផ្គត់ផ្គង់បានតាមបរិមាណតម្រូវការរបស់អតិថិជនប្រកបដោយការទុកចិត្ត។

---

[១២] http://www.cassavabiz.org/postharvest/lvstock_1.htm

[១៣] Akhmad Zainal Abidin (ឆ្នាំ២០១៣) ការអភិវឌ្ឍមីកញ្ចប់ដោយប្រើម្សៅដំឡូងមី(វិទ្យាស្ថានបច្ចេក Bandung)

[១៤] Agence France-Presse (ឆ្នាំ២០១៧) លើសពីស្រូវអង្ករ ការផលិតស្រាបៀរពីផលិតផលដំឡូងមីបង្កការភ្ញាក់ផ្អើលនៅទីផ្សារ

[១៥] Madhava, ដំឡូងមីសរីរាង្គ www.madhavasweenteners.com

[១៦] មជ្ឈមណ្ឌលសម្រាប់បច្ចេកវិទ្យាគ្រប់គ្រងទី ៧ នៃម្សៅដំឡូងមីនៅពិភពអាស៊ី ថ្ងៃទី ២៣-២៥ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០១៨ សៀមរាប

២. ចក្ខុវិស័យ

គោលនយោបាយជាតិនេះ មានចក្ខុវិស័យកសាងមូលដ្ឋានផលិតកម្មដំឡូងមីប្រកបដោយនិរន្តរភាពសម្រាប់ការកែច្នៃប្រកបដោយគុណភាពដើម្បីប្រកួតប្រជែងនៅលើទីផ្សារ។

៣. គោលបំណងនិងគោលដៅ

គោលនយោបាយជាតិនេះ មានគោលបំណងធ្វើឱ្យប្រទេសកម្ពុជាក្លាយជាទីតាំងផលិតនិងកែច្នៃដំឡូងមី និងជាអ្នកផ្គត់ផ្គង់ផលិតផលដំឡូងមីមួយ ដែលអាចជឿទុកចិត្តបានសម្រាប់ទីផ្សារពិភពលោក។

ដើម្បីសម្រេចបាននូវចក្ខុវិស័យនិងគោលបំណងខាងលើ **គោលនយោបាយជាតិនេះ**កំណត់គោលដៅសំខាន់ៗចំនួនបីដូចខាងក្រោម៖

- ផ្លាស់ប្តូរពីផលិតកម្មដំឡូងមីបែបប្រពៃណីឬគ្រួសារ ទៅជាផលិតកម្មដំឡូងមីបែបពាណិជ្ជកម្មនិងអនុវត្តតាមគោលការណ៍បច្ចេកទេស ដែលកសិករអាចទទួលបានប្រាក់ចំណូលក្នុងបរិបទដែលថ្លៃដំឡូងមីប្រែប្រួល ការប្រើប្រាស់ដីប្រកបដោយនិរន្តរភាព និងកសិកម្មវៃឆ្លាតដែលធន់នឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ
- គាំទ្រដល់អ្នកកែច្នៃផលិតផលដំឡូងមីដែលមានសក្តានុពលនិងទាក់ទាញវិនិយោគ ដើម្បីកែច្នៃផលិតផលដំឡូងមីដែលមានតម្លៃបន្ថែមសម្រាប់ផ្គត់ផ្គង់ទីផ្សារនានា
- លើកកម្ពស់ភាពប្រកួតប្រជែងពាណិជ្ជកម្ម តាមរយៈការជ្រៀតចូលនិងចាប់យកចំណែកទីផ្សារ កែលម្អកិច្ចសម្រួលពាណិជ្ជកម្ម កាត់បន្ថយចំណាយដែលមិនចាំបាច់ និងផ្សារភ្ជាប់នឹងអន្តរវិស័យដែលពាក់ព័ន្ធក្នុងការនាំចេញ។

៤. យុទ្ធសាស្ត្រដើម្បីសម្រេចគោលនយោបាយ

គោលនយោបាយជាតិ ស្តីពីដំឡូងមីកំណត់យុទ្ធសាស្ត្រប្រមូលផ្តុំ ដែលកំណត់យកកម្រិតទាំងបីនៅក្នុងខ្សែប្រវាក់តម្លៃដំឡូងមី រួមមាន ការផលិត ការកែច្នៃ និងការនាំចេញ ត្រូវអភិវឌ្ឍក្នុងពេលតែមួយស្របគ្នា៖

៤.១. យុទ្ធសាស្ត្រនៃការផលិត : ទីផ្សារត្រូវបានកំណត់ជាមុន ហើយបន្ទាប់មកខ្សែប្រវាក់តម្លៃផ្គត់ផ្គង់ត្រូវបានរៀបចំតម្រឹមនិងបន្សីគ្នា។ តួអង្គសំខាន់ៗ ដូចជា កសិករនិងអ្នកកែច្នៃត្រូវលើកទឹកចិត្តនិងសម្របសម្រួលឱ្យសហការជាមួយគ្នា តាមរយៈផលិតកម្មកសិកម្មតាមកិច្ចសន្យា គ្រោងការផលិតកម្ម និងយន្តការផ្សេងទៀតដែលអាចអនុវត្តបានដោយជោគជ័យ។ យុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ខ្សែប្រវាក់តម្លៃមូលដ្ឋានត្រូវបង្កើតឡើង ហើយផែនការវិនិយោគរបស់តួអង្គទាំងនេះត្រូវធ្វើឱ្យមានសង្គតិភាពនឹងគ្នា ដើម្បីបង្កើនប្រសិទ្ធភាពខ្សែប្រវាក់តម្លៃទាំងមូល។ គោលដៅនានាត្រូវកំណត់ជាមុននិងសហការអនុវត្ត ដូចជាប្រតិទិនដាំដុះ ទិន្នផល ថ្លៃដើមផលិតកម្ម ការគ្រប់គ្រងគុណភាព ផែនការប្រមូលផលនិងកែច្នៃ និងការគ្រប់គ្រងហានិភ័យ។ វិនិយោគសាធារណៈ(រាជរដ្ឋាភិបាលនិងភាគីពាក់ព័ន្ធ) ត្រូវផ្តោតលើតំបន់ដែលវិស័យឯកជនបានបោះទុនវិនិយោគសាងសង់រោងចក្រនិងមានកសិករដាំដុះដំឡូងមីច្រើន។

៤.២. យុទ្ធសាស្ត្រនៃការកែច្នៃ : ការជួយគាំទ្រអ្នកកែច្នៃដែលមានស្រាប់ និងទាក់ទាញវិនិយោគដែលមានធនធានហិរញ្ញវត្ថុនិងបទពិសោធពាណិជ្ជកម្ម គឺជាចំណុចចាប់ផ្តើមនៃការផ្លាស់ប្តូរវិស័យនេះ ដើម្បីជំរុញខ្សែប្រវាក់តម្លៃដំឡូងមីឱ្យឈានឡើងមួយកម្រិតទៀត។ ឧស្សាហកម្មកែច្នៃដំឡូងមីកម្ពុជាត្រូវតែមានសមត្ថភាព

ដូចគ្នាឬប្រហាក់ប្រហែលគ្នានឹងឧស្សាហកម្មកែច្នៃដំឡូងមីបរទេស ដែលថ្លៃដើមផលិតផលអាចប្រកួតប្រជែងអាចទាញយកប្រយោជន៍ទាំងអស់ពីមើមដំឡូងមី(សំណល់) និងប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាជឿនលឿនដើម្បីកាត់បន្ថយការបំពុលបរិស្ថាន។ ការវិនិយោគទាំងនេះត្រូវមានការគាំទ្រនិងលើកទឹកចិត្តពីផ្នែកគោលនយោបាយពន្ធនិងហិរញ្ញប្បទានដែលមានអត្រាការប្រាក់ទាបប្រកបដោយនិរន្តរភាព។

ឧស្សាហកម្មកែច្នៃដំឡូងមីត្រូវផ្សារភ្ជាប់ជាមួយវិស័យពាក់ព័ន្ធដទៃទៀត ដើម្បីធ្វើឱ្យសេដ្ឋកិច្ចមូលដ្ឋានមានចរន្តរស់រវើក ដែលបង្កើតបាននូវគុណតម្លៃបន្ថែមនិងផ្ដល់អត្ថប្រយោជន៍បំពេញឱ្យគ្នាទៅវិញទៅមក។ ដូចជា សំណល់ពីការកែច្នៃម្សៅដំឡូងមីឬអេតាណុលអាចយកទៅលាយជាមួយនឹងពោត ចុងអង្ករ ឬសណ្ដែកសៀងជាដើម ដើម្បីធ្វើជាចំណីសត្វសម្រាប់ទីផ្សារក្នុងស្រុក។ ដូច្នេះវាអាចជំនួសការនាំចូលចំណីសត្វពីបរទេសបានមួយចំនួន។ យោងតាមស្ថិតិពីមជ្ឈមណ្ឌលពាណិជ្ជកម្មអន្តរជាតិ(ITC) ប្រទេសកម្ពុជាបាននាំចូលចំណីសត្វមានតម្លៃប្រហែល៦៣លានដុល្លារអាម៉េរិកក្នុងឆ្នាំ២០១៦។

សំណល់ពីដំឡូងមីក៏អាចធ្វើជាជីសម្រាប់លក់ទៅឱ្យកសិករក្នុងតម្លៃទាបជាងជីដែលនាំចូល។ បន្ថែមលើនេះ សំណល់រាវពីដំឡូងមី(ទឹកលាងដំឡូងមីឬចេញពីល្បាយម្សៅមី) អាចធ្វើជាទឹកជីសរីរាង្គសម្រាប់ស្រោចស្រពចម្ការដំណាំរបស់កសិករដែលនៅជិតរោងចក្រនិងបង្កើតជីវឧស្ម័នដើម្បីដុតយកកម្ដៅសម្ងួតម្សៅដំឡូងមីនិងបង្កើតថាមពលអគ្គិសនីសម្រាប់ប្រើប្រាស់។ ទឹកដែលបានធ្វើប្រព្រឹត្តិកម្មនិងអគ្គិសនីដែលនៅសល់ពីរោងចក្រផលិតម្សៅមីឬអេតាណុល ត្រូវបានផ្ដល់ឬលក់ទៅឱ្យសហគមន៍ក្នុងតម្លៃសមរម្យឬទាបជាងទីផ្សារ ដើម្បីលើកទឹកចិត្តដល់កសិករបន្តផ្គត់ផ្គង់ដំឡូងមីដល់រោងចក្រ។ ដោយសារដំឡូងមីមានផ្ទុកសារធាតុស្យានីដអ៊ីដ្រូសែន(HCN)ខ្ពស់ ការបំពុលដែលកើតចេញពីសារធាតុនេះត្រូវត្រួតពិនិត្យឱ្យបានត្រឹមត្រូវនិងហ្មត់ចត់នៅគ្រប់ដំណាក់កាលនៃការកែច្នៃទាំងអស់ដើម្បីការពារប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីកសិកម្ម ជីវចម្រុះនិងសុខុមាលភាពសហគមន៍។

៤.៣. យុទ្ធសាស្ត្រនៃការនាំចេញ : ដំឡូងមីជាដំណាំមួយប្រភេទដែលកសិករងាយនឹងបោះបង់ឬផ្លាស់ទៅដាំដំណាំផ្សេងទៀត នៅពេលដែលតម្លៃថយចុះខ្លាំង ហើយទីផ្សារមិនច្បាស់លាស់។ ការកែលម្អលទ្ធភាពបង្កើនប្រាក់ចំណេញរបស់កសិករ ជាពិសេសកសិកររស់នៅក្នុងតំបន់ដែលអំណោយផលដល់ការដាំដុះដំឡូងមី គឺជាអាទិភាពចាំបាច់មួយដើម្បីទ្រទ្រង់ជីវភាពរស់នៅរបស់ពួកគេនិងគាំទ្រដល់ផែនការអាជីវកម្មរយៈពេលវែងរបស់រោងចក្រឧស្សាហកម្មកែច្នៃ។

ពាណិជ្ជូបនីយកម្មកសិកម្មដំឡូងមីត្រូវផ្ដើមចេញនិងជំរុញដោយការស្រាវជ្រាវនិងការអភិវឌ្ឍប្រព័ន្ធផលិតកម្មកសិកម្មមូលដ្ឋាន។ បញ្ហាផលិតកម្មដែលនាំឱ្យមានការខាតបង់សេដ្ឋកិច្ចត្រូវដោះស្រាយស្របតាមតម្រូវការនិងទាន់ពេលវេលា ដូចជា សមាសភាពចង្រៃ ការអនុវត្តកសិកម្មដែលមិនមាននិរន្តរភាព ការហូរច្រោះដី ការប្រើប្រាស់ពូជដែលគ្មានគុណភាព និងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។ល។ បន្ថែមលើនេះ ការបង្កើនការធ្វើយន្តូបនីយកម្មកសិកម្ម ដើម្បីជំនួសការងារដែលប្រើកម្លាំងពលកម្មខ្លាំង កាត់បន្ថយលើការចំណាយលើថ្លៃឈ្នួលពលកម្មដែលកំពុងបន្តកើនឡើង និងដោះស្រាយវិបត្តិកង្វះខាតកម្លាំងពលកម្មនៅជនបទត្រូវតែយកចិត្តទុកដាក់បន្ថែមទៀត។ ជាតុចូលកសិកម្ម(ជី ថ្នាំ ពូជ) ត្រូវត្រួតពិនិត្យនិងកែលម្អឱ្យប្រសើរឡើងថែមទៀត តាមរយៈការបង្កើនការយល់ដឹងនិងការកំណត់ការទទួលខុសត្រូវដល់អ្នកលក់និងអ្នកចែកចាយ

ជាតុចូលកសិកម្ម ដើម្បីឱ្យពួកគេផ្គត់ផ្គង់តែផលិតផលដែលមានគុណភាព និងណែនាំអតិថិជនរបស់ពួកគេឱ្យប្រើប្រាស់ផលិតផលឱ្យបានត្រឹមត្រូវប្រកបដោយសុវត្ថិភាពនិងមានប្រសិទ្ធភាព។ ការផ្តល់ប្រាក់កម្ចីគួរថ្លៃប្រនិតឱ្យស្របតាមតម្រូវការ ប្រតិបត្តិការចំណាយ និងលំហូរសាច់ប្រាក់របស់កសិករផ្អែកតាមប្រតិទិនដាំដុះដំឡូងមី ព្រមទាំងផ្តល់ការអនុគ្រោះចំពោះការសងកម្ចីយឺត ដើម្បីបញ្ចៀសការគាស់លក់ដំឡូងមីមិនគ្រប់អាយុឬលក់ក្រោមតម្លៃទីផ្សារក្នុងស្ថានភាពមិនស្មើភាព និងផ្តល់ការប្រឹក្សាយោបល់ដើម្បី ជួយពួកគេឱ្យប្រើប្រាស់កម្ចីប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពនិងចំគោលដៅ។

៥. ផែនការសកម្មភាព

ដើម្បីសម្រេចបាននូវចក្ខុវិស័យ គោលបំណង គោលដៅ និងយុទ្ធសាស្ត្រនៃគោលនយោបាយនេះ ផែនការសកម្មភាពដែលត្រូវអនុវត្តចាំបាច់រួមមាន៖

៥.១. ការបង្កើតយន្តការ

ដើម្បីអនុវត្តគោលនយោបាយជាតិដំឡូងមីនេះប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព រចនាសម្ព័ន្ធគ្រប់គ្រងវិស័យដំឡូងមីចាំបាច់ត្រូវបង្កើតឡើងសំដៅសម្របសម្រួល ប្រមូលផ្តុំ តម្រង់ទិស និងភ្ជាប់ទំនាក់ទំនងរវាងផ្នែកពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ដែលអាចដោះស្រាយបាននូវការខ្វះខាតនិងឈានទៅអភិវឌ្ឍវិស័យនេះឱ្យមាននិរន្តរភាព។ ក្រសួង/ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធត្រូវកៀរគរធនធានបន្ថែមស្របតាមការចាំបាច់នៃទំហំការងារ ដើម្បីជំរុញអនុវត្តគោលនយោបាយនេះ ត្រូវចាត់តាំងឱ្យអនុវត្តភារកិច្ចដែលស្ថិតក្នុងដែនសមត្ថកិច្ចនិងការទទួលខុសត្រូវរបស់ខ្លួន ហើយធនធានមនុស្សនិងហិរញ្ញវត្ថុត្រូវផ្តល់ឱ្យបន្ថែមស្របតាមការចាំបាច់និងទំហំការងារ។ ក្នុងការជំរុញអនុវត្តគោលនយោបាយជាតិដំឡូងមីនេះប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពនិងសង្គតិភាព ត្រូវបង្កើតយន្តការដូចខាងក្រោម៖

៥.១.១. ក្រុមការងារដំឡូងមី ដែលបានបង្កើតឡើងដោយក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម តាមរយៈប្រកាសលេខ២៧៣ ព.ណ គនព. ប្រក ចុះថ្ងៃទី១៦ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៧ នឹងក្លាយជាក្រុមការងារផ្លូវការមួយនៃវេទិការវាងរាជរដ្ឋាភិបាល និងវិស័យឯកជន។ ក្រុមការងារនេះមានលេខាធិការដ្ឋានមួយជាសេនាធិការ ដែលស្ថិតក្រោមក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម។

៥.១.២. ក្រុមជំនាញ (Think Tank) ដែលមានសមត្ថភាពក្នុងការប្រមូលទិន្នន័យ វិភាគទីផ្សារ វាយតម្លៃឧត្តមភាពប្រកួតប្រជែងរបស់តួអង្គផ្សេងៗក្នុងចង្វាក់តម្លៃ។

៥.១.៣. បង្កើតមជ្ឈមណ្ឌលអភិវឌ្ឍន៍ផលិតផលនិងនវានុវត្តន៍ ដើម្បីស្រាវជ្រាវ ពិសោធ និងបង្កើតផលិតផលថ្មីៗ ដែលមានតម្រូវការទីផ្សារ តម្លៃបន្ថែមច្រើន និងមានលំនឹងតម្លៃ។

៥.១.៤. ពង្រឹងសមត្ថភាពរបស់វិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍន៍កសិកម្មកម្ពុជា(CARDI)និងស្ថានីយពិសោធន៍ស្រាវជ្រាវផ្សេងៗទៀត ដើម្បីស្រាវជ្រាវបង្កើតពូជដំឡូងមីដែលមានម្សៅច្រើន គុណភាពម្សៅខ្ពស់ ជួយដល់កសិករអនុវត្តកសិកម្មប្រកបដោយនិរន្តរភាព វៃឆ្លាត និងបន្សាំនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។ បន្ថែមលើនេះ ក៏ជួយបង្កើតប្រព័ន្ធផ្គត់ផ្គង់ដំឡូងមីដ៏គួរឱ្យជឿជាក់ដល់រោងចក្រឧស្សាហកម្មកែច្នៃ។

៥.២. ការបង្កើតក្របខ័ណ្ឌគតិយុត្ត

ការអនុវត្តគោលនយោបាយនេះត្រូវអនុលោមតាមច្បាប់និងមានការគាំទ្រដោយលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តដែលមានជាធរមាន។ ក្រសួងស្ថាប័នរាជរដ្ឋាភិបាល អាចរៀបចំលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តពាក់ព័ន្ធនឹងវិស័យដំឡូងមី ស្របតាមការចាំបាច់និងតម្រូវការជាក់ស្តែង។

៥.៣_ ការគាំទ្រហិរញ្ញវត្ថុ

ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍ជនបទនិងកសិកម្ម និងធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា មានការកិច្ចរួមគ្នាក្នុងការដោះស្រាយបញ្ហាទាក់ទងនឹងការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានស្របតាមស្មារតីនៃឯកសារគោលនយោបាយនេះ។ ទន្ទឹមនឹងនេះ ហិរញ្ញប្បទានអាចបានមកពីអំណោយពីដៃគូអភិវឌ្ឍ វិស័យឯកជន ព្រមទាំងថវិកាមកពីប្រភពស្របច្បាប់ផ្សេងទៀត។

៥.៤_ ការបណ្តុះបណ្តាលធនធានមនុស្ស

ធនធានមនុស្សគឺជាកម្លាំងស្នូល ដើម្បីសម្រេចចក្ខុវិស័យនិងអនុវត្តគោលនយោបាយប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។ ដើម្បីបណ្តុះបណ្តាលធនធានមនុស្ស សំដៅបង្កើនផលិតភាពដំឡូងមី វិទ្យាស្ថានស្តង់ដាកម្ពុជា វិទ្យាស្ថានបណ្តុះបណ្តាលពាណិជ្ជកម្មនិងស្រាវជ្រាវ(TTRI) វិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍន៍កសិកម្មកម្ពុជា(CARDI) ត្រូវកំណត់កម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាលនិងស្រាវជ្រាវ ដើម្បីចូលរួមគាំទ្រដល់វិស័យដំឡូងមី និងរៀបចំនីតិវិធីដើម្បីកំណត់ស្តង់ដាដំឡូងមី រួមទាំងការរៀបចំសិក្ខាសាលាផ្សព្វផ្សាយ ទស្សនកិច្ចសិក្សាក្នុងនិងក្រៅប្រទេស។ល។

៥.៥_ ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ

ស្របតាមការរីកចម្រើននៃវិស័យដឹកជញ្ជូនពាណិជ្ជកម្មអន្តរជាតិនិងសមាហរណកម្មរបស់កម្ពុជាក្នុងក្របខ័ណ្ឌសេដ្ឋកិច្ចនិងពិភពលោក ដើម្បីឆ្លើយតបនឹងតម្រូវការជាក់ស្តែងរបស់វិស័យដំឡូងមី ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធត្រូវយកចិត្តទុកដាក់ស្តារនិងពង្រឹងបន្ថែម៖

៥.៥.១. សម្រួលនិងធ្វើឱ្យមានភាពស្របគ្នារវាងផែនការភស្តុភារកម្មនិងគោលនយោបាយតាមរយៈការពង្រីកសមត្ថភាពកំពង់ផែ ពង្រឹងប្រសិទ្ធភាពសេវាកម្មភស្តុភារ កិច្ចសម្រួលពាណិជ្ជកម្ម និងឃ្លាំងស្តុក។

៥.៥.២. ពិនិត្យលទ្ធភាពក្នុងការកសាងផ្លូវដឹកជញ្ជូនយុទ្ធសាស្ត្រ ដែលកាត់បន្ថយចម្ងាយដឹកជញ្ជូនពីកន្លែងកែច្នៃទៅកំពង់ផែឬច្រកនាំចេញ និងតភ្ជាប់ពីរោងចក្រឧស្សាហកម្មកែច្នៃទៅបណ្តាញដឹកជញ្ជូនជាតិ(ផ្លូវរថភ្លើង ផ្លូវទឹក ផ្លូវជាតិ) និងកសាងសេវាសាធារណៈផ្សេងៗដូចជា ទឹក ភ្លើង ប្រព័ន្ធលូ និងប្រព័ន្ធប្រព្រឹត្តិកម្មទឹកស្អាត។ល។

៥.៥.៣. ពិនិត្យលទ្ធភាពក្នុងការរៀបចំហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធសាធារណៈ ដែលចាំបាច់សម្រាប់គាំទ្រដល់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធឯកជនរបស់រោងចក្រឧស្សាហកម្មកែច្នៃ ដើម្បីគ្រប់គ្រងសំណល់និងការបំពុលបរិស្ថានប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និងអនុលោមតាមច្បាប់ពាក់ព័ន្ធនឹងការគ្រប់គ្រងផលប៉ះពាល់បរិស្ថាន ក៏ដូចជាកែច្នៃសំណល់ទាំងនោះទៅជាពហុផលិតផលដែលមានអត្ថប្រយោជន៍ដល់សហគមន៍មូលដ្ឋាន។

៥.៦_ ដំណើរការអនុវត្តគម្រោង

ដោយសារការអភិវឌ្ឍវិស័យដំឡូងមីផ្សារភ្ជាប់នឹងការអភិវឌ្ឍវិស័យកសិកម្មនិងពាណិជ្ជកម្ម គោលនយោបាយនេះត្រូវអនុវត្តទុកឱ្យស្របជាមួយនឹងយុទ្ធសាស្ត្រជាតិនិងគោលនយោបាយពាក់ព័ន្ធនានា ដើម្បីបំពេញឱ្យគ្នាទៅវិញទៅមកក្នុងគោលបំណងបង្កើនប្រសិទ្ធភាពនិងប្រសិទ្ធផលក្នុងការអភិវឌ្ឍវិស័យដំឡូងមី។ បញ្ហាអន្តរវិស័យ ដូចជា ថ្លៃដឹកជញ្ជូនខ្ពស់ សេវាកម្មភស្តុភារមានកម្រិត កម្ចីហិរញ្ញវត្ថុមានអត្រាការប្រាក់ខ្ពស់ ថ្លៃអគ្គិសនីខ្ពស់ និងការផ្គត់ផ្គង់មានភាពអាក់រអួល កិច្ចសម្រួលពាណិជ្ជកម្មនៅមិនទាន់ជឿជាក់បានដូចការរំពឹងទុក កង្វះខាតសម្ភារៈគាំទ្រសកម្មភាពពាណិជ្ជកម្មនៅកំពង់ផែឬច្រកនាំចេញ និងកង្វះទីផ្សារពលកម្មក្នុងស្រុកក្នុងការផ្តល់បុគ្គលិកឬពលករជំនាញដល់វិស័យឯកជន ត្រូវដោះស្រាយនៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌអភិវឌ្ឍជាតិរួមមួយនិងឆ្លើយតបចំពោះតម្រូវការជាក់លាក់

របស់វិស័យដំឡូងមី។ គោលនយោបាយជាតិដំឡូងមី ជាគំរូមួយដែលស្របនិងមានសង្គតិភាពជាមួយយុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណថ្មីផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ គោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍ឧស្សាហកម្ម យុទ្ធសាស្ត្រសមាហរណកម្មពាណិជ្ជកម្មកម្ពុជា ផែនការមេភស្តុភារកម្ម(ឡូជីស្ទីក) យុទ្ធសាស្ត្រកសិកម្មនិងទឹក និងគោលនយោបាយនាំចេញអង្ករ។

ក្រសួងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធត្រូវបន្តអនុវត្តកំណែទម្រង់ ដើម្បីកាត់បន្ថយការចំណាយមិនចាំបាច់ និងបង្កើតតម្លៃបន្ថែមដើម្បីលើកកម្ពស់ការប្រកួតប្រជែងរបស់វិស័យនេះ សម្រាប់ការជ្រៀតចូលនិងចាប់យកទីផ្សារដំឡូងមីថ្មីៗប្រកបដោយជោគជ័យ។ ទន្ទឹមនឹងនេះ ការអនុម័តនិងអនុវត្តវិធានការនៃគោលនយោបាយជាតិដំឡូងមី ត្រូវធានាបាននូវផលចំណេញនៃខ្សែច្រវាក់តម្លៃតាមរយៈការបង្កើនផលិតភាពរបស់តួអង្គនីមួយៗនិងការតភ្ជាប់គ្នារវាងតួអង្គពាក់ព័ន្ធ ដូចជា កសិករ រោងចក្រកែច្នៃ សេវាកម្មដឹកជញ្ជូន ធនាគារ ភ្នាក់ងារទីផ្សារ អ្នកទិញជាដើម ដើម្បីបង្កើនប្រសិទ្ធភាពនៃខ្សែច្រវាក់តម្លៃដំឡូងមី។ ដូច្នេះ ផលិតផលដំឡូងមីកម្ពុជាដែលស្របនឹងតម្លៃទីផ្សារអន្តរជាតិ នឹងមានគុណភាពស្របតាមតម្រូវការរបស់ទីផ្សារដែលតួអង្គនីមួយៗ អាចទទួលបានប្រាក់ចំណេញ។

ដើម្បីជំរុញការអភិវឌ្ឍវិស័យនេះឱ្យបានលឿន ក្រសួងសំខាន់ៗត្រូវសហការជាមួយភាគីពាក់ព័ន្ធ ដើម្បីរៀបចំបង្កើតនិងអនុវត្តគម្រោងនានាដែលបំពេញចន្លោះប្រហោងរបស់គម្រោងវិនិយោគរបស់វិស័យឯកជននិងកសិករ។ កិច្ចសហប្រតិបត្តិការនេះត្រូវអនុវត្តក្នុងទម្រង់ភាពជាដៃគូរវាងអ្នកផលិតវិស័យសាធារណៈនិងវិស័យឯកជន(Producer Public Private Partnership)។ ដូច្នេះ ធនធានត្រូវប្រើប្រាស់ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពនិងមុខងារត្រូវបានអនុវត្តស្របគ្នា ដើម្បីសម្រេចបាននូវគោលដៅរួម។

ដោយសារតម្លៃដំឡូងមីមានការប្រែប្រួលនិងពិបាកគ្រប់គ្រង ខ្សែច្រវាក់តម្លៃត្រូវតែកែលម្អដើម្បីបង្កើនលទ្ធភាពទទួលបានប្រាក់ចំណេញរបស់តួអង្គពាក់ព័ន្ធ ដោយផ្អែកលើតម្លៃដំឡូងមីទាបបំផុតដែលបានកត់ត្រានៅក្នុងបណ្តាឆ្នាំកន្លងមក។ ការបង្កើនលទ្ធភាពនេះ ត្រូវធ្វើឡើងតាមរយៈការលើកកម្ពស់ផលិតភាពរបស់តួអង្គនីមួយៗ ការផ្សារភ្ជាប់រវាងតួអង្គខ្សែផ្តេកនិងខ្សែឈរ ដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាដែលកើតមានក្នុងខ្សែច្រវាក់តម្លៃផលិតកម្មដំឡូងមី និងការកសាងប្រព័ន្ធអភិបាលកិច្ចមួយ ដើម្បីធ្វើឱ្យវិស័យដំឡូងមីនេះស៊ីចង្វាក់គ្នានឹងវិស័យពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗដែលផ្តល់ផលប្រយោជន៍ឱ្យគ្នាទៅវិញទៅមក។

៥.៦.១_ គម្រោងរយៈពេលប្រាំឆ្នាំ

ផលិតភាពនៃផលិតកម្មដំឡូងមីនៅកម្ពុជាត្រូវបានបង្កើនតាមរយៈការបង្កើនទិន្នផលនិងការកាត់បន្ថយថ្លៃដើមផលិតកម្ម ដោយគ្មានហានិភ័យដល់ប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ី(ដំណាក់កាលទី១ - រយៈពេលពីរឆ្នាំ) និងលើកកម្ពស់ភាពប្រកួតប្រជែងខ្សែច្រវាក់តម្លៃ ដើម្បីបង្កើនប្រាក់ចំណូលរបស់កសិករនិងកំណើននៃឧស្សាហកម្មកែច្នៃ(ដំណាក់កាលទី២ - រយៈពេលបីឆ្នាំ)[១៧]៖

ក_ ផលិតភាពនៃផលិតកម្មដំឡូងមីនៅកម្ពុជាត្រូវបានបង្កើនតាមរយៈការបង្កើនទិន្នផលនិងការកាត់បន្ថយថ្លៃដើមផលិតកម្ម ដោយគ្មានហានិភ័យដល់ប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីកសិកម្ម៖

ក.១_ ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទត្រូវធ្វើការសិក្សាលើផែនការផលិតកម្មនិងតំបន់ដាំដុះដំណាំដំឡូងមីជាទៀងទាត់ ដើម្បីកត់ត្រាទំហំផលិតកម្ម កំណត់តំបន់ដាំដុះ តាមជានដីជាតិដី និងថ្លៃដើមផលិតកម្ម។ ហ៥

[១៧] សម្រាប់សកម្មភាពលម្អិតនៃដំណាក់កាលខ្លីនិងមធ្យម ព្រមទាំងសកម្មភាពសម្រាប់ទស្សនវិស័យរយៈពេលវែង សូមពិនិត្យឧបសម្ព័ន្ធទី១

ផ្អែកលើការសិក្សានេះខ្សែក្រវាត់ដំឡូងមី(តំបន់)គួរតែកំណត់និងបង្កើតឡើង ដើម្បីលើកទឹកចិត្តនិងជំរុញដល់កសិករប្រើប្រាស់ដីដែលសមស្របបំផុតសម្រាប់ការដាំដុះដំឡូងមី ដើម្បីធានានូវនិរន្តរភាពបរិស្ថាន សេដ្ឋកិច្ច និងសង្គម។ ខ្សែក្រវាត់ដំឡូងមី(តំបន់) ត្រូវចាត់ទុកជាឧបករណ៍មួយសម្រាប់គ្រប់គ្រងការដាំដុះតាមគោលការណ៍និរន្តរភាពនិងជួយបង្កលក្ខណៈងាយស្រួលដល់អ្នកកែច្នៃទទួលបានវត្ថុធាតុដើម(មើមដំឡូងមី) ប្រកបដោយអនុលោមភាពនិងគុណភាពដែលពួកគេចង់បាន។

ក.២_ ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទត្រូវត្រួតពិនិត្យអនាម័យនិងភូតគាមអនាម័យលើការនាំចូលពូជនិងដើមដំឡូងមីពីបរទេស ដើម្បីការពារនិងទប់ស្កាត់ការរីករាលដាលនៃសមាសភាពចង្រៃពីតំបន់មួយទៅតំបន់មួយ ដែលអាចបង្កឱ្យមានការខាតបង់ដល់សេដ្ឋកិច្ចជាតិ។ ការគំរាមកំហែងដែលបានរកឃើញ ត្រូវទប់ស្កាត់និងដោះស្រាយដោយវិធានការអនាម័យនិងភូតគាមអនាម័យយ៉ាងតឹងរ៉ឹងនិងតាមរយៈយន្តការដែលមានស្រាប់។

ក.៣_ ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទត្រូវចរចាជាមួយដៃគូជាសមាសភាគីរបស់ខ្លួននៃបណ្តាប្រទេសនានា មជ្ឈមណ្ឌលស្រាវជ្រាវ និងវិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវអន្តរជាតិ ដើម្បីនាំចូលពូជដំឡូងមីដែលផ្តល់ទិន្នផលខ្ពស់ធន់នឹងជំងឺ ធន់នឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ យកមកធ្វើការសាកល្បងនៅកម្ពុជា ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយនិងចែកចាយដល់កសិករ ប្រសិនបើពូជទាំងនោះសមស្របនឹងលក្ខខណ្ឌអាកាសធាតុ ដី និងកត្តាផ្សេងៗទៀត។

ក.៤_ ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទលើកទឹកចិត្តដល់ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធនិងវិស័យឯកជនឱ្យមានថ្នាលបណ្តុះពូជនិងដើមដំឡូងមី ដើម្បីផលិតនិងចែកចាយពូជនិងដើមដែលមានគុណភាព គ្មានជំងឺ ស្របតាមលក្ខណៈដីរបស់កសិករនិងតម្រូវការរបស់អ្នកកែច្នៃ។

ក.៥_ ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទត្រូវពិនិត្យតាមដាននិងវាយតម្លៃគុណភាពធាតុចូលកសិកម្ម(ដូចជា ជី)ដែលកំពុងប្រើប្រាស់លើដំណាំដំឡូងមី ដើម្បីធានាប្រសិទ្ធភាពរបស់វាក្នុងការបង្កើនទិន្នផល។

ក.៦_ ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទតាមដាននិងត្រួតពិនិត្យសមាសភាពចង្រៃនិងកត្តាអវិជ្ជមានដទៃទៀតដែលប៉ះពាល់ដល់ផលិតកម្មដំឡូងមី។ កត្តាគំរាមកំហែងនិងហានិភ័យត្រូវគ្រប់គ្រងនិងទប់ស្កាត់ តាមរយៈវិធានការដ៏មានប្រសិទ្ធភាពដើម្បីចៀសវាងការខាតបង់ផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច។ ក្រសួងត្រូវផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានពាក់ព័ន្ធនឹងសមាសភាពចង្រៃឱ្យបានទូលំទូលាយនិងទាន់ពេលវេលាដល់កសិករ អ្នកកែច្នៃ និងអ្នកពាក់ព័ន្ធទាំងអស់តាមរយៈប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយដែលមានប្រសិទ្ធភាព។

ក.៧_ ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ត្រូវផ្តល់សៅផ្សព្វផ្សាយគោលការណ៍ផលិតកម្មដំឡូងមីវៃឆ្លាត(អនុវត្តតាមបច្ចេកទេស) ការបន្សុាំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុនិងការអនុវត្តកសិកម្មល្អដល់កសិករ។ ក្រសួងត្រូវស្វែងរក ធ្វើការពិសោធ និងផ្សព្វផ្សាយបច្ចេកវិទ្យានិងបច្ចេកទេសថ្មីដែលមានតម្លៃទាបនិងសមស្របសម្រាប់កសិករដើម្បីបង្កើនផលិតភាពផលិតកម្មដំឡូងមីរបស់ពួកគេ។

ក.៨_ ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទត្រូវបន្តលើកកម្ពស់បណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេសដាំដុះដំណាំដំឡូងមីនិងអនុវត្តវិធានការកែលម្អគុណភាពដីកសិកម្មដូចជា ដាំដុះដំណាំគម្របដី ដាំដំណាំឆ្លាស់ ដាំដំណាំបង្វិល ដើម្បីធានានូវផលិតកម្មប្រកបដោយនិរន្តរភាព។

ក.៩_ ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទត្រូវតែកែលម្អសេវាកម្មកសិកម្មឯកជន តាមរយៈការរៀបចំឱ្យមានសហគមន៍គ្រឿងយន្តឬឧបករណ៍កសិកម្ម(ផ្លូវការឬមិនផ្លូវការ) ដើម្បីបង្កើនផលិតភាពនិងគុណភាពសេវាកម្មរបស់ពួកគេ។ ក្រសួងត្រូវបណ្តុះបណ្តាលជំនាញបច្ចេកទេសដល់កសិករដែលជាម្ចាស់គ្រឿងយន្តឬឧបករណ៍កសិកម្មទាំងនេះ ទាំងទ្រឹស្តីនិងការអនុវត្តផ្ទាល់នៅនឹងកន្លែង ដូច្នេះការងាររបស់ពួកគេនឹងអនុលោមតាមការអនុវត្តកសិកម្មប្រកបដោយនិរន្តរភាព វៃឆ្លាត និងបទដ្ឋានបច្ចេកទេស ដែលផ្តល់ទិន្នផលខ្ពស់និងតម្លៃសេវាអាចគ្រប់គ្រងបាន។

ក.១០_ ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទត្រូវរៀបចំកសិករដាំដំឡូងមី ជាក្រុមផលិត ចង្កោមឬសហគមន៍ ហើយធ្វើសមាហរណកម្មសហគមន៍កសិកម្មទាំងនេះ ទៅក្នុងរចនាសម្ព័ន្ធប្រមូលផ្ដុំដែលស្របទៅនឹងតំបន់ទីតាំងភូមិសាស្ត្រ បរិបទសង្គម សេដ្ឋកិច្ច និងធន្ធះរបស់ពួកគេ។ រចនាសម្ព័ន្ធប្រមូលផ្ដុំនេះត្រូវបានគាំទ្រដោយការអភិវឌ្ឍស្ថាប័ននិងការកសាងសមត្ថភាព ដើម្បីធ្វើជាចំណុចតភ្ជាប់ជាមួយនឹងអ្នកពាក់ព័ន្ធ អ្នកផ្ដល់សេវាកម្មផ្សេងៗ និងវិស័យឯកជន តាមរយៈផលិតកម្មតាមកិច្ចសន្យា។

ក.១១_ នៅដើមរដូវកាលផលិតកម្មជារៀងរាល់ឆ្នាំ ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ និងក្រសួងឧស្សាហកម្ម វិទ្យាសាស្ត្រ បច្ចេកវិទ្យា និងនវានុវត្តន៍ ត្រូវសហការរៀបចំទិវាដំឡូងមីដើម្បីកំណត់ផែនការដាំដុះ កែច្នៃ និងនាំចេញ ផ្ដល់រង្វាន់លើកទឹកចិត្តដល់កសិករគំរូ រោងចក្រកែច្នៃ និងក្រុមហ៊ុននាំចេញឆ្នើម ហើយជាពិសេសគឺ ផ្សព្វផ្សាយបច្ចេកទេសនិងបច្ចេកវិទ្យាថ្មីៗដល់កសិករ។

ខ_ ការអភិវឌ្ឍវិស័យឯកជនឱ្យកាន់តែរស់រវើក តាមរយៈការជួយរោងចក្រឧស្សាហកម្មកែច្នៃសម្រេចបាននូវទំហំសេដ្ឋកិច្ច(Economy of scale) និងការកាត់បន្ថយថ្លៃដើម ដើម្បីឱ្យពួកគេអាចប្រកួតប្រជែង ច្រៀតចូល និងក្ដោបក្ដាប់ចំណែកទីផ្សារបានដោយជោគជ័យ៖

ខ.១_ ក្រសួងពាណិជ្ជកម្មត្រូវវិភាគនិងធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពខ្សែច្រវាក់តម្លៃដំឡូងមីជាទៀងទាត់ ដោយពិនិត្យមើលនិន្នាការទីផ្សារ ការប្រកួតប្រជែងក្នុងតំបន់ និងរចនាសម្ព័ន្ធថ្លៃដើមនៅកម្ពុជា។ ការសិក្សានេះផ្ដល់ធាតុចូលផ្អែកលើភស្តុតាងសម្រាប់កិច្ចពិភាក្សាគោលនយោបាយ។ ដូច្នេះ វិធានការគោលនយោបាយអាចត្រូវកែសម្រួលឬបន្ថែមដោយក្រសួងឬស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ ដើម្បីជំរុញការអភិវឌ្ឍវិស័យនេះប្រកបដោយសង្គតិភាពនិងបរិយាបន្ន ព្រមទាំងសម្រេចបាននូវគោលដៅដែលកំណត់ក្នុងគោលនយោបាយ។

ខ.២_ ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ និងគណៈកម្មាធិការគោលនយោបាយសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ ត្រូវបង្កើតយុទ្ធសាស្ត្រទាក់ទាញវិនិយោគលើការកែច្នៃដំឡូងមី និងអនុវត្តផែនការសកម្មភាពរបស់ខ្លួនដើម្បីទាក់ទាញវិនិយោគិន ដូច្នេះសមត្ថភាពកែច្នៃដំឡូងមី ត្រូវបានបង្កើនគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីសម្រេចគោលដៅនាំចេញដែលបានកំណត់ក្នុងគោលនយោបាយនេះ។ សៀវភៅកម្រងនីតិវិធីវិនិយោគនិងសេចក្ដីណែនាំអំពីការវិនិយោគក្នុងឧស្សាហកម្មកែច្នៃដំឡូងមី នឹងរៀបចំឱ្យបានរួចរាល់ ផ្សព្វផ្សាយ បង្ហោះលើគេហទំព័រ និងចែកជូនដល់ក្រុមវិនិយោគិនគោលដៅ។

ខ.៣_ ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុត្រូវផ្ដល់ការលើកទឹកចិត្តដូចជាការលើកលែងឬកាត់បន្ថយពន្ធលើប្រាក់ចំណេញ ពន្ធលើផលិតផលដែលកែច្នៃពីដំឡូងមី និងអាករលើតម្លៃបន្ថែមជូនដល់ប្រតិបត្តិករដំឡូងមីស្របច្បាប់ដែលសកម្មភាពអាជីវកម្មរបស់ពួកគេបានផ្ដល់ផលប្រយោជន៍ដោយផ្ទាល់ដល់កសិករ។

ខ.៤_ ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ និងធនាគារអភិវឌ្ឍន៍ជនបទនិងកសិកម្ម ត្រូវបង្កើតកញ្ចប់ថវិកាពិសេសសម្រាប់ធ្វើអន្តរាគមន៍នៅពេលដែលការប្រមូលផលរបស់កសិករលើសលប់ បង្កើតបានជាវិបត្តិដំឡូងមីជន់ ការបិទច្រកព្រំដែនជាបណ្ដោះអាសន្នរបស់ប្រទេសជិតខាង ទីផ្សារអន្តរជាតិមានភាពអាក់រអួល កត្តាគ្រោះធម្មជាតិ និងហេតុការណ៍ផ្សេងៗដែលកើតជាយថាហេតុ ដើម្បីសម្រួលដល់ការលំបាករបស់កសិករនិងរោងចក្រកែច្នៃ។

ខ.៥_ ក្រសួងរ៉ែនិងថាមពលនឹងបន្តគិតគូរព្រមទាំងអនុវត្តគោលនយោបាយបន្ថយថ្លៃលក់អគ្គិសនីជូនដល់អ្នកប្រើប្រាស់អគ្គិសនីសម្រាប់វិស័យឧស្សាហកម្ម ដែលក្នុងនោះមានទាំងឧស្សាហកម្មកែច្នៃដំឡូងមីនិងឧស្សាហកម្មប្រភេទផ្សេងៗទៀត ដោយពុំមានការរើសអើង។ ក្រសួងរ៉ែនិងថាមពលលើកទឹកចិត្តឱ្យរោងចក្រឧស្សាហកម្មកែច្នៃដំឡូងមី ធ្វើការផលិតអគ្គិសនីដើម្បីបម្រើសេចក្ដីត្រូវការរបស់រោងចក្រដំឡូងមីផ្ទាល់។ ចំពោះករណីសល់អគ្គិសនីពី

ការប្រើប្រាស់រួច រោងចក្រដំឡូងមីអាចធ្វើការចរចាលក់អគ្គិសនីនេះជូនអគ្គិសនីកម្ពុជា ដោយឈរលើមូលដ្ឋាននៃសេចក្តីត្រូវការអគ្គិសនីជាក់ស្តែង និងលក្ខខណ្ឌបច្ចេកទេសនៃការភ្ជាប់អគ្គិសនី និងថ្លៃអគ្គិសនី។ ករណីនេះ រោងចក្រឧស្សាហកម្មអាចដាក់ពាក្យស្នើសុំមកក្រសួងរ៉ែនិងថាមពល ដើម្បីក្រសួងធ្វើការពិនិត្យលើករណីជាក់ស្តែងនីមួយៗ។

ខ.៦_ ក្រសួងបរិស្ថាន ដោយមានការសហការពីក្រសួងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ ត្រូវជួយជំរុញនិងសម្របសម្រួលកិច្ចដំណើរការរៀបចំរបាយការណ៍វាយតម្លៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាននិងសង្គមសម្រាប់គម្រោងកែច្នៃដំឡូងមី ដើម្បីធានាថា វិធានការដែលបានកំណត់ក្នុងរបាយការណ៍នោះគឺអាចឆ្លើយតបទៅនឹងបញ្ហាប្រឈមលើការគ្រប់គ្រងសំណល់ បញ្ហាបំពុលបរិស្ថាននានា និងការប៉ះពាល់ដល់សុខភាពឬការរស់នៅរបស់ប្រជាពលរដ្ឋដែលរស់នៅជុំវិញទីតាំងកែច្នៃ ឬដែលអាស្រ័យនឹងប្រភពទឹកនៅផ្នែកខាងក្រោម។

ខ.៧_ ក្រសួងបរិស្ថានសហការជាមួយក្រសួងឧស្សាហកម្ម វិទ្យាសាស្ត្រ បច្ចេកវិទ្យា និងនវានុវត្តន៍ និងក្រសួងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ ជួយដល់ម្ចាស់រោងចក្រកែច្នៃដំឡូងមី តាមរយៈការផ្តល់ប្រឹក្សាបច្ចេកទេសឬបច្ចេកវិទ្យាសមរម្យនិងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ក្នុងការគ្រប់គ្រងការបំពុលបរិស្ថានដែលកើតចេញពីការកែច្នៃ ដើម្បីកាត់បន្ថយផលប៉ះពាល់ជាអវិជ្ជមានឱ្យនៅកម្រិតអប្បបរមាលើសហគមន៍អេកូឡូស៊ីនិងជីវៈចម្រុះ និងបង្កើនតម្លៃបន្ថែមពីការប្រើប្រាស់សំណល់ពីផលិតកម្មកែច្នៃដំឡូងមី។ ក្រសួងបរិស្ថានត្រូវកំណត់នីតិវិធីនិងគោលការណ៍ណែនាំច្បាស់លាស់ ស្តីពីការជ្រើសរើសទីតាំងកែច្នៃដំឡូងមី ដើម្បីធានាថាទីតាំងកែច្នៃទាំងនោះមិនស្ថិតនៅក្នុងតំបន់លំនៅឋាន ទីប្រជុំជន ដែនជម្រកសត្វព្រៃ តំបន់ការពារ និង/ឬ តំបន់ងាយរងគ្រោះ។

ខ.៨_ ក្រសួងពាណិជ្ជកម្មត្រូវរៀបចំសម្របសម្រួលបង្កើតសមាគមឬសហព័ន្ធពាណិជ្ជកម្មដំឡូងមីជាតិមួយ ដើម្បីប្រមូលផ្តុំវិស័យឯកជន រួមមានអ្នកនាំចេញ អ្នកកែច្នៃ និងប្រតិបត្តិករពាក់ព័ន្ធក្នុងអាជីវកម្មដំឡូងមី និងណែនាំឱ្យស្ថាប័នដែលបានបង្កើតថ្មីនេះទៅចុះបញ្ជីនៅក្រសួងមហាផ្ទៃ ដើម្បីទទួលបានភាពស្របច្បាប់។

ខ.៩_ ក្រសួងពាណិជ្ជកម្មត្រូវរៀបចំវេទិកាធុរកិច្ចស្តីពីដំឡូងមី ដើម្បីលើកកម្ពស់ផលិតផលកែច្នៃពីដំឡូងមីរបស់កម្ពុជានិងផ្សារភ្ជាប់វិស័យឯកជនទៅនឹងបណ្តាញធុរកិច្ចអន្តរជាតិ យ៉ាងហោចណាស់២ឆ្នាំម្តង។

ខ.១០_ ក្រសួងពាណិជ្ជកម្មត្រូវបង្កើតប្រព័ន្ធប្រតិបត្តិការធុរកិច្ចអនឡាញ ដើម្បីភ្ជាប់វិស័យឯកជនកម្ពុជាជាមួយនឹងអ្នកទិញបរទេស ដូចជាគេហទំព័រដើម្បីចែករំលែកព័ត៌មានដំឡូងមី។ គេហទំព័រនេះអាចប្រគល់ឱ្យសមាគមដំឡូងមីគ្រប់គ្រងនិងដំណើរការ។

ខ.១១_ ក្រសួងពាណិជ្ជកម្មត្រូវចរចាជាមួយតំណាងរដ្ឋាភិបាលនៃប្រទេសគោលដៅនាំចេញនានា លើការលើកលែងពន្ធឬការកាត់បន្ថយពន្ធនិងកិច្ចសម្រួលពាណិជ្ជកម្ម ដើម្បីធ្វើឱ្យការនាំចេញពីកម្ពុជាមានដំណើរការដោយរលូន។ ក្រសួងពាណិជ្ជកម្មត្រូវជួយសម្របសម្រួលកិច្ចព្រមព្រៀងទិញ-លក់ផងដែរ ប្រសិនបើកិច្ចព្រមព្រៀងឬធានានៅកម្រិតរដ្ឋាភិបាលនិងរដ្ឋាភិបាលតម្រូវឱ្យមាន។

ខ.១២_ ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទត្រូវចរចាជាមួយតំណាងរដ្ឋាភិបាលនៃប្រទេសគោលដៅនាំចេញដើម្បីសម្រួលរបាំងអនាម័យនិងភូតគាមអនាម័យ និងរៀបចំពិធីសារអនាម័យនិងភូតគាមអនាម័យ បើត្រូវការឱ្យមាន។ ក្រសួងផ្តល់ការគាំទ្របច្ចេកទេសនិងកសាងសមត្ថភាពអ្នកនាំចេញកម្ពុជានិងភាគីពាក់ព័ន្ធឱ្យអាចបំពេញតាមអនុលោមភាពនៃអនាម័យនិងភូតគាមអនាម័យ។ សេវាអនាម័យនិងភូតគាមអនាម័យ ត្រូវពង្រឹងនិងពង្រីកបន្ថែមផ្អែកលើបទដ្ឋានគតិយុត្តជាតិនិងអន្តរជាតិ។ ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទលើកទឹកចិត្តនិងបើកចំហដល់វិស័យឯកជនក្នុងការចូលរួមផ្តល់សេវានិងប្រព្រឹត្តិកម្មភូតគាមអនាម័យ។

ខ.១៣_ វិទ្យាស្ថានស្តង់ដាកម្ពុជានៃក្រសួងឧស្សាហកម្ម វិទ្យាសាស្ត្រ បច្ចេកវិទ្យា និងនវានុវត្តន៍ត្រូវរៀបចំនិងធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពស្តង់ដាផលិតផលតាមតម្រូវការទីផ្សារក្នុងស្រុកនិងប្រទេសនាំចូល ដើម្បីលើកកម្ពស់ផលិតផល

កែច្នៃពីដំឡូងមីរបស់កម្ពុជា និងផ្តល់ការគាំទ្របច្ចេកទេសនិងកសាងសមត្ថភាពដល់អ្នកកែច្នៃដំឡូងមី ដើម្បីទទួលបានវិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់គុណភាព នានាដែលចាំបាច់។

ខ.១៤_ ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាគួរតែពិនិត្យគម្រោងកម្ចីហិរញ្ញវត្ថុបច្ចុប្បន្ន(ប្រាក់កម្ចី) ដែលគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុឬធនាគារពាណិជ្ជកំពុងផ្តល់ឱ្យកសិករនិងវិស័យឯកជន។ ការត្រួតពិនិត្យគ្រោងការហិរញ្ញវត្ថុនេះ គឺដើម្បីកំណត់បញ្ហានិងច្នៃប្រឌិតគ្រោងការណ៍ថ្មីឱ្យស្របទៅនឹងជីវភាពរបស់កសិករ ប្រតិទិនដាំដុះដំឡូងមី និងកសាងសមត្ថភាពក្នុងការប្រើប្រាស់ប្រាក់កម្ចីប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។

គ_ ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធត្រូវបានបង្កើតឡើងដើម្បីធ្វើឱ្យប្រព័ន្ធខ្សែច្រវាក់តម្លៃដំឡូងមីបំពេញមុខងារស្របតាមក្របខ័ណ្ឌផលិតកម្មផ្អែកលើទីផ្សារនិងផ្សារភ្ជាប់ជាមួយនឹងវិស័យពាក់ព័ន្ធ ក្នុងការបង្កើតបណ្តាញសេដ្ឋកិច្ចមូលដ្ឋានដ៏សកម្មដែលតម្លៃបន្ថែមត្រូវបានបង្កើននិងបែងចែកទៅជនបទ៖

គ.១_ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិដែលមានផលិតកម្មដំឡូងមីនៅក្នុងដែនសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន គួរពិនិត្យលទ្ធភាពក្នុងការដាក់បញ្ចូលដំឡូងមីក្នុងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍និងផែនការវិនិយោគរបស់ខ្លួន ព្រមទាំងសហការជាមួយសហគមន៍មូលដ្ឋាន ដើម្បីប្រមូលផ្តុំមូលនិធិបដិភាគតាមលទ្ធភាពសម្រាប់ស្ថាបនានិងកែលម្អផ្លូវចូលទៅកាន់ចម្ការឱ្យបានគ្រប់រដូវ។

គ.២_ ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុត្រូវផ្តល់ការគាំទ្រតាមរយៈការលើកទឹកចិត្តដែលចាំបាច់ដល់វិស័យឯកជនក្នុងការកសាងឃ្លាំងស្តុកទុកជាធនាគារដំឡូងមី ឬមជ្ឈមណ្ឌលពហុបំណងនៅទីតាំងយុទ្ធសាស្ត្រសំខាន់ៗសម្រាប់គ្រប់គ្រងការប្រមូលផលនិងស្តុកទុកផលិតផលដំឡូងមីកែច្នៃ។

គ.៣_ ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទសហការជាមួយក្រសួងធនធានទឹកនិងឧតុនិយម ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ក្រសួងបរិស្ថាន និងរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិត្រូវបន្តអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធចាំបាច់ រួមមានអាងស្តុកទឹក អណ្តូងទឹក ប្រព័ន្ធធារាសាស្ត្រ ប្រព័ន្ធស្រោចស្រពជាដើម។

គ.៤_ ក្រសួងសាធារណការនិងដឹកជញ្ជូន ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ និងក្រសួងពាណិជ្ជកម្មត្រូវបន្តសហការជាមួយប្រទេសជិតខាង ដើម្បីបង្កើតកិច្ចព្រមព្រៀង កំណត់នីតិវិធី និងបែបបទនានាស្តីពីការដឹកជញ្ជូនទំនិញឆ្លងកាត់ ជាពិសេសផលិតផលដំឡូងមីឆ្ពោះទៅកាន់កំពង់ផែនៃប្រទេសជិតខាងឱ្យបានច្បាស់លាស់។

គ.៥_ ក្រសួងសាធារណការនិងដឹកជញ្ជូនបន្តស្តារសាងសង់ផ្លូវថ្នល់ ផ្លូវដែក ព្រមទាំងជំរុញការតភ្ជាប់ទៅរោងចក្រសហគ្រាសនិងតំបន់សេដ្ឋកិច្ចពិសេស។ ក្រសួងត្រូវធ្វើអន្តរាគមន៍ក្នុងការកំណត់ថ្លៃពិសេសក្នុងករណីចាំបាច់សម្រាប់ការដឹកជញ្ជូនផលិតផលដំឡូងមី ដើម្បីចូលរួមចំណែកដល់ការកាត់បន្ថយថ្លៃដើមផលិតផលកែច្នៃពីដំឡូងមី។

គ.៦_ ក្រសួងសាធារណការនិងដឹកជញ្ជូន ក្រសួងពាក់ព័ន្ធ និងរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ (កំពង់ផែ និងអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចប្រចាំការនៅមាត់ច្រក) ត្រូវកំណត់នីតិវិធីចាំបាច់ក្នុងការផ្តល់ការអនុគ្រោះពិសេសចំពោះផលិតផលដំឡូងមី នៅពេលដែលផលិតផលទាំងនេះទៅដល់កំពង់ផែនិងច្រកនាំចេញ ដូចជាការកាត់បន្ថយកម្រៃសេវាគ្រប់ប្រភេទ ការបំពេញបែបបទភ្លាមៗ ការផ្តល់ឃ្លាំងស្តុកទុក ឧបករណ៍លើកដាក់ទំនិញជាដើម ដូចសិទ្ធិពិសេសដែលបានផ្តល់ដល់ការនាំចេញអង្ករ។

គ.៧_ ក្រសួងមហាផ្ទៃ ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ និងរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ ត្រូវចូលរួមសហការទប់ស្កាត់រាល់សកម្មភាពល្មើសវិស័យដំឡូងមី និងដោះស្រាយវិវាទក្នុងដែនសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន ដូចជាការប្រកប

អាជីវកម្ម-ពាណិជ្ជកម្មមិនត្រឹមត្រូវ ការក្លែងបន្លំគុណភាព ការឆបោក ការបង្កការលំបាកក្នុងការទិញលក់ ការយកកម្រៃក្រៅផ្លូវការ។ល។

គ.៨_ ក្រសួងបរិស្ថាន ក្រសួងឧស្សាហកម្ម វិទ្យាសាស្ត្រ បច្ចេកវិទ្យា និងនវានុវត្តន៍ ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ និងរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិត្រូវតាមដាននិងត្រួតពិនិត្យឱ្យបានដិតដល់លើការអនុវត្តផែនការទប់ស្កាត់ការបំពុលបរិស្ថានឬផែនការគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន ដែលបានកំណត់និងអនុម័តក្នុងរបាយការណ៍វាយតម្លៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាននិងសង្គម ឬកិច្ចសន្យាការពារបរិស្ថានរបស់រោងចក្រកែច្នៃនិងឃ្លាំងប្រមូលទិញដំឡូងមី ដើម្បីធានាបានការបង្ការនិងទប់ស្កាត់ហានិភ័យបំពុលដល់ធនធានបរិស្ថានឬការប៉ះពាល់ដល់សង្គម។

គ.៩_ ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទត្រូវបង្កើនផលិតភាពផលិតកម្មនិងការពារសុវត្ថិភាពរបស់កសិករនិងកម្មករនៅជនបទ តាមរយៈការបណ្តុះបណ្តាលទាំងទ្រឹស្តីនិងការអនុវត្ត ដើម្បីកែលម្អគុណភាពសេវានិងការអនុវត្តបច្ចេកទេសកសិកម្មល្អឱ្យបានត្រឹមត្រូវនិងមានប្រសិទ្ធភាពនៅក្នុងវិស័យដំឡូងមី។

៥.៦.២_ គម្រោងរយៈពេល១០ឆ្នាំ

ការបង្កើនភាពប្រកួតប្រជែងនៃវិស័យនេះត្រូវអនុវត្តក្នុងទម្រង់ភាពជាដៃគូរវាងរដ្ឋនិងឯកជន ដើម្បីលើកកម្ពស់វិស័យនេះទៅជាឧស្សាហកម្មកែច្នៃផលិតផលសម្រេចមានតម្លៃបន្ថែមច្រើន៖

ក_ ក្រសួងពាណិជ្ជកម្មត្រូវសហការជាមួយវិស័យឯកជន ដើម្បីសិក្សាទីផ្សារកសិផល តាមដានទីផ្សារ និងផ្តល់នូវធាតុចូលយុទ្ធសាស្ត្រដល់គណៈកម្មាធិការតម្រង់ទិស ហើយរួមសហការជាមួយក្រសួងពាក់ព័ន្ធនិងតួអង្គខ្សែច្រវាក់តម្លៃ ដើម្បីបង្កើតផែនទីបង្ហាញផ្លូវសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍវិស័យនេះក្នុងរយៈពេលវែង។

ខ_ ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទត្រូវសហការជាមួយភាគីពាក់ព័ន្ធនិងបណ្តាប្រទេសនានាក្នុងតំបន់ដើម្បីលើកកម្ពស់ការងារស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍន៍ដំណាំដំឡូងមី ក្នុងគោលបំណងកែលម្អនិងធានាឱ្យបាននូវផលិតកម្មដំឡូងមីប្រកបដោយនិរន្តរភាព ជាពិសេសបង្កាត់ពូជដំឡូងមីថ្មីដែលស្របតាមអេកូឡូស៊ីកសិកម្មនៅកម្ពុជានិងឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការទីផ្សារគោលដៅ ព្រមទាំងស្រាវជ្រាវបង្កើតនវានុវត្តន៍ថ្មីដើម្បីកាត់បន្ថយថ្លៃដើមផលិតកម្មនិងបង្កើនផលិតភាពដំឡូងមី។

គ_ ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម ក្រសួងឧស្សាហកម្ម វិទ្យាសាស្ត្រ បច្ចេកវិទ្យា និងនវានុវត្តន៍ និងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធត្រូវសហការជាមួយវិស័យឯកជន ជំរុញឱ្យមានការស្រាវជ្រាវ នវានុវត្តន៍ និងអភិវឌ្ឍន៍បង្កើតផលិតផលថ្មីៗចេញពីដំឡូងមីដោយប្រើប្រាស់នូវលក្ខណៈពិសេសរបស់ដំឡូងមីឱ្យអស់លទ្ធភាព ដើម្បីបង្កើនឧត្តមភាពប្រកួតប្រជែងក្នុងទីផ្សារ។ លទ្ធផលពីការស្រាវជ្រាវត្រូវផ្ទេរទៅឱ្យវិស័យឯកជនយកទៅធ្វើអាជីវកម្ម ដោយមានការចុះបញ្ជីកម្មសិទ្ធិបញ្ញាស្របតាមច្បាប់និងបទប្បញ្ញត្តិជាធរមាន។

ឃ_ ក្រសួងសាធារណការនិងដឹកជញ្ជូន ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ និងរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិបន្តស្តារពង្រីកនិងសាងសង់ផ្លូវកាត់យុទ្ធសាស្ត្រ ដើម្បីភ្ជាប់តំបន់អភិវឌ្ឍឧស្សាហកម្ម កសិកម្ម កសិ-ឧស្សាហកម្ម ទីតាំងកែច្នៃទៅកំពង់ផែក្នុងស្រុកនិងច្រកនាំចេញ ក្នុងគោលដៅកាត់បន្ថយពេលវេលានិងថ្លៃដឹកជញ្ជូន។

ង_ ក្រសួងសាធារណការនិងដឹកជញ្ជូន ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ និងវិស័យឯកជនសហការធ្វើទំនើបកម្មសេវាកម្មនិងពិនិត្យលទ្ធភាពក្នុងការពង្រីកវិសាលភាពនិងសមត្ថភាពកំពង់ផែដែលមានស្រាប់ និងបង្កើតកំពង់ផែក្នុងស្រុកថ្មីៗបន្ថែមទៀត ដើម្បីសម្រួលការដឹកជញ្ជូនកសិផលនិងផលិតផលកែច្នៃបានលឿន ចំណាយតិច បានបរិមាណច្រើន សំដៅបង្កើនសមត្ថភាពប្រកួតប្រជែងនិងកាត់បន្ថយថ្លៃផលិតផលដែលនាំចេញពីកម្ពុជា។

ច_ ក្រសួងរ៉ែនិងថាមពល ឧត្តមក្រុមប្រឹក្សាសេដ្ឋកិច្ចជាតិ និងក្រសួងពាក់ព័ន្ធត្រូវធ្វើការវាយតម្លៃផលចំណេញសេដ្ឋកិច្ចពីការលាយអេតាណុលដែលផលិតពីដំឡូងមីជាមួយនឹងប្រេងសាំង។ ការលាយអេតាណុលនេះ អាចនឹងកាត់បន្ថយការនាំចូលប្រេងសាំងក្នុងបរិមាណមួយនិងជួយឱ្យរោងចក្រអេតាណុលក្នុងស្រុកមានដំណើរការកាន់តែសកម្ម។ តាមរយៈការរៀនសូត្រពីបទពិសោធជាសកល ដើម្បីទទួលបានការគាំទ្រពីអតិថិជន ល្បាយអេតាណុលនឹងប្រេងសាំងនេះ(Gasohol) ត្រូវមានតម្លៃទាបជាងប្រេងសាំង ហើយធ្វើឱ្យម៉ាស៊ីនដំណើរការបានល្អ។ គោលនយោបាយអេតាណុលដែលផលិតពីដំឡូងមីត្រូវបង្កើតឡើង ប្រសិនបើការសិក្សារកឃើញថា ផ្តល់ផលប្រយោជន៍ច្រើនដល់សេដ្ឋកិច្ចជាតិ វិស័យឯកជនមានលក្ខណៈសម្បត្តិគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការផ្គត់ផ្គង់អេតាណុល ហើយប្រេងឥន្ធនៈថ្មីនេះទទួលបានការគាំទ្រពីភ្នាក់ងារទីផ្សារនិងអ្នកប្រើប្រាស់។

ឆ_ ឧត្តមក្រុមប្រឹក្សាសេដ្ឋកិច្ចជាតិ ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម ក្រុមប្រឹក្សាអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា និងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធត្រូវសិក្សាពីផលចំណេញសេដ្ឋកិច្ចនិងលើកទឹកចិត្តជំរុញឱ្យវិស័យឯកជនបង្កើតតំបន់ពិសេសកែច្នៃដំឡូងមី ដែលអាចជាគំរូសម្រាប់កសិផលផ្សេងទៀត។ គោលគំនិតនេះ គឺដើម្បីបង្កើតតំបន់មួយដែលព័ទ្ធជុំវិញដោយចម្ការដំឡូងមីជាខ្សែក្រវាត់សម្រាប់ផ្គត់ផ្គង់ដំឡូងមីដល់រោងចក្រកែច្នៃជាច្រើនក្នុងទីតាំងតែមួយ។ ដំណើរការនេះមានភាពសាមញ្ញដោយកសិករលក់មើមស្រស់ដល់រោងចក្រកែច្នៃម្សៅមី ហើយរោងចក្រកែច្នៃម្សៅទៅជាផលិតផលពាក់កណ្តាលសម្រេចនិងសម្រេច។ ការបង្កើតតំបន់កែច្នៃពិសេសនេះអាចបង្កើតតម្លៃបន្ថែមច្រើនដល់សេដ្ឋកិច្ចជនបទក្នុងទម្រង់ផ្សេងៗ ហើយការគ្រប់គ្រងការបំពុលបរិស្ថាននៅនឹងកន្លែងតែមួយមានភាពងាយស្រួល។ តំបន់ពិសេសនេះអាចធ្វើឱ្យថ្លៃដើមផលិតផលទាប ព្រោះថាថាមពលបានមកពីសំណល់ដំឡូងមីអាចធ្វើជាអគ្គិសនីសម្រាប់ដំណើរការរោងចក្រឧស្សាហកម្មទាំងអស់។ តួអង្គពាក់ព័ន្ធស្ថិតនៅជិតគ្នា ដែលអាចសន្សំចំណាយលើការដឹកជញ្ជូនវត្ថុធាតុដើមទៅកាន់កន្លែងកែច្នៃខុសៗគ្នា។

ជ_ ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទត្រូវសិក្សាពីផលចំណេញនៃការប្រើប្រាស់ដំឡូងមីរួមផ្សំនឹងគ្រាប់ធញ្ញជាតិផ្សេងៗទៀតសម្រាប់ផលិតចំណីសត្វដែលមានតម្លៃថោកនិងមានគុណប្រយោជន៍ច្រើនដល់ការរីកលូតលាស់ ផលិតភាព និងសុខភាពរបស់សត្វ។ ដំឡូងមី ក្រៅពីផ្តល់ផលដល់កសិករដែលដាំវា ក៏អាចរួមចំណែកលើកស្ទួយជីវភាពកសិករផ្សេងទៀត តាមរយៈការផ្សារភ្ជាប់ការដាំដំឡូងមីនិងការចិញ្ចឹមសត្វ ដែលជាចំណុចគន្លឹះដ៏សំខាន់មួយក្នុងការអភិវឌ្ឍផលិតកម្មសត្វប្រកបដោយសក្តានុភាពនិងប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់នៅកម្ពុជា។

៥.៧_ ការគ្រប់គ្រងហានិភ័យ

ដំឡូងមីត្រូវបានគេនិយាយតៗគ្នាថា ជាដំណាំដែលធ្វើឱ្យបាត់បង់ជីជាតិដី។ តាមពិត ដូចដំណាំដទៃទៀតដែរ ដំឡូងមីស្រូបយកសារធាតុចិញ្ចឹមច្រើនដើម្បីផលិតទិន្នផលខ្ពស់ ដូច្នេះការបាត់បង់ជីជាតិដីបណ្តាលមកពីការដាំដំណាំតែមួយប្រភេទក្នុងរយៈពេលយូរ និងការអនុវត្តក្បេត្រសាស្ត្រមិនត្រឹមត្រូវ។ គុណភាពដីនិងជីជាតិដីត្រូវតែរក្សាឱ្យបានតាមរយៈការប្រើប្រាស់ដីប្រកបដោយនិរន្តរភាពនិងការអនុវត្តកសិកម្មឆ្លាតវៃ។ ប្រព័ន្ធសេវាផ្សព្វផ្សាយបច្ចេកទេសកសិកម្មទូលំទូលាយត្រូវបង្កើតឡើង ដើម្បីលើកកម្ពស់ការយល់ដឹងនិងលើកទឹកចិត្តដល់កសិករដាំដំឡូងមីឱ្យប្រើប្រាស់ដីស្របតាមគោលការណ៍និរន្តរភាពនិងបច្ចេកទេស។

ប្រទេសកម្ពុជានិងតំបន់អាស៊ីអាគ្នេយ៍ក្នុងរយៈពេលចុងក្រោយនេះ បានរងនូវផលប៉ះពាល់ដោយកត្តាចង្រៃលើដំណាំដំឡូងមី ដូចជា ចៃម្សៅនិងពីងពាង ជំងឺរួញស្លឹកម៉ូសាអ៊ិក និងជំងឺអំបោសធ្មប់ ដែលបង្កឡើងដោយវីរុសនិងបាក់តេរី។ល។ ដូច្នេះ ការគំរាមកំហែងដែលកំពុងកើតមានឡើងត្រូវគ្រប់គ្រងឱ្យបានហ្មត់ចត់និងទប់ស្កាត់ឱ្យបាន

ទាន់ពេលវេលា ដើម្បីបញ្ចៀសការរីករាលដាលទ្រង់ទ្រាយធំដែលមិនអាចគ្រប់គ្រងនិងមិនអាចបញ្ឈប់បាននៅដំណាក់កាលចុងក្រោយ ដែលនាំមកនូវការខាតបង់សេដ្ឋកិច្ចធ្ងន់ធ្ងរនាពេលបច្ចុប្បន្ននិងអនាគត។ កម្ពុជាត្រូវសហការជាមួយបណ្ដាប្រទេសក្នុងតំបន់និងវិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវនានាក្នុងពិភពលោក ដើម្បីកាត់បន្ថយនិងគ្រប់គ្រងការគំរាមកំហែងពីហានិភ័យទាំងនេះ។

ការប្រើប្រាស់ថ្នាំកសិកម្មនិងជីគីមីនៅក្នុងការដាំដុះដំឡូងមីរបស់កសិករ ដែលមានការយល់ដឹងតិចតួចអំពីបទដ្ឋានបច្ចេកទេសនៃការប្រើថ្នាំ និងជី និងវិធានការការពារសុវត្ថិភាពបរិស្ថាន អាចបណ្ដាលជាហានិភ័យប៉ះពាល់ដល់ជីវៈចម្រុះ បរិស្ថានដីនិងទឹក ដូចនេះចាំបាច់ត្រូវមានការយកចិត្តទុកដាក់ខ្ពស់និងដាក់ជាវិធានការសមស្របនិងមានប្រសិទ្ធភាព។ ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធត្រូវផ្ដល់ព័ត៌មានឱ្យបានគ្រប់ជ្រុងជ្រោយដល់សហគ្រាស ក្រុមហ៊ុន និងកសិករដាំដុះដំឡូងមីអំពីការប្រើប្រាស់ថ្នាំនិងជីឱ្យបានត្រឹមត្រូវនិងមានផែនការគ្រប់គ្រងហានិភ័យច្បាស់លាស់ ដើម្បីកាត់បន្ថយផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានដល់សុខភាពមនុស្ស សត្វ និងបរិស្ថាន ដែលអាចកើតចេញជាយថាហេតុពីការប្រើប្រាស់ថ្នាំនិងជីដោយខុសបច្ចេកទេស។

តម្លៃដំឡូងមីមានការប្រែប្រួលមិនទៀងទាត់និងពិបាកក្នុងការព្យាករ។ តម្លៃនេះទទួលរងនូវឥទ្ធិពលដោយផ្ទាល់ពីបរិមាណតម្រូវការនិងលទ្ធភាពផ្គត់ផ្គង់ដំឡូងមី ដំណាំឬផលិតផលដែលអាចជំនួសបាន និងគោលនយោបាយរបស់ប្រទេសនាំចូល។ ផលិតកម្មដំឡូងមីនៅកម្ពុជាមិនអាចគ្រប់គ្រងបាននិងមានភាពផុយស្រួយ ដោយសារកសិករងាយនឹងផ្លាស់ប្ដូរទៅដាំដំណាំផ្សេងទៀតដែលពួកគេរំពឹងទុកថា ទទួលបានតម្លៃខ្ពស់ជាងដំឡូងមី។ ដូច្នេះ ដំឡូងមីត្រូវធ្វើឱ្យក្លាយជាដំណាំយុទ្ធសាស្ត្រដែលផ្ដល់ផលចំណេញដល់កសិករ ខណៈពេលដែលទីផ្សារត្រូវបានធានាដល់ពួកគេតាមរយៈផលិតកម្មកសិកម្មតាមកិច្ចសន្យាឬយន្តការផ្សេងៗ។

ការលើកកម្ពស់ការនាំចេញផលិតផលកែច្នៃពីដំឡូងមីដោយផ្ទាល់ពីប្រទេសកម្ពុជា ប្រឈមនឹងការប្រកួតប្រជែងយ៉ាងខ្លាំងពីប្រទេសជិតខាងដែលបានក្ដោបក្ដាប់ផលិតកម្មដំឡូងមីក្នុងស្រុកនិងទីផ្សារពិភពលោកអស់រយៈពេលជាយូរមកហើយ។ ដោយមានឧត្ដមភាពប្រៀបផ្ដាច់ ប្រទេសជិតខាងខ្លះអាចកំណត់ឬទម្លាក់តម្លៃក្នុងកម្រិតមួយដែលធ្វើឱ្យការនាំចេញពីកម្ពុជាមិនអាចធ្វើទៅបានចំពោះផលិតផលដូចគ្នា។ សរុបមក ការលើកកម្ពស់ភាពប្រកួតប្រជែងពាណិជ្ជកម្ម តម្រូវឱ្យមានភាពជាដៃគូរវាងអ្នកផលិត វិស័យឯកជន និងវិស័យសាធារណៈ លើធនធានដែលមានត្រូវប្រើប្រាស់ជាយុទ្ធសាស្ត្រប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពនិងមានការគាំទ្រដោយផ្ទាល់ពីរាជរដ្ឋាភិបាល។

ម្យ៉ាងវិញទៀត ផលិតផលដំឡូងមីរបស់កម្ពុជាត្រូវមានតម្លៃប្រហាក់ប្រហែលនិងគុណភាពដូចគ្នានឹងអ្នកនាំចេញបរទេស ព្រមទាំងមានលក្ខខណ្ឌពាណិជ្ជកម្មគួរឱ្យទាក់ទាញផងដែរ។ លក្ខខណ្ឌទាំងនេះធ្វើឱ្យវិស័យឯកជនកម្ពុជាប្រឈមនឹងការលំបាកដោយសារអាជីវកម្មរបស់ពួកគេភាគច្រើន មានលក្ខណៈគ្រួសារ មានទ្រង់ទ្រាយតូច ខ្វះជំនាញ ខ្វះដើមទុន គ្មានលទ្ធភាពធានាគុណភាពផលិតផលនិងបរិមាណផ្គត់ផ្គង់ ប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យា និងឧបករណ៍ហួសសម័យ។ ទន្ទឹមនឹងនេះ ការបង្កើនភាពប្រកួតប្រជែងពាណិជ្ជកម្ម ការធ្វើឱ្យសហគ្រាសធុនតូចនិងមធ្យមមានភាពប្រសើរឡើងនិងឈានដល់កម្រិតស្តង់ដាអាជីវកម្មអន្តរជាតិ ព្រមទាំងការទាក់ទាញការវិនិយោគទ្រង់ទ្រាយធំពីបរទេសគឺជាអាទិភាព។

ការកែច្នៃដំឡូងមីក៏អាចបង្កឱ្យមានហានិភ័យច្រើនទៅដល់ធនធានបរិស្ថានមានជាអាទិ៍ ការបំពុលទឹកដោយសារការបញ្ចេញសំណល់រាវក្នុងបរិមាណរាប់ពាន់ម៉ែត្រគូបក្នុងមួយថ្ងៃ រួមនឹងបញ្ហាក្លិនស្អុយខ្លាំងពីទឹកកខ្វក់ ភក់ល្បាប់

និងសំបកមើម។ នៅខណៈដែលហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធសម្រាប់គ្រប់គ្រងសំណល់ឬទប់ស្កាត់ការបំពុលទាំងនៅលើទីតាំងកែច្នៃផ្ទាល់និងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធសាធារណៈនៅមានកម្រិត ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធចាំបាច់ទាមទារឱ្យមានការរៀបចំកសាងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធសម្រាប់គ្រប់គ្រងការបំពុលបរិស្ថាន ស្របនឹងការដំឡើងរោងចក្រឱ្យរួចរាល់ក្នុងពេលដំណាលគ្នា។ រោងចក្រកែច្នៃទាំងអស់អាចស្ថិតក្នុងតំបន់កែច្នៃពិសេសមួយ ដើម្បីកាត់បន្ថយការចំណាយវិនិយោគលើហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ ដោយការប្រើប្រាស់និងទប់ស្កាត់ការបំពុលរួមគ្នាពីប្រភពតែមួយ។ ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធត្រូវជំរុញនិងគាំទ្ររោងចក្រកែច្នៃឱ្យបំប្លែងសំណល់ដែលមាន ឱ្យទៅជាធនធានផលិតផលមានតម្លៃឬថាមពលដែលផ្តល់ប្រយោជន៍ត្រឡប់ដល់សហគមន៍កសិកម្ម រោងចក្រកែច្នៃម្សៅ និងឧស្សាហកម្មពាក់ព័ន្ធវិញ។ល។

៦. ការតាមដាន ត្រួតពិនិត្យ និងការវាយតម្លៃ

ដើម្បីអនុវត្តគោលនយោបាយជាតិដំឡូងមីឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព ចាំបាច់ត្រូវមានប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យ តាមដាន វាយតម្លៃ និងសំណើកែលម្អការអនុវត្ត ដោយផ្តោតលើ៖

- គោលដៅនិងយុទ្ធសាស្ត្រគោលនយោបាយជាតិដំឡូងមី
- សូចនាករនៃផែនការសកម្មភាពស្តីពីគោលនយោបាយជាតិដំឡូងមី
- របាយការណ៍វឌ្ឍនភាពនៃគោលនយោបាយជាតិដំឡូងមី
- លទ្ធផលដែលទទួលបានធៀបនឹងចំណុចគោលដៅ
- របាយការណ៍ពិនិត្យឡើងវិញលើការអនុវត្តគោលនយោបាយជាតិដំឡូងមី
- ផលប្រយោជន៍ដែលទទួលបានពីការអនុវត្តគោលនយោបាយជាតិដំឡូងមី

គណៈកម្មាធិការស្តីពីគោលនយោបាយសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុនៃក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ មានភារកិច្ចក្នុងការត្រួតពិនិត្យ តាមដាន និងវាយតម្លៃគោលនយោបាយ ដើម្បីធានាឱ្យមានសង្គតិភាពនិងតម្រែតម្រង់គោលនយោបាយ នេះឱ្យស្របគ្នាជាមួយគោលនយោបាយនិងយុទ្ធសាស្ត្រពាក់ព័ន្ធដទៃទៀត។

លេខាធិការដ្ឋាននៃក្រុមការងារដំឡូងមីត្រូវត្រួតពិនិត្យនិងវាយតម្លៃ អាចជាមន្ត្រីជាន់ខ្ពស់ឬមន្ត្រីជំនាញខាងត្រួតពិនិត្យនិងវាយតម្លៃនៃក្រសួង/ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធនីមួយៗ ដែលអាចចូលរួមក្នុងសកម្មភាពវាយតម្លៃ និងមានចំណេះដឹង និងបទពិសោធដែលអាចផ្តល់មតិកែលម្អបែបស្ថាបនានិងជាគុណូបលើផែនការយុទ្ធសាស្ត្រនិងសកម្មភាព។ លេខាធិការដ្ឋាននេះត្រូវរៀបចំផែនការមេមួយសម្រាប់ត្រួតពិនិត្យនិងវាយតម្លៃ កំណត់សូចនាករឱ្យបានច្បាស់លាស់ រួមទាំងវិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវ យន្តការប្រមូលនិងវិភាគទិន្នន័យ និងឧបករណ៍ផ្ទៀងផ្ទាត់លទ្ធផលដែលសម្រេចបានពីការអនុវត្តគោលនយោបាយនេះ និងធ្វើរបាយការណ៍ទៀងទាត់ជូនប្រធានក្រុមការងារដំឡូងមី និងក្រសួង/ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធតាមការស្នើសុំនិងចាំបាច់។ ដោយមានការគាំទ្រពីក្រុមលេខាធិការដ្ឋាននៃក្រុមការងារដំឡូងមី អាចជ្រើសរើសទីប្រឹក្សាឬជំនាញការដើម្បីរៀបចំបង្កើតប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យនិងវាយតម្លៃ ព្រមទាំងធ្វើសកម្មភាពតាមផែនការដែលជារបស់ខ្លួន។

៧. សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

ការអនុវត្តដោយជោគជ័យលើគោលនយោបាយជាតិនេះបានធ្វើឱ្យដំឡូងមីក្លាយជាដំណាំយុទ្ធសាស្ត្រមួយដែលអាចផ្តល់ប្រាក់ចំណូលដល់កសិករនិងជាមូលដ្ឋានគ្រឹះនៃការអភិវឌ្ឍកសិ-ឧស្សាហកម្មនៅព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ដើម្បីឈានឡើងដល់ខ្សែច្រវាក់តម្លៃថ្មីដែលមានគុណប្រយោជន៍បន្ថែមច្រើន។ អាស្រ័យហេតុនេះ ការធ្វើពាណិជ្ជូបនីយកម្មនៃផលិតកម្មដំឡូងមីនិងការអភិវឌ្ឍវិស័យកសិ-ឧស្សាហកម្មត្រូវធ្វើឡើងក្នុងពេលតែមួយ ដើម្បីបង្កើនភាពប្រកួតប្រជែងជាមួយនឹងដំណាំដូចគ្នាឬដំណាំដែលអាចជំនួសគ្នាបាន ដែលកំពុងដាំដុះនិងកែច្នៃនៅតំបន់នានាក្នុងពិភពលោក។ ការកើនឡើងនៃផលិតភាពនិងឧត្តមភាពប្រកួតប្រជែងនេះ នឹងបង្កើនផលចំណេញដល់តួអង្គនីមួយៗក្នុងខ្សែច្រវាក់តម្លៃ និងជួយកាត់បន្ថយផលប៉ះពាល់ជាអវិជ្ជមានដែលបង្កឡើងដោយការប្រែប្រួលតម្លៃដំឡូងមី។

ដោយមើលឃើញពីឧត្តមភាពប្រកួតប្រជែងនៃវិស័យនេះ គោលនយោបាយនេះកំណត់ចក្ខុវិស័យច្បាស់លាស់និងដាក់ចេញនូវគោលនយោបាយចាំបាច់នានាសម្រាប់អភិវឌ្ឍដំឡូងមី សំដៅជួយកសិករ រោងចក្រកែច្នៃ ក្រុមហ៊ុននាំចេញ និងប្រតិបត្តិករជាច្រើនទៀតកំពុងដំណើរការអាជីវកម្មនេះ។ ដូច្នេះ ការគាំទ្រតួអង្គដែលមានស្រាប់ ការទាក់ទាញការវិនិយោគបន្ថែម ការដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈម ការកែលម្អបរិយាកាសអាជីវកម្មឱ្យកាន់តែល្អប្រសើរ និងការអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធដែលឆ្លើយតបនឹងតម្រូវការរបស់ប្រតិបត្តិករ នឹងធ្វើឱ្យវិស័យនេះក្លាយជាកម្លាំងចលករដ៏សកម្មមួយទៀតរបស់សេដ្ឋកិច្ចជាតិ។

គោលនយោបាយនេះនឹងនាំមកនូវកំណើនសេដ្ឋកិច្ចបន្ថែមប្រកបដោយបរិយាបន្នដល់ប្រទេសកម្ពុជាក្នុងបរិបទប្រទេសដែលមានប្រាក់ចំណូលមធ្យមកម្រិតទាប និងគាំទ្រដល់ផែនការរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ឆ្ពោះទៅកាន់ប្រទេសដែលមានប្រាក់ចំណូលមធ្យមកម្រិតខ្ពស់នៅពេលខាងមុខ។

សទ្ទានុក្រម

វាក្យសព្ទសំខាន់ៗដែលប្រើក្នុងគោលនយោបាយជាតិនេះត្រូវកំណត់និយមន័យដូចខាងក្រោម៖

កសិកម្មឆ្លាតវៃ
(Smart Agriculture)
សំដៅដល់វិវឌ្ឍន៍ផ្នែកបច្ចេកវិទ្យាដែលជួយដល់ការកែប្រែនិងរៀបចំប្រព័ន្ធកសិកម្មបន្សាំនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ដើម្បីធានានូវសន្តិសុខស្បៀង សុវត្ថិភាព និងធនធានបរិស្ថាន។

កសិកម្មបែបប្រពៃណី
(Traditional Agriculture)
សំដៅដល់របៀបធ្វើកសិកម្មតាមទម្លាប់ ប្រើប្រាស់ឧបករណ៍បុរាណ ពឹងផ្អែកខ្លាំងលើធម្មជាតិនិងជំនឿប្រពៃណី។

ការចុះបញ្ជីអត្រាកំណើនប្រចាំឆ្នាំសរុប
(Compound Annual Growth Rate CAGR)
សំដៅដល់អត្រានៃផលត្រឡប់ដែលគួរទទួលបានពីការវិនិយោគ ដែលកើនឡើងពីតុល្យភាពដើមគ្រាធៀបនឹងតុល្យភាពចុងគ្រា។

ក្របខ័ណ្ឌអភិបាលកិច្ច
(Governance Framework)
សំដៅដល់រចនាសម្ព័ន្ធដែលបង្កើតដោយរាជរដ្ឋាភិបាលដើម្បីប្រមូលផ្តុំស្ថាប័នភាគីឬតួអង្គពាក់ព័ន្ធមកធ្វើការសហការគ្នាប្រកបដោយសង្គតិភាពនៃសកម្មភាព ការបំពេញឱ្យគ្នាទៅវិញទៅមកតាមមុខងាររបស់ខ្លួន និងការប្រើប្រាស់ធនធានប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ដើម្បីសម្រេចចក្ខុវិស័យរួម ដោយមានតម្លាភាព គណនេយ្យភាព ការគ្រប់គ្រងនិងដឹកនាំច្បាស់លាស់។

ក្សេត្រសាស្ត្រ
(Agronomy)
សំដៅដល់វិទ្យាសាស្ត្រគ្រប់គ្រងដីនិងការដាំដុះដំណាំ។

ខ្សែក្រវាត់ដំឡូងមី(តំបន់)
(Cassava Belt)
សំដៅដល់តំបន់ដែលមានភូមិសាស្ត្រសមស្របសម្រាប់ការដាំដុះដំឡូងមី។

ខ្សែច្រវាក់តម្លៃ
(Value Chains)
សំដៅដល់បណ្តុំនៃសកម្មភាពដែលបានធ្វើដោយតួអង្គនីមួយៗតាំងពីផលិត កែច្នៃ នាំចេញ និងប្រើប្រាស់។

ចំណិតដំឡូងមីក្រៀម
(Dry Chip)
សំដៅដល់ចំណិតមើមដែលកាប់ជាដុំ ហើយសម្ងួតដោយកម្តៅថ្ងៃ តាមរយៈការហាលលើទីលានឬហាលលើស្បៃ។ វាមានទំហំឬប្រវែងទៅតាមការចង់បានរបស់អ្នកទិញ និងត្រូវកាប់ដោយដៃឬម៉ាស៊ីន។ ចំណិតដំឡូងក្រៀមមានសំបកប្រើសម្រាប់ការចម្រាញ់អេតាណុល ហើយគ្មានសំបក និងមានគុណភាពល្អសម្រាប់ធ្វើជាចំណីសត្វ។

ដំណាំកសិ-ពាណិជ្ជកម្ម
(Agro-Business Crops)
សំដៅដល់ដំណាំដែលដាំដុះសម្រាប់ការលក់ដូរយកប្រាក់ចំណេញ។

ដំណាំប្រចាំសតវត្សរ៍ទី២១
(21st Century Crops)
សំដៅដល់ដំណាំពហុប្រយោជន៍ដែលឆ្លើយតបនឹងតម្រូវការអាទិភាពរបស់ប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍ និន្នាការសេដ្ឋកិច្ចសកល និងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។

ដំឡូងមី
(Cassava)

សំដៅដល់ដំណាំមើមដែលស្តុកជាតិម្សៅម៉្យាង មានភាពធន់នឹងគ្រោះរាំងស្ងួត និងអាចលូតលាស់បានក្នុងដីមានជីជាតិតិច។ ម្សៅរបស់វាអាចយកផលិតជាផលិតផលជាច្រើនមុខឬលាយជាមួយសារធាតុដទៃទៀត ក្នុងអាហារ ឧស្សាហកម្ម ប្រេងឥន្ធនៈ។ វាចែកចេញជាពីរអំបូរ(ផ្អែមនិងចត់) មានដើមកំណើតនៅទ្វីបអាម៉េរិក និងសាយភាយចូលក្នុងបណ្តាប្រទេសផ្សេងៗក្នុងទ្វីបអាស៊ីនិងអាហ្វ្រិក។

ប្រព័ន្ធសុខដុមនីយកម្ម
Harmonized System (HS)

សំដៅដល់វិធីសាស្ត្រក្នុងការធ្វើចំណាត់ថ្នាក់ទំនិញក្នុងប្រព័ន្ធពាណិជ្ជកម្មអន្តរជាតិដែលបង្កើតដោយអង្គការគយពិភពលោក។

ប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីកសិកម្ម
(Agriculture Eco System)

សំដៅដល់បណ្តុំនៃរុក្ខជាតិ សត្វ និងមីក្រូសារពាង្គកាយដែលមានអន្តរប្រតិកម្មនឹងគ្នាក្នុងបរិស្ថានរូបវន្តនិងគីមីដែលបង្កើតដោយមនុស្ស ដើម្បីផលិតស្បៀងឬវត្ថុធាតុដើមផ្សេងៗសម្រាប់បំពេញតម្រូវការមនុស្សនិងការកែច្នៃ។

ផលិតកម្មដំឡូងមីវៃឆ្លាត
(Smart Cassava Production)

សំដៅដល់ការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាក្នុងការដាំដុះដំឡូងមីឱ្យបានទិន្នផលខ្ពស់ បន្សាំនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ក្នុងគោលបំណងបង្កើនប្រាក់ចំណូលកសិករ និងធានាការផ្គត់ផ្គង់ផលិតផលដល់ទីផ្សារ។

ផលិតកម្មបែបពាណិជ្ជកម្ម
(Commercial Production)

សំដៅដល់ការដាំដុះដំណាំក្នុងគោលបំណងលក់ ដើម្បីទទួលបានប្រាក់ចំណូល។

ផលិតកម្មផ្អែកលើទីផ្សារ
(Market-Based Production)

សំដៅដល់ដំណើរការផលិតផលិតផលកសិកម្មឱ្យត្រូវនឹងទីផ្សារ ទាំងបរិមាណ គុណភាព និងតម្លៃ ដើម្បីកាត់បន្ថយហានិភ័យកើតចេញពីអតុល្យភាពរវាងការផ្គត់ផ្គង់និងតម្រូវការ។ តម្រូវការទីផ្សារត្រូវសិក្សាដើម្បីរៀបចំផែនការដាំដុះនិងប្រមូលផល។

ពាណិជ្ជូបនីយកម្ម កសិកម្ម(ដំឡូងមី)
(Cassava Agricultural Commercialization)

សំដៅដល់ដំណើរការមួយដែលវិស័យកសិកម្មមានអន្តរកម្មជាមួយវិស័យដទៃទៀតដែលមានក្នុងសេដ្ឋកិច្ច ហើយផលប៉ះពាល់របស់វាពឹងផ្អែកលើលក្ខខណ្ឌនៃវិស័យទាំងនេះ។

ភាពជាដៃគូរវាងអ្នកផលិត
(Producer Public Private Partnership)

សំដៅដល់វិស័យសាធារណៈនិងវិស័យឯកជន គឺជាយន្តការមួយដែលវិស័យសាធារណៈនិងឯកជនសហការគ្នាដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហារាំងស្ទះដល់ដំណើរការរបស់ខ្សែច្រវាក់តម្លៃ។

ភាពសុក្រឹតនៃកសិកម្ម
(Precision Agricultural)

សំដៅដល់វិធីសាស្ត្រដើម្បីគ្រប់គ្រងការដាំដុះដោយប្រើប្រព័ន្ធព័ត៌មានបច្ចេកវិទ្យា ដើម្បីផ្តល់ឱ្យដីនិងដំណាំនូវអ្វីដែលវាត្រូវការ ដូចនេះអាចទទួលបានផលិតភាពខ្ពស់។

ម្សៅដំឡូងមី
(Cassava Starch)

សំដៅដល់ម្សៅដែលចម្រាញ់ចេញពីមើមដំឡូងមី។ ការចម្រាញ់នេះគឺធ្វើឡើងដោយប្រើទឹកដើម្បីបន្សាបជាតិពុលឬតាមរយៈការកិនចំណិតដំឡូងក្រៀមដែលហាលស្ងួត។

ម្សៅដំឡូងមីសរីរាង្គ (Organic Cassava Starch)	សំដៅដល់ម្សៅដែលចម្រាញ់ចេញពីមើមដំឡូងមីសរីរាង្គ។ ដើម្បីទទួលបានជាម្សៅសរីរាង្គ ដំណើរការដាំដុះនិងកែច្នៃត្រូវអនុលោមតាមស្តង់ដាសរីរាង្គ ដែលកំណត់ដោយទីផ្សារបញ្ជាទិញនីមួយៗ។
លទ្ធភាពទទួលបានប្រាក់ចំណេញ (Profitability)	សំដៅដល់លទ្ធភាពដែលអាចប្រើធនធានដែលមាន ដើម្បីបង្កើតចំណូលឱ្យច្រើនជាងចំណាយឱ្យកាន់តែច្រើនតាមតែអាចធ្វើទៅបាន។
សារធាតុស្យានីដអ៊ីដ្រូសែន (HCN) (Hydrogen Cyanide)	សំដៅដល់សមាសភាគគីមីម៉្យាង ដែលគ្មានពណ៌ ហើយពុលនិងងាយឆេះ។
អេតាណុល (Ethanol)	សំដៅដល់សារធាតុរាវ ថ្លា គ្មានពណ៌ គ្មានក្លិនម៉្យាង ដែលស្ថិតក្នុងប្រភេទអាល់កុលសម្រាប់ធ្វើជាចំហេះ ភេសជ្ជៈ ប្រេងឥន្ធនៈ ទឹកអប់។ល។
អ្នកទទួលយកថ្លៃ (Price taker)	សំដៅដល់អ្នកដែលយកថ្លៃពីអ្នកដទៃធ្វើជាមូលដ្ឋាន ដើម្បីកំណត់ថ្លៃទិញលក់របស់ខ្លួន។ ជាទូទៅ ពួកគេមិនមានអំណាចចរចាឬគ្មានឥទ្ធិពលនៅក្នុងទីផ្សារ។
អ្នកផ្គត់ផ្គង់បំពេញបន្ថែម (Marginal supplier)	សំដៅដល់អ្នកផ្គត់ផ្គង់ដែលទទួលបានការបញ្ជាទិញ នៅពេលដែលអតិថិជនខ្វះខាតឬមិនអាចបំពេញតម្រូវការទីផ្សារបាន។
ឧត្តមភាពប្រកួតប្រជែង (Competitive Excellence)	សំដៅដល់សមត្ថភាពដែលក្រុមហ៊ុនមួយឬប្រតិបត្តិករមួយអាចធ្វើបានល្អ តម្លៃថោកជាង និងមានប្រសិទ្ធភាពជាងអ្នកលក់ឬអ្នកផ្គត់ផ្គង់ដទៃទៀត។

ឧបសម្ព័ន្ធទី១ : សកម្មភាពលម្អិតសម្រាប់អនុវត្តគោលនយោបាយជាតិដំឡូងមី

ដំណាក់កាលទី១ - រយៈពេលខ្លី (១-២ឆ្នាំ) : *ផលិតភាពនៃផលិតកម្មដំឡូងមីនៅកម្ពុជា ត្រូវបានបង្កើនតាមរយៈការបង្កើនទិន្នផលនិងការកាត់បន្ថយថ្លៃដើមផលិតកម្ម ដោយគ្មានហានិភ័យដល់ប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីកសិកម្ម*

រយៈពេលខ្លី	បញ្ហានានាដែលត្រូវដោះស្រាយ	មូលហេតុ	សកម្មភាព	ស្ថាប័នដែលទទួលខុសត្រូវ
ការលើកកម្ពស់ផលិតភាពផលិតកម្មនៅចម្ការដំឡូងមីដើម្បីបង្កើនប្រាក់ចំណូលដល់កសិករ ដោះស្រាយបញ្ហាធ្លាក់ថ្លៃ និងរក្សាភាពប្រកួតប្រជែងផលិតកម្មរបស់កម្ពុជា	ទិន្នផលថយចុះ	ដីជាតិដីនៅតំបន់ភាគច្រើន មិនត្រូវបានធ្វើការវិភាគ ត្រួតពិនិត្យ និងវាយតម្លៃ ព្រមទាំងជំរុញប្រើប្រាស់ឱ្យបានត្រឹមត្រូវតាមគោលការណ៍វិទ្យាសាស្ត្រ	១.១.១. សិក្សាវាយតម្លៃភាពសមស្របនៃដីចំពោះដំណាំដំឡូងមី ធ្វើផែនការប្រើប្រាស់ និងកំណត់តំបន់ដាំដុះឱ្យបានច្បាស់លាស់ ព្រមទាំងតាមដាននៃការវិវឌ្ឍទិន្នផលរបស់កសិករ	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
			១.១.២. កំណត់និងជំរុញផលិតកម្មដំឡូងមីនៅតំបន់ដែលមានលក្ខណៈសមស្របឱ្យអនុលោមតាមគោលការណ៍និរន្តរភាពនិងការអនុវត្តកសិកម្មល្អ	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
		ចំណេះដឹងទាក់ទងនឹងការអនុវត្តផ្នែកក្សេត្រសាស្ត្រចំពោះដំណាំដំឡូងមីនៅមានកម្រិត	១.១.៣. ប្រមូលនិងចងក្រងឯកសារទាក់ទងនឹងការអនុវត្តផ្នែកក្សេត្រសាស្ត្រដែលមានក្នុងប្រទេសកម្ពុជានិងតំបន់ និងវាយតម្លៃជ្រើសរើសយកបច្ចេកទេសសមស្របនិងមានប្រសិទ្ធភាព	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
			១.១.៤. ធ្វើពិសោធន៍ការអនុវត្តផ្នែកក្សេត្រសាស្ត្រ និងផ្សព្វផ្សាយទៅកាន់កសិករ តាមរយៈប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយបច្ចេកទេសកសិកម្មដែលមានប្រសិទ្ធភាពដល់កសិករ	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ, ក្រសួងព័ត៌មាន
			១.១.៥. ធ្វើការបណ្តុះបណ្តាលដល់មន្ត្រី	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ

			ផ្សព្វផ្សាយបច្ចេកទេសកសិកម្មនិងភ្នាក់ងារមូលដ្ឋាន ចំពោះការអនុវត្តក្បេត្រសាស្ត្រត្រឹមត្រូវ និងការគ្រប់គ្រងដីប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ទាក់ទងនឹងផលិតកម្មដំឡូងមី	
			១.១.៦. ផ្តល់សិទ្ធិអនុញ្ញាតឱ្យតែមន្ត្រី/ភ្នាក់ងារមូលដ្ឋានដែលទទួលបានការបណ្តុះបណ្តាលត្រឹមត្រូវនិងមានវិជ្ជាជីវៈដើម្បីផ្តល់សេវាផ្សព្វផ្សាយបច្ចេកទេសកសិកម្មទៅដល់កសិករ	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
			១.១.៧. រៀបចំផែនការដាំដុះដំឡូងមី វិភាគថ្លៃផលិតកម្ម និងត្រួតពិនិត្យការអនុវត្តក្បេត្រសាស្ត្រនៅតំបន់ដាំដុះដំឡូងមី និងធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពទៀងទាត់ ដើម្បីធានាភាពត្រឹមត្រូវនៃទិន្នន័យកសិកម្ម និងប្រសិទ្ធភាពការងារ។	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
		ពូជដំឡូងមីមិនត្រូវបានវិភាគ និងជំរុញឱ្យដាំដុះដោយផ្អែកលើកត្តាដី អាកាសធាតុ សណ្ឋានដី ទីតាំងភូមិសាស្ត្រ និងតម្រូវការរបស់រោងចក្រឧស្សាហកម្ម ។ល។	១.១.៨. កំណត់ពូជដំឡូងមីដែលបានដាំដុះក្នុងប្រទេសកម្ពុជា និងតាមដានលើទិន្នផល ភាពធន់នឹងជំងឺ ភាពធន់នឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ព្រមទាំងគុណភាពនិងបរិមាណម្សៅ និងត្រូវធ្វើការប្រមូលទុកដាក់ពូជដំឡូងមី ជាពិសេសប្រភេទដែលអាចហូបបានផ្ទាល់ ដើម្បីបម្រើការងារសិក្សាស្រាវជ្រាវកែច្នៃជាផលិតផលអាហារ	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
			១.១.៩. ជំរុញនិងគាំទ្រកសិដ្ឋាន បណ្តុះពូជ និងផ្គត់ផ្គង់ដើមដំឡូងមីឯកជន ដើម្បីលក់និងចែកចាយដើមដែលមានសុខភាពល្អ/គ្មានមេរោគដល់កសិករ	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ និងសាកលវិទ្យាល័យ
			១.១.១០. ជ្រើសរើសនិងនាំចូលពូជដំឡូងមី	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ

			ដែលមានលក្ខណៈសម្បត្តិល្អនិងសមស្របនឹងស្ថានភាពចម្ការរបស់កសិករនិងតម្រូវការរបស់រោងចក្រឧស្សាហកម្មកែច្នៃ	
			១.១.១១. ត្រួតពិនិត្យគុណភាពនិងគ្រប់គ្រងហានិភ័យដែលអាចកើតមានឡើងពីការនាំចូលពូជនិងដើមដំឡូងមីពីប្រទេសជិតខាងនិងផ្សេងៗទៀតចូលមកកម្ពុជា	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
		ការកើតឡើងនៃសមាសភាពចង្រៃនិងជំងឺ ធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់ផលិតភាពផលិតកម្មដំឡូងមីនៅតំបន់មួយចំនួន(ទិន្នផលថយចុះ ឬបាត់បង់ទាំងស្រុង)	១.១.១២. ត្រួតពិនិត្យ ស្វែងរកប្រភព និងតាមដានសមាសភាពចង្រៃ ជំងឺ និងកត្តាអាក្រក់ទាំងឡាយដែលកំពុងបង្កផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានដល់ផលិតកម្មដំឡូងមី ព្រមទាំងទប់ស្កាត់ការរីករាលដាល	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
			១.១.១៣. ធ្វើការឃ្លាំមើលនិងបង្កើតយន្តការបង្ការទប់ស្កាត់ដើម្បីគ្រប់គ្រងនិងកាត់បន្ថយហានិភ័យពីសមាសភាពចង្រៃទាំងនោះ	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
			១.១.១៤. ធ្វើបច្ចុប្បន្នភាព និងបង្កើតក្របខ័ណ្ឌច្បាប់និងបទប្បញ្ញត្តិដែលចាំបាច់ ដើម្បីទប់ស្កាត់ បង្ការ បង្ក្រាប និងធ្វើអន្តរាគមន៍ទាន់ពេលចំពោះប្រភព ភ្នាក់ងារ និងកាតាលីករដែលនាំឱ្យមានការកកើតនិងរីករាលដាលនៃសមាសភាពចង្រៃ	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
		គុណភាពនៃធាតុចូលកសិកម្មមិនអាចទុកចិត្តបាន ដូចជាជី ថ្នាំ ជាដើម	១.១.១៥. វាយតម្លៃគុណភាពធាតុចូលកសិកម្មដែលបានប្រើប្រាស់សម្រាប់ដំឡូងមី និងហាមឃាត់នូវធាតុចូលទាំងឡាយណាដែលមិនបំពេញតាមស្តង់ដាគុណភាព	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
			១.១.១៦. ធ្វើការបណ្តុះបណ្តាលអ្នកផ្គត់ផ្គង់	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ

			ធាតុចូលកសិកម្ម ដើម្បីប្រែក្លាយពួកគេជាភ្នាក់ងារមានវិជ្ជាជីវៈ ដែលអាចណែនាំកសិករឱ្យប្រើប្រាស់ធាតុចូលកសិកម្មបានត្រឹមត្រូវ ប្រកបដោយសុវត្ថិភាពនិងប្រសិទ្ធភាព	
			១.១.១៧. កំណត់ឱ្យមានសេចក្តីណែនាំសង្ខេបពីការប្រើប្រាស់ធាតុចូលកសិកម្មជាភាសាខ្មែរ និងមានលេខទំនាក់ទំនងសម្រាប់សាកសួរព័ត៌មានបន្ថែមលើផលិតផលធាតុចូលកសិកម្ម	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
		បម្រែបម្រួលអាកាសធាតុធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់ការរស់រាន ការលូតលាស់ និងផលិតភាពនៃដើមដំឡូងមី ព្រមទាំងបង្កើតនូវចំណាយបន្ថែមលើការដាំដុះ	១.១.១៨. កំណត់ទីតាំងឬតំបន់ដែលរងផលប៉ះពាល់ដោយការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ធ្វើការវិភាគ និងវាយតម្លៃពីផលប៉ះពាល់	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
			១.១.១៩. បង្កើតផែនការបន្សាំ និងកសាងភាពធន់នឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុសម្រាប់ទីតាំងឬតំបន់ដំឡូងមីដែលងាយរងគ្រោះនិងរងផលប៉ះពាល់ ព្រមទាំងកំណត់សក្តានុពលពិពិធកម្មដំណាំកសិកម្មនៅតំបន់ដាំដុះដំណាំដំឡូងមី	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ, ក្រសួងបរិស្ថាន
			១.១.២០. កសាងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធដើម្បីកាត់បន្ថយផលប៉ះពាល់ជាអវិជ្ជមានដែលបណ្តាលមកពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
		ការដាំដុះដំឡូងមី ពឹងផ្អែកលើធម្មជាតិឬយថាផល ដោយសារតែកង្វះប្រព័ន្ធធារាសាស្ត្រ	១.១.២១. ធ្វើការស្រាវជ្រាវអំពីប្រព័ន្ធធារាសាស្ត្រខ្នាតតូចដែលមានតម្លៃថោកនិងមានប្រសិទ្ធភាពសម្រាប់ផលិតកម្មដំឡូងមី	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
			១.១.២២. ពិសោធនិងសាកល្បងប្រព័ន្ធ	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ

			ជាពសាស្ត្រខ្នាតតូច ដែលបានច្នៃប្រឌិតសម្រាប់ចម្ការដំឡូងមី និងផ្សព្វផ្សាយដល់កសិករ	
			១.១.២៣. បង្កើតគម្រោងគាំទ្រ និងផ្តល់ឥណទានដល់កសិករដើម្បីវិនិយោគលើប្រព័ន្ធជាពសាស្ត្រខ្នាតតូចសម្រាប់ការដាំដុះដំឡូងមីពេញមួយឆ្នាំ និងដាំដុះដោយបត់បែនផ្អែកលើតម្រូវការរបស់ទីផ្សារ	ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍ជនបទនិងកសិកម្ម
	ការកើនឡើងនៃចំណាយផលិតកម្មដំឡូងមី	ថ្លៃធាតុចូលកសិកម្មកើនឡើងក្នុងអំឡុងពេលដែលមានតម្រូវការប្រើប្រាស់(នៅពេលដែលធាតុចូលកសិកម្មទាំងនោះចាំបាច់ត្រូវប្រើប្រាស់)	១.១.២៤. បង្កើតគម្រោងកម្ចីហិរញ្ញវត្ថុពិសេសដែលកសិករអាចទិញធាតុចូលកសិកម្មទុកជាមុន	ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍ជនបទនិងកសិកម្ម
		ចម្ការដំឡូងមីរបស់ប្រជាកសិករកម្ពុជាភាគច្រើនមានទំហំតូច ដែលគ្មានវិមាត្រសេដ្ឋកិច្ចនិងផ្តល់ផលចំណេញច្រើនគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់បង្កើនសុខុមាលភាពគ្រួសារ	១.១.២៥. បង្កើតយន្តការប្រើប្រាស់ដីសមូហភាពដើម្បីកាត់បន្ថយថ្លៃដើមផលិតកម្ម និងបង្កើនការប្រើប្រាស់មធ្យោបាយផលិតកម្មរួមគ្នា តាមរយៈការជួលឬផ្តល់សេវាឱ្យគ្នាទៅវិញទៅមក	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ, រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ
			១.១.២៦. ជួយកសិករដែលមានឆន្ទៈដើម្បីពង្រីកផ្ទៃដីដាំដុះ តាមរយៈគម្រោងជួលដីដែលមានការធានា (ជៀសវាងជម្លោះដីធ្លី)	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
		ថ្លៃឈ្នួលសេវាកម្មកសិកម្មឯកជនមិនត្រូវបានវិភាគ និងមានវិធានការសមស្របដើម្បីបង្កើនផលប្រយោជន៍ដល់អ្នកផ្តល់សេវានិងកសិករ	១.១.២៧. វិភាគកត្តាដែលកំពុងប៉ះពាល់ដល់ថ្លៃសេវាកម្មកសិកម្ម (ប្រៀបធៀបរវាងសេវាកម្មបុគ្គលនិងសេវាពាណិជ្ជកម្ម)	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
			១.១.២៨. ចងក្រងអ្នកផ្តល់សេវាកម្មកសិកម្ម	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ

			ជាក្រុម ឬជាសហគមន៍	
			១.១.២៩. ផ្តល់ការបណ្តុះបណ្តាលដល់សហគមន៍សេវាកម្មកសិកម្ម ដើម្បីបង្កើនផលិតភាពនិងលើកកម្ពស់គុណភាពសេវាកម្មរបស់ពួកគេដែលផ្តល់ដល់កសិករ	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
			១.១.៣០. បង្កើតប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក ដែលអាចឱ្យកសិករនិងអ្នកផ្តល់សេវាកម្មចរចានិងព្រមព្រៀងលើការផ្តល់និងទទួលយកសេវាកសិកម្មផ្អែកលើការផែនការផលិតកម្មជំឡុងមី	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ, វិស័យឯកជន
	ការបាត់បង់ពេលប្រមូលផលនិងក្រោយប្រមូលផលជាបញ្ហាដែលមិនត្រូវបានយកចិត្តទុកដាក់នាពេលកន្លងមក	ការបាត់បង់ពេលប្រមូលផលនិងក្រោយពេលប្រមូលផលបណ្តាលមកពីកត្តាមនុស្ស ធម្មជាតិ និងកត្តាពាក់ព័ន្ធដទៃទៀត។ កត្តាទាំងនេះមិនត្រូវបានធ្វើការវិភាគនិងយកចិត្តទុកដាក់។	១.១.៣១. សិក្សាពីការបាត់បង់ពេលប្រមូលផលនិងក្រោយប្រមូលផលលើជំឡុងមី និងធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពនៅពេលដែលមានភាពចាំបាច់	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ, សាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទកសិកម្ម
			១.១.៣២. បណ្តុះបណ្តាលកសិករនិងតួអង្គពាក់ព័ន្ធក្នុងខ្សែចង្វាក់តម្លៃ ដើម្បីអនុវត្តវិធានការមានប្រសិទ្ធភាព ដើម្បីគ្រប់គ្រងនិងកាត់បន្ថយការបាត់បង់	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
			១.១.៣៣. បង្កើតឱ្យមាននូវហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធកសិកម្ម ដែលអាចឱ្យកសិករប្រើប្រាស់ឬជួល ដើម្បីគ្រប់គ្រងការបាត់បង់ការប្រមូលផល រក្សាទុកផលិតផលនិងកែច្នៃបឋម ដើម្បីរក្សាគុណភាពនិងលក់ផលិតផលក្នុងពេលសមស្រប	ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុ, ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍ជនបទនិងកសិកម្ម
		ជំនាញគ្រប់គ្រងកសិកម្មមិនត្រូវបានណែនាំ និងគ្មានការគាំទ្រជាប្រព័ន្ធដើម្បីបណ្តុះបណ្តាលកសិករ	១.១.៣៤. ធ្វើការបណ្តុះបណ្តាលដល់កសិករ ជាពិសេសប្រធានអង្គការកសិករ ស្តីពីសហគ្រិនភាពផ្នែកកសិកម្ម និងការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុ	ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍ជនបទនិងកសិកម្ម
			១.១.៣៥. ជំរុញគម្រោងសន្សំប្រាក់ និងសហជីព	ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា,

			ឥណទាននៅកម្រិតសហគមន៍	ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍ជនបទនិងកសិកម្ម
លើកកម្ពស់កិច្ចសហការខ្សែចង្វាក់តម្លៃក្នុងតំបន់ដើម្បីបង្កើតនិងផ្តល់អត្ថប្រយោជន៍ទៅវិញទៅមក (កម្ពុជានិងប្រទេសជិតខាង)	ការនាំចេញចំណិតដំឡូងមីទៅកាន់ប្រទេសជិតខាងត្រូវរាំងស្ទះដោយការគាំពារនិយម និងរបាំងបច្ចេកទេសពាណិជ្ជកម្មនាពេលកន្លងមក	គុណភាពនៃចំណិតដំឡូងមីមិនបំពេញបាននូវបទដ្ឋានបច្ចេកទេសនិងតាមស្តង់ដាជាតិ	១.១.៣៦. បណ្តុះបណ្តាលកសិករលើការគ្រប់គ្រងគុណភាពផលិតផល	ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម
			១.១.៣៧. ច្នៃប្រឌិតនិងបង្កើតម៉ាស៊ីនតូច ដើម្បីផលិតចំណិតដំឡូងមីជំនួសឱ្យការកាប់ដោយដៃដែលសមស្របសម្រាប់ការប្រើប្រាស់ជាលក្ខណៈគ្រួសារនិងសហគមន៍	ក្រសួងឧស្សាហកម្ម វិទ្យាសាស្ត្រ បច្ចេកវិទ្យា និងនវានុវត្តន៍, ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម
			១.១.៣៨. បង្កើតឱ្យមានឧបករណ៍សម្ងួតចល័តខ្នាតតូច សម្រាប់ការសម្ងួតចំណិតដំឡូងមី	ក្រសួងឧស្សាហកម្ម វិទ្យាសាស្ត្រ បច្ចេកវិទ្យា និងនវានុវត្តន៍, ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម
			១.១.៣៩. បង្កើតនិងធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពស្តង់ដាផលិតផលនិងបទដ្ឋានបច្ចេកទេស និងត្រួតពិនិត្យភាពអនុលោមរបស់អ្នកកែច្នៃនិងពាណិជ្ជករ ស្របពេលនឹងការលើកកម្ពស់បច្ចេកទេសក្រោយពេលប្រមូលផល រួមទាំងការកសាងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធសម្ងួតទុកដាក់និងកែច្នៃផលិតផលនិងលើកទឹកចិត្តការកែច្នៃវត្ថុធាតុដើមនិងកែច្នៃផលិតផលសម្រេចនៅក្នុងស្រុក	ក្រសួងឧស្សាហកម្ម វិទ្យាសាស្ត្រ បច្ចេកវិទ្យា និងនវានុវត្តន៍, ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម
		បាតុភូតរដូវនិងភាពអសកម្មដែលផ្តល់ផលអវិជ្ជមានដល់កសិករកម្ពុជា	១.១.៤០. ត្រូវមានមូលនិធិគាំទ្រពិសេស ដើម្បីធ្វើអន្តរាគមន៍ក្នុងអំឡុងពេលមានដំឡូងជន់ បិទព្រំដែន ក្នុងពេលដែលប្រទេសជិតខាងប្រមូលផលនិងការអេក់អេួលទីផ្សារ(ចូលឆ្នាំចិន) ព្រមទាំងជំរុញយន្តការធានារ៉ាប់រងនៃការដាំដុះដំឡូងមី "Crop Insurance"	ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ, ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍ជនបទនិងកសិកម្ម

ជំរុញការនាំចេញផលិតផលកែច្នៃដើម្បីបង្កើតតម្លៃបន្ថែមនិងធានាសុវត្ថិភាពទីផ្សារសម្រាប់កសិករកម្ពុជា	រដូវប្រមូលផលដំឡូងមីមានរយៈពេលខ្លីដែលត្រឹមតែ ៤ខែ ទៅ ៥ខែ	ការប្រកួតប្រជែងដណ្តើមដំឡូងមីមាន លក្ខណៈខ្លាំងក្លាក្នុងអំឡុងពេលរដូវប្រមូលផល ដែលគំរាមកំហែងដល់ដំណើរការរបស់ឧស្សាហកម្មកែច្នៃដំឡូងមីក្នុងស្រុក (ម្សៅដំឡូងមី, អេតាណុល)	១.១.៤១. ជំរុញផលិតកម្មកសិកម្មតាមកិច្ចសន្យារវាងកសិករនិងអ្នកកែច្នៃ ដើម្បីកសាងទំនុកចិត្តនិងផ្តល់ផលប្រយោជន៍ដល់គ្នាទៅវិញទៅមក	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
	រោងចក្រឧស្សាហកម្មកែច្នៃដំឡូងមីកម្ពុជាមិនទាន់ដំណើរការល្អ និងឈានទៅដល់កម្រិតប្រកួតប្រជែង	ការទទួលបានហិរញ្ញវត្ថុនៅមានកម្រិត ដោយសារតែពួកគេមិនមានទ្រព្យបញ្ចាំគ្រប់គ្រាន់ និងមានប្រព័ន្ធអភិបាលកិច្ចក្រុមហ៊ុនខ្សោយ	១.១.៤២. អភិវឌ្ឍជំនាញសហគ្រិនភាពនិងផ្តល់ការគាំទ្របច្ចេកទេសដើម្បីរៀបចំប្រព័ន្ធអភិបាលកិច្ចក្រុមហ៊ុន សម្រាប់ការទទួលបានកម្ចីហិរញ្ញវត្ថុសមស្រប (Impact investors)	ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា, ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម, ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍ជនបទនិងកសិកម្ម
	រោងចក្រឧស្សាហកម្មកែច្នៃមិនអាចបង្កើតតម្លៃបន្ថែមច្រើនពីការកែច្នៃនិងកាកសំណល់	ដោយសារតែហិរញ្ញវត្ថុមានកម្រិត ពួកគេមិនមានលទ្ធភាពទាញយកអត្ថប្រយោជន៍ពីបច្ចេកវិជ្ជាទំនើបដើម្បីកាត់បន្ថយថ្លៃចំណាយ និងបង្កើតតម្លៃបន្ថែមទៀតពីកាកសំណល់(កាកសំណល់រឹង និងរាវ)	១.១.៤៣. បង្កើតមូលនិធិកម្ចីពិសេស ដើម្បីជួយអ្នកកែច្នៃម្សៅដំឡូងមីក្នុងស្រុក តាមរយៈការអភិវឌ្ឍរោងចក្រឱ្យកាន់តែទំនើប និងបង្កើនបរិមាណផលិតផលកែច្នៃ	ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ, ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា, ក្រសួងឧស្សាហកម្ម វិទ្យាសាស្ត្រ បច្ចេកវិទ្យា និងនវានុវត្តន៍
			១.១.៤៤. ផ្តល់ការគាំទ្រផ្នែកបច្ចេកទេសដល់អ្នកកែច្នៃម្សៅដំឡូងមីក្នុងស្រុក ដើម្បីទទួលបង្កើតតម្លៃបន្ថែមនិងកាត់បន្ថយថ្លៃដើមផលិតកម្ម	ក្រសួងឧស្សាហកម្ម វិទ្យាសាស្ត្រ បច្ចេកវិទ្យា និងនវានុវត្តន៍, ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម
	សម្រាប់រោងចក្រកែច្នៃដំឡូងមី ថ្លៃលក់អគ្គិសនីត្រូវបានកាត់បន្ថយជាបន្តបន្ទាប់ពី២១សេនដុល្លារអាមេរិកនៅឆ្នាំ២០១៤ មក១៤.៧សេនដុល្លារអាមេរិកនៅឆ្នាំ២០១៩ ប៉ុន្តែនៅខ្ពស់ជាងប្រទេសជិតខាង	ថ្លៃអគ្គិសនីជាផ្នែកមួយនៃការចំណាយថ្លៃដើមផលិតកម្មរោងចក្រកែច្នៃដំឡូងមី	១.១.៤៥. អនុវត្តផែនការយុទ្ធសាស្ត្របន្ថយអត្រា និងតម្លាភាពថ្លៃលក់អគ្គិសនីសម្រាប់អ្នកប្រើប្រាស់គ្រប់ប្រភេទទូទាំងប្រទេសសម្រាប់ឆ្នាំ២០១៩និង២០២០ ដែលក្នុងនោះមានឧស្សាហកម្មកែច្នៃដំឡូងមីផងដែរ	ក្រសួងរ៉ែនិងថាមពល,
			១.១.៤៦. ពង្រីកវិសាលភាពផ្គត់ផ្គង់អគ្គិសនីនិងស្ថិរភាពជូនដល់អ្នកប្រើប្រាស់គ្រប់ប្រភេទ ក៏ដូចជាជូនដល់ឧស្សាហកម្មកែច្នៃដំឡូងមីផងដែរ។	ក្រសួងរ៉ែនិងថាមពល,

			១.១.៤៧. ផ្តល់ព័ត៌មានដល់អ្នកប្រើប្រាស់គ្រប់ប្រភេទ ប្រសិនជាមានផែនការផ្តាច់ចរន្ត ដើម្បីផ្ទុសផុល ដំឡើង និងថែទាំ	ក្រសួងរ៉ែនិងថាមពល
	ការជ្រៀតចូលទីផ្សារ ការស្រាវជ្រាវ និងនវានុវត្តភាពនៅមានកម្រិត	អ្នកកែច្នៃម្សៅដំឡូងមីភាគច្រើនសមត្ថភាពមានកម្រិតក្នុងការស្វែងរកព័ត៌មានទីផ្សារ រៀបចំផែនការ ធ្វើទំនើបកម្មរោងចក្រ ព្រមទាំងអភិវឌ្ឍន៍ផលិតផលថ្មីៗ	១.១.៤៨. វិភាជន៍ថវិកាសម្រាប់ការសិក្សាស្រាវជ្រាវទីផ្សារ បច្ចេកវិជ្ជា និងអភិវឌ្ឍន៍ផលិតផលពីដំឡូងមី	ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ
			១.១.៤៩. បង្កើតឱ្យមានបណ្តាញទំនាក់ទំនង ឬធុរកិច្ចសម្រាប់អ្នកកែច្នៃក្នុងស្រុក ដើម្បីទទួលបានចំណេះដឹងពីបច្ចេកវិជ្ជា ជំនាញការ និងក្រុមហ៊ុនម៉ាឃីតជីង ឬអ្នកផ្តល់សេវាកម្មផ្សេងៗ	ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម
	របាំងនៃការដឹកជញ្ជូនឆ្លងកាត់ប្រទេសជិតខាងមានការលំបាក	នីតិវិធីនៃការដឹកទំនិញឆ្លងកាត់ប្រទេសជិតខាងមិនច្បាស់លាស់ និងប្រែប្រួលមិនទៀងទាត់	១.១.៥០. ពិភាក្សានិងចរចាជាមួយប្រទេសជិតខាង ដើម្បីបង្កើតនីតិវិធីច្បាស់លាស់សម្រាប់ការនាំចេញទំនិញឆ្លងកាត់និងតាមកំពង់ផែរបស់ប្រទេសជិតខាង	ក្រសួងសាធារណការនិងដឹកជញ្ជូន
	ថ្លៃចំណាយផ្សេងៗទាក់ទងនឹងការដំណើរការអាជីវកម្ម បង្កើនថ្លៃផលិតផល	ពន្ធផ្សេងៗបង្កើនថ្លៃដើមផលិតកម្ម ដូចជាៈប្រភេទពន្ធមួយចំនួនត្រូវដកចេញឬកាត់បន្ថយ	១.១.៥១. កាត់បន្ថយឬលើកលែងពន្ធមួយចំនួន ដើម្បីឱ្យតម្លៃផលិតផលធ្លាក់ចុះ និងបង្កើនប្រាក់ចំណេញដល់រោងចក្រកែច្នៃ	ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ
	ការធ្វើអាជីវកម្មពាណិជ្ជកម្មមិនត្រឹមត្រូវ ការក្លែងបន្លំគុណភាព	ការប្រកួតប្រជែងមិនស្មោះត្រង់ ធ្វើឱ្យប៉ះពាល់យ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរ និងរាំងស្ទះដល់បណ្តាអាជីវករ-ពាណិជ្ជករមានក្រមសីលធម៌ និងមានឆន្ទៈអនុវត្តច្បាប់ ជាពិសេសគោលនយោបាយជាតិដំឡូងមី	១.១.៥២. ត្រួតពិនិត្យនិងតាមដានការធ្វើអាជីវកម្មពាណិជ្ជកម្មនៅតាមព្រំដែនដែលរំលោភច្បាប់ និង/ឬសកម្មភាពទាំងឡាយណាដែលធ្វើឱ្យខូចកេរ្តិ៍ឈ្មោះប្រទេសកម្ពុជានិងរាជរដ្ឋាភិបាលនៅក្នុងទីផ្សារដំឡូងមី	ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម, ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ, ក្រសួងមហាផ្ទៃ, ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធថ្នាក់ក្រោមជាតិ

	ចំណាយរដ្ឋបាលក្រៅផ្លូវការត្រូវបានប្រមូលតាមចំណុចផ្សេងៗគ្នានៅក្នុងខ្សែចង្វាក់តម្លៃដំឡូងមី	កម្រៃក្រៅផ្លូវការទាំងនោះបង្កើតឱ្យមានការចំណាយបន្ថែម ដែលធ្វើឱ្យកាត់បន្ថយនូវប្រាក់ចំណេញរបស់កសិករ និងបង្កើនតម្លៃផលិតផល	១.១.៥៣. ធ្វើការស៊ើបអង្កេត ត្រួតពិនិត្យ និងទប់ស្កាត់ភាពមិនប្រក្រតីដែលកើតមានឡើងក្នុងខ្សែចង្វាក់តម្លៃទាំងមូល	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ, ក្រសួងឧស្សាហកម្ម វិទ្យាសាស្ត្រ បច្ចេកវិទ្យា និងនវានុវត្តន៍, ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម, ក្រសួងមហាផ្ទៃ, ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ, រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ
	កិច្ចសម្រួលពាណិជ្ជកម្មមិនទាន់អភិវឌ្ឍបានល្អស្របតាមប្រព័ន្ធពាណិជ្ជកម្មដំឡូងមី	ឯកសារតម្រូវសម្រាប់ការនាំចេញមានច្រើន ដូច្នេះ វាបង្កើនចំណាយ និងទាមទារពេលវេលាច្រើនដើម្បីទទួលបានឯកសារពីស្ថាប័នទាំងនេះ	១.១.៥៤. បង្កើតការិយាល័យច្រកចេញចូលតែមួយនៅតំបន់ពាណិជ្ជកម្មនិងទីតាំងនាំចេញសំខាន់ៗ ដើម្បីកាត់បន្ថយចំណាយនិងពេលវេលាសម្រាប់ការទទួលបានឯកសារពាណិជ្ជកម្ម	ក្រសួងពាក់ព័ន្ធ, រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ, និងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ
			១.១.៥៥. បង្កើតឱ្យមានលក្ខណៈស្របគ្នា ដែលអាចធ្វើឱ្យការស្នើសុំ(ឯកសារនាំចេញ)នានាដំណើរការជាមុនបាន និងជានាភាពទុកចិត្តបាននៃសេវាកម្ម	ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម
			១.១.៥៦. កំណត់ទីផ្សារថ្មីៗ និងធ្វើការចរចាជាមួយប្រទេសគោលដៅ ដើម្បីកំណត់និងរៀបចំកិច្ចសម្រួលពាណិជ្ជកម្មឱ្យបានរលូន។ ឯកសារមិនចាំបាច់សម្រាប់ការនាំចេញត្រូវដកចេញ។	ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម

ដំណាក់កាលទី២ - រយៈពេលមធ្យម (៣-៥ ឆ្នាំ) : *លើកកម្ពស់ភាពប្រកួតប្រជែងខ្សែចង្វាក់តម្លៃ ដើម្បីបង្កើនប្រាក់ចំណូលរបស់កសិករនិងកំណើននៃឧស្សាហកម្មកែច្នៃ*

រយៈពេលមធ្យម	អាទិភាព	មូលហេតុ	សកម្មភាព	ស្ថាប័នដែលទទួលខុសត្រូវ
លើកកម្ពស់ប្រាក់ចំណេញរបស់កសិករតាមរយៈការធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវប្រព័ន្ធផលិតកម្មដំឡូងមីនិងការតភ្ជាប់ទៅកាន់ទីផ្សារ	បំណុលក្នុងគ្រួសារនិងបញ្ហាលក់ពេលតម្លៃធ្លាក់ចុះត្រូវដោះស្រាយតាមរយៈការទទួលបាននូវគម្រោងគាំទ្រពិសេស	គម្រោងកម្ចីហិរញ្ញវត្ថុមិនបានបង្កើតឡើងដោយផ្អែកលើប្រតិទិនដាំដុះដំឡូងមី ហើយកសិករភាគច្រើនខ្វះសាច់ប្រាក់បង្វិល ក្នុងអំឡុងពេលផលិតកម្ម និង/ឬ ដេរប្រមូលផល។ កសិករភាគច្រើនប្រមូលផលមុនពេលដំឡូងគ្រប់អាយុ និងឈានដល់ការលក់ផលិតផលក្នុងស្ថានភាពមិនស្មើភាព	១.២.១. រៀបចំគម្រោងកម្ចីហិរញ្ញវត្ថុដែលស្របតាមប្រតិទិនដាំដុះដំឡូងមី និងផ្អែកលើជីវភាពរស់នៅរបស់កសិករខ្នាតតូច	ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា, ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍ជនបទនិងកសិកម្ម
			១.២.២. បណ្តុះបណ្តាលកសិករពីការគ្រប់គ្រងប្រាក់ចំណេញនិងហិរញ្ញវត្ថុចំពោះការវិនិយោគនៅចម្ការប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព	ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា, ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍ជនបទនិងកសិកម្ម
			១.២.៣. បង្កើតគម្រោងហិរញ្ញវត្ថុពិសេសដែលផ្តល់អត្រាការប្រាក់ទាបដល់កសិករក្រីក្រឬកសិកររស់នៅក្នុងចម្ការដែលដីមានជីជាតិតិច និងតំបន់ដែលងាយរងគ្រោះដោយការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ	ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា, ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍ជនបទនិងកសិកម្ម
			១.២.៤. បង្កើតកម្មវិធីកម្ចីហិរញ្ញវត្ថុឌីជីថល ដែលសកម្មភាពទាំងអស់នៃខ្សែចង្វាក់តម្លៃដំឡូងមីត្រូវបានបន្ទាក់គ្នា ដើម្បីកាត់បន្ថយការចំណាយ បង្កើតការជឿទុកចិត្ត ចែករំលែកការគ្រប់គ្រងហានិភ័យ និងទាញយកផលប្រយោជន៍ពីកិច្ចសហការពីគ្នា (value change financing applications or block chains)	ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា, ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍ជនបទនិងកសិកម្ម
	ខ្សែចង្វាក់ផ្គត់ផ្គង់ដំឡូងមីដ៏គួរឱ្យទុកចិត្តត្រូវបង្កើតឡើងឱ្យស្របនឹងតម្រូវការរបស់រោងចក្រឧស្សាហកម្មកែច្នៃដូចជាការគ្រប់គ្រងគុណភាព	ដំឡូងមីត្រូវបានដាំដុះច្រើននៅពេលតម្លៃល្អ និងថយចុះពេលធ្លាក់ថ្លៃ ដែលធ្វើឱ្យផលិតកម្មមិនមានស្ថិរភាព។ ដូច្នេះ ប្រព័ន្ធផលិតកម្មដំឡូងមីត្រូវរៀបចំឡើងដើម្បីគាំទ្រ	១.២.៥. បង្កើតតំបន់ដាំដុះដំឡូងមីសម្រាប់រោងចក្រឧស្សាហកម្មកែច្នៃ ដោយផ្អែកលើទីតាំងភូមិសាស្ត្រ គុណភាពដី បរិស្ថានឡូជីស្ទីក និងតម្រូវការសម្រាប់រោងចក្រកែច្នៃ	ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម, ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ, ក្រសួងឧស្សាហកម្ម វិទ្យាសាស្ត្រ បច្ចេកវិទ្យា និងនវានុវត្តន៍, រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ

	ការធានាបាននូវបរិមាណនិងការផ្តល់ឱ្យតាមកាលបរិច្ឆេទកំណត់	ដល់ប្រតិបត្តិការរបស់រោងចក្រឧស្សាហកម្មកែច្នៃ	១.២.៦. ស្ថាបនាផ្លូវចូលចម្ការដំឡូងមីសម្រាប់ការដាំដុះនិងប្រមូលផលពេញមួយឆ្នាំ	ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ, រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ
			១.២.៧. កំណត់ពូជដំឡូងមីដែលអាចដាំដុះក្នុងរដូវផ្សេងៗ តាមអាកាសធាតុនិងតាមតម្រូវការ	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
			១.២.៨. បង្កើតនិងអនុវត្តគម្រោងនានា ដើម្បីគាំទ្រដល់វិស័យឯកជននៅក្នុងការបំពេញចន្លោះខ្វះខាត/ដោះស្រាយរាល់បញ្ហានៅក្នុងខ្សែចង្វាក់ផ្គត់ផ្គង់	ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ, ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម, ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
	លទ្ធភាពបង្កើនប្រាក់ចំណេញរបស់កសិករត្រូវទ្រទ្រង់តាមរយៈការស្រាវជ្រាវនិងការអភិវឌ្ឍថ្មីៗ	ផលិតភាពនៅចម្ការនិងថ្លៃដើមផលិតកម្មត្រូវគ្រប់គ្រងឱ្យបានល្អដើម្បីបង្កើនប្រាក់ចំណូលសមរម្យដល់កសិករ	១.២.៩. បង្កើតមជ្ឈមណ្ឌលស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍដោយផ្តែកលើលក្ខណៈនៃខ្សែចង្វាក់ផលិតកម្មដំឡូងមីនិងតម្រូវការទីផ្សារ	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
			១.២.១០. ធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវផលិតភាពដំឡូងមី ដោយផ្តែកលើក្របខ័ណ្ឌនៃការប្រើប្រាស់ដីប្រកបដោយនិរន្តរភាព តាមរយៈសេវាផ្សព្វផ្សាយបច្ចេកទេសកសិកម្មដែលមានប្រសិទ្ធភាពនិងទាន់ពេលវេលា	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
	ផលិតភាពរបស់កសិករនៅតាមជនបទត្រូវបង្កើនឡើងដើម្បីបង្កើនកាត់បន្ថយថ្លៃដើមផលិតកម្ម	ទីផ្សារកម្លាំងពលកម្មនៅតំបន់ជនបទកំពុងមានការផ្លាស់ប្តូរដោយសារការធ្វើចំណាកស្រុកដូច្នេះផលិតភាពរបស់សមាជិកគ្រួសារនិងពលករត្រូវបង្កើនឡើងដើម្បីគ្រប់គ្រងថ្លៃដើមផលិតនិងប្រសិទ្ធភាពការងាររបស់ពួកគេ	១.២.១១. ធ្វើការវាយតម្លៃពីជំនាញដែលត្រូវការនិងបង្កើតយុទ្ធសាស្ត្រទីផ្សារកម្លាំងពលកម្មសម្រាប់ដំឡូងមី	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
			១.២.១២. ប្រមូលពលករជាសហគមន៍ដើម្បីបណ្តុះបណ្តាលជំនាញវិជ្ជាជីវៈនិងបច្ចេកទេសទាក់ទងនឹងផលិតកម្មដំឡូងមី	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
			១.២.១៣. ផ្តល់ការបណ្តុះបណ្តាលដល់សហគមន៍ពលករ ដើម្បីបង្កើនផលិតភាពការងារ/គុណភាព	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ

			សេវាកម្មរបស់គេឱ្យកាន់តែប្រសើរឡើង	
	របនាសម្ព័ន្ធខ្សែចង្វាក់ផ្គត់ផ្គង់ត្រូវបង្កើតឡើងដោយរៀបចំកសិករឱ្យទៅក្នុងយន្តការប្រមូលផ្តុំ	ការប្រមូលផ្តុំកសិករឱ្យទៅជាអង្គការកសិករឬយន្តការផ្សេងៗអាចលើកកម្ពស់លទ្ធភាពចរចាតម្លៃ ការទិញជាគុចូល ការទទួលសេវាកសិកម្មមានគុណភាព និងការទទួលបានហិរញ្ញវត្ថុមានការប្រាក់ទាប។ល។	១.២.១៤. ធ្វើការស្ទង់មតិគ្រួសារកសិករឱ្យបានទៀងទាត់ដើម្បីតាមដានប្រាក់ចំណូលពីការដាំដុះ ស្ថានភាពបំណុល និងលទ្ធភាពសង	រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ
			១.២.១៥. រៀបចំកសិករជាសហករណ៍ ឬអង្គការកសិករ ដើម្បីការចែករំលែកបច្ចេកទេសកសិកម្មបានទូលំទូលាយនិងការផ្សារភ្ជាប់ជាមួយភាគីពាក់ព័ន្ធ	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
			១.២.១៦. ផ្តល់ការកសាងសមត្ថភាពឬមូលនិធិចាប់ផ្តើម (Start-up fund) ដល់អ្នកសហគមន៍កសិករ ដើម្បីកសាងស្ថាប័ន និងអភិវឌ្ឍសមត្ថភាព	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
			១.២.១៧. ផ្តល់ការគាំទ្រផ្នែកបច្ចេកទេសដល់សហគមន៍កសិករ ដើម្បីអនុវត្តគម្រោងអភិវឌ្ឍផ្សេងៗ ដែលផ្តល់ផលប្រយោជន៍ដល់សមាជិក (ក្រុមសន្សំ ទិញនិងប្រើប្រាស់ឧបករណ៍កសិកម្មរួមគ្នា កម្លាំងពលកម្ម)	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
	បញ្ហានៃការជឿទុកចិត្តគ្នារវាងកសិករនិងអ្នកកែច្នៃ / អ្នកនាំចេញត្រូវដោះស្រាយតាមរយៈយន្តការអន្តរការី និង/ឬការអនុវត្តកសិកម្មតាមកិច្ចសន្យា	ការតភ្ជាប់ទីផ្សារគួរជំរុញតាមរយៈផលិតកម្មកសិកម្មតាមកិច្ចសន្យា ឬយន្តការផ្សេងទៀត ដើម្បីបង្កើនផលប្រយោជន៍ដល់ភាគីទាំងពីរទៅវិញទៅមក ព្រមទាំងកាត់បន្ថយហានិភ័យនៅក្នុងផលិតកម្ម និងទីផ្សារ	១.២.១៨. ផ្តល់ការគាំទ្របច្ចេកទេសដល់វិស័យឯកជននិងអង្គការកសិករ	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ, ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម
			១.២.១៩. បង្កើតនិងសាកល្បងគំរូនៃផលិតកម្មកសិកម្មតាមកិច្ចសន្យា និងពង្រីកវិសាលភាពជាបន្តបន្ទាប់តាមតម្រូវការ	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
			១.២.២០. បង្កើតយន្តការគាំទ្រនៅមូលដ្ឋាន ដើម្បីធានានូវតម្លាភាព គណនេយ្យភាព និងការជឿទុកចិត្តនៅក្នុងការអនុវត្តផលិតកម្មកសិកម្ម	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម ក្រសួងមហាផ្ទៃ

			តាមកិច្ចសន្យា	រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ
លើកកម្ពស់សមត្ថភាពប្រកួតប្រជែងក្នុងកម្រិតអាជីវកម្មនិងអាជីវកម្ម			១.២.២១. ធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវយន្តការដោះស្រាយវិវាទដែលមានស្រាប់ ដើម្បីបង្កើនទំនុកចិត្ត និងធានាប្រសិទ្ធភាពនៃច្បាប់និងបទប្បញ្ញត្តិរបស់ផលិតកម្មកសិកម្មតាមកិច្ចសន្យា	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
	ការធ្វើពិពិធកម្មទីផ្សារត្រូវធ្វើស្របនឹងការធ្វើពិពិធកម្មផលិតផលដំឡូងមី	ដំឡូងមីក្នុងទម្រង់ជាផលិតផលពាក់កណ្ដាលសម្រេចឬសម្រេចអាចរក្សាទុកបានយូរ មានជម្រើសក្នុងការលក់ និងមានទីផ្សារច្រើន ដូចនេះមិនរងសំពាធការខូចខាតដោយសារការរលួយនិងបង្ខំលក់	១.២.២២. បង្កើតផែនទីបង្ហាញផ្លូវសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍឧស្សាហកម្មកែច្នៃជាផលិតផលសម្រេចពីដំឡូងមី	ក្រសួងឧស្សាហកម្ម វិទ្យាសាស្ត្រ បច្ចេកវិទ្យា និងនវានុវត្តន៍, ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម, ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
			១.២.២៣. ត្រូវបង្កើតយុទ្ធសាស្ត្រទាក់ទាញការវិនិយោគលើឧស្សាហកម្មកែច្នៃ (ជាពិសេសដំឡូងមី)។	ក្រុមប្រឹក្សាអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា
			១.២.២៤. ប្រើប្រាស់យន្តការដែលមានស្រាប់ ដើម្បីគាំទ្រវិនិយោគិនដែលកំពុងសម្លឹងមើលការវិនិយោគពាក់ព័ន្ធនឹងដំឡូងមីនៅប្រទេសកម្ពុជា។	ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម, ក្រសួងឧស្សាហកម្ម វិទ្យាសាស្ត្រ បច្ចេកវិទ្យា និងនវានុវត្តន៍, ក្រុមប្រឹក្សាអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា
			១.២.២៥. ត្រូវរៀបចំវេទិកាធុរកិច្ចនិងវិនិយោគ ដើម្បីទាក់ទាញវិនិយោគិនឱ្យបានច្រើនសម្រាប់ការកែច្នៃកសិផល។	ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម, ក្រុមប្រឹក្សាអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា
			១.២.២៦. បង្កើតនិងអនុវត្តគម្រោងអភិវឌ្ឍដើម្បីគាំទ្រការវិនិយោគឯកជននៅពេលដែលផែនការរបស់គេត្រូវបានដំណើរការដោយបំពេញចំណុចចន្លោះប្រហោង	ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ, ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម, ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ

			១.២.២៧. ផ្តល់ការគាំទ្រដល់សហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យម/សហគមន៍នៅក្នុងការដាំដុះ កែច្នៃ និងនាំចេញផលិតផលដំឡូងមីសរីរាង្គដែលមានគុណភាពខ្ពស់សម្រាប់ទីផ្សារពិសេស	ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម, ក្រសួងឧស្សាហកម្ម វិទ្យាសាស្ត្រ បច្ចេកវិទ្យា និងនវានុវត្តន៍, ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
	ថ្លៃដើមផលិតកម្មរបស់រោងចក្រកែច្នៃត្រូវកាត់បន្ថយជាបន្តបន្ទាប់ ដើម្បីបង្កើនភាពប្រកួតប្រជែង និងផលចំណេញ ដែលអាចបែងចែកដល់កសិករ	កាកសំណល់ដំឡូងមីអាចធ្វើការកែច្នៃនិងប្រើប្រាស់ឱ្យអស់លទ្ធភាព	១.២.២៨. លើកទឹកចិត្តឱ្យធ្វើការសិក្សាសមិទ្ធិលទ្ធភាពវិនិយោគរោងចក្រដើរដោយកាកសំណល់ដំឡូងមី(ជីវឧស្ម័ន)ដើម្បីប្រើប្រាស់ផ្ទាល់ខ្លួន។ ចំពោះអគ្គិសនីសល់ចង់លក់ចេញត្រូវគោរពគោលការណ៍បញ្ចូលមកក្នុងប្រព័ន្ធបណ្តាញជាតិ ដើម្បីលាយបញ្ចូលគ្នាជាមួយប្រភពដទៃ រួចផ្គត់ផ្គង់ឱ្យអ្នកកាន់អាជ្ញាបណ្ណ និងអ្នកប្រើប្រាស់អគ្គិសនីទាំងអស់តាមថ្លៃមធ្យមរួម	ក្រសួងរ៉ែនិងថាមពល
			១.២.២៩. លើកទឹកចិត្តដល់វិស័យឯកជនឱ្យធ្វើការវិនិយោគរោងចក្រអគ្គិសនីដើរដោយកាកសំណល់ដំឡូងមី	ក្រសួងរ៉ែនិងថាមពល, អគ្គិសនីកម្ពុជា
	កសាងកម្លាំងពលកម្មជំនាញដែលត្រូវការក្នុងឧស្សាហកម្មកែច្នៃ	កម្រៃនិងថ្លៃចំណាយក្នុងការជួលអ្នកជំនាញការបរទេសឬកម្លាំងពលកម្មជំនាញដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាគ្រឿងម៉ាស៊ីន និងបច្ចេកទេសរបស់រោងចក្រត្រូវចំណាយលុយកាក់និងពេលវេលាច្រើន	១.២.៣០. កំណត់ជំនាញនិងឯកទេសដែលត្រូវការដោយវិស័យឯកជន	ក្រសួងឧស្សាហកម្មនិងសិប្បកម្ម, ក្រសួងការងារនិងបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ, ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
			១.២.៣១. បណ្តុះបណ្តាលជំនាញឱ្យត្រូវនឹងតម្រូវការរបស់វិស័យឯកជន	ក្រសួងឧស្សាហកម្មនិងសិប្បកម្ម
	បង្កើនសកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ចមូលដ្ឋានតាមរយៈការផ្សារភ្ជាប់វិស័យពាក់ព័ន្ធនានានឹង	កាកសំណល់ដំឡូងមីអាចលាយជាមួយកាកសំណល់កសិកម្មដទៃទៀតដើម្បីធ្វើជាជីនិងចំណីសត្វ	១.១.៣២. តភ្ជាប់រោងចក្រកែច្នៃកសិកម្ម ដូចជាអង្ករ ម្សៅដំឡូងមី ចំណីសត្វ ជី ជាដើម ដើម្បីបង្កើតចរន្តសេដ្ឋកិច្ចមូលដ្ឋានដ៏សកម្មនៅជនបទ	ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម, ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ, ក្រសួងឧស្សាហកម្មនិងសិប្បកម្ម

	ដំណើរការផលិតកម្មនិងកែច្នៃដំឡូងមី	ដែលមានគុណភាពខ្ពស់។ ការផ្សារភ្ជាប់ក្នុងចំណោមកសិ-ឧស្សាហកម្ម អាចបង្កើតបានជាតម្លៃបន្ថែមជាច្រើនសម្រាប់ឧស្សាហកម្មរបស់គេ និងបង្កើតជាផលិតផលដែលថ្លៃសមរម្យសម្រាប់កសិករជនបទ	១.២.៣៣. ជំរុញនិងទាក់ទាញរោងចក្រកែច្នៃកាកសំណល់កសិកម្មដោយប្រើវត្ថុធាតុដើមដែលមានស្រាប់នៅក្នុងស្រុកឱ្យទៅជាធាតុចូលកសិកម្មសម្រាប់សហគមន៍ក្នុងតំបន់។	ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម, ក្រសួងឧស្សាហកម្មនិងសិប្បកម្ម, ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ, ក្រសួងឧស្សាហកម្ម វិទ្យាសាស្ត្រ បច្ចេកវិទ្យា និងនវានុវត្តន៍
	បំប្លែងកាកសំណល់ឱ្យទៅជាប្រាក់ចំណូលបន្ថែម និងកាត់បន្ថយផលប៉ះពាល់ជាអវិជ្ជមានដល់សហគមន៍ បរិស្ថាន និងប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ី	ការកែច្នៃដំឡូងមី បង្កើតកាកសំណល់គ្រោះថ្នាក់ដែលមានជាតិ HCN កម្រិតខ្ពស់ ដូច្នេះចាំបាច់ត្រូវគ្រប់គ្រងការបំពុលបរិស្ថាន ដើម្បីធានាបាននូវសុវត្ថិភាពដល់មនុស្សសត្វនិងរុក្ខជាតិ	១.២.៣៤. កំណត់ឱ្យបានច្បាស់លាស់នូវទីតាំងសមស្របសម្រាប់ឧស្សាហកម្មកែច្នៃ	ក្រសួងបរិស្ថាន, ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ, ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម, ក្រសួងឧស្សាហកម្ម វិទ្យាសាស្ត្រ បច្ចេកវិទ្យា និងនវានុវត្តន៍,
			១.២.៣៥. បង្កើតគោលការណ៍ណែនាំសម្រាប់ការវិនិយោគិននិងការជ្រើសរើសទីតាំងសមស្របសម្រាប់ឧស្សាហកម្មកែច្នៃ	ក្រសួងបរិស្ថាន, ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម, ក្រុមប្រឹក្សាអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា, ក្រសួងឧស្សាហកម្ម វិទ្យាសាស្ត្រ បច្ចេកវិទ្យា និងនវានុវត្តន៍
			១.២.៣៦. បង្កើតនិងចងក្រងឯកសារពាក់ព័ន្ធការទទួលខុសត្រូវចំពោះការគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន ដែលតម្រូវដោយច្បាប់ បទប្បញ្ញត្តិ និងគោលនយោបាយពាក់ព័ន្ធ	ក្រសួងបរិស្ថាន
			១.២.៣៧. ត្រួតពិនិត្យ គ្រប់គ្រង និងវាយតម្លៃសកម្មភាពគ្រប់គ្រងបរិស្ថានរបស់រោងចក្រឧស្សាហកម្ម សិប្បកម្មកែច្នៃ និងឃ្លាំងប្រមូលទិញដំឡូងមី។	ក្រសួងបរិស្ថាន, ក្រសួងឧស្សាហកម្ម វិទ្យាសាស្ត្រ បច្ចេកវិទ្យា និងនវានុវត្តន៍, ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម,

				រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ
			១.២.៣៨. ផ្ដល់រង្វាន់និងគាំទ្រដល់រោងចក្រឧស្សាហកម្ម សិប្បកម្មកែច្នៃ និងឃ្លាំងប្រមូលទិញជ័រកៅស៊ូដែលអនុលោមតាមច្បាប់ និងទាញយកផលប្រយោជន៍ពីការគ្រប់គ្រងបរិស្ថានដូចជាការទទួលបាននូវឥណទានកាបូនឌីអុកស៊ីត និងការលើកលែងពន្ធ។ល។	ក្រសួងបរិស្ថាន, ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ, ក្រសួងឧស្សាហកម្ម វិទ្យាសាស្ត្រ បច្ចេកវិទ្យា និងនវានុវត្តន៍, ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម
បង្កើនភាពប្រកួតប្រជែងការផ្គត់ផ្គង់ កែច្នៃ និងនាំចេញផលិតផលជ័រកៅស៊ូពីកម្ពុជា	កាត់បន្ថយការចំណាយផ្សេងៗដែលមិនចាំបាច់ដើម្បីបន្ថយតម្លៃផលិតផលនិងបង្កើនប្រាក់ចំណេញដល់តួអង្គខ្សែចង្វាក់តម្លៃជ័រកៅស៊ូ	ចំណាយក្រៅផ្លូវការត្រូវកាត់បន្ថយឱ្យបានជាអតិបរមា	១.២.៣៩. ស៊ើបអង្កេត ត្រួតពិនិត្យទប់ស្កាត់ និងកាត់បន្ថយចំណាយក្រៅផ្លូវការដែលកំពុងកើតមានឡើងក្នុងខ្សែចង្វាក់តម្លៃជ័រកៅស៊ូចាប់តាំងពីផលិតកម្មកែច្នៃ និងការនាំចេញ)	ក្រសួងនិងអាជ្ញាធរពាក់ព័ន្ធ, ក្រសួងឧស្សាហកម្ម វិទ្យាសាស្ត្រ បច្ចេកវិទ្យា និងនវានុវត្តន៍, ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម
	ថ្លៃលើឡជីស្ទីកត្រូវកាត់បន្ថយតាមរយៈការកសាងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធឱ្យបានច្រើន និងការទាញយកផលប្រយោជន៍ពីការភ្ជាប់រវាងវិស័យឧស្សាហកម្ម និងវិស័យពាក់ព័ន្ធ	កត្តាផ្សេងៗជាច្រើនរួមចំណែកធ្វើឱ្យតម្លៃឡជីស្ទីកឡើងខ្ពស់ ដូចជាការប្រកួតប្រជែងដណ្ដើមឡានដឹកទំនិញអំឡុងពេលរដូវប្រមូលផលថ្លៃប្រេងឥន្ធនៈ លក្ខខណ្ឌផ្លូវចម្ងាយផ្លូវ មធ្យោបាយដឹកជញ្ជូនមានប្រសិទ្ធភាព(ផ្លូវដែក ផ្លូវទឹក)	១.២.៤០. ស្ថាបនាហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធតភ្ជាប់ពីរោងចក្រកែច្នៃជ័រកៅស៊ូទៅនឹងបណ្ដាញផ្លូវដែក (ដូចទៅនឹងផែនការគោលនយោបាយ)	ក្រសួងសាធារណការនិងដឹកជញ្ជូន, ក្រសួងឧស្សាហកម្ម វិទ្យាសាស្ត្រ បច្ចេកវិទ្យា និងនវានុវត្តន៍, រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ
			១.២.៤១. ជំរុញការដឹកជញ្ជូនតាមផ្លូវទឹក និងផ្លូវដែក	ក្រសួងសាធារណការនិងដឹកជញ្ជូន
			១.២.៤២. កសាងនិងអភិវឌ្ឍន៍ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធថ្មី (ផ្លូវដែក ផ្លូវទឹក)ដែលមានប្រសិទ្ធភាពជាងការដឹកជញ្ជូនតាមរយៈយានយន្តដើម្បីបង្រួមថ្លៃដឹកជញ្ជូន	ក្រសួងសាធារណការនិងដឹកជញ្ជូន

			១.២.៤៣. ជំរុញការសាងសង់មជ្ឈមណ្ឌលភស្តុភារកម្ម សម្រាប់ជាទីតាំងស្តុកនិងចែកចាយកសិផលដែលមានការដឹកជញ្ជូនពហុមធ្យោបាយ	ក្រសួងសាធារណការនិងដឹកជញ្ជូន
	កិច្ចសម្រួលពាណិជ្ជកម្មត្រូវធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងដើម្បីកាត់បន្ថយពេលវេលា ថ្លៃចំណាយ និងហានិភ័យពាណិជ្ជកម្ម	ការចំណាយសម្រាប់ឯកសារនាំចេញ ពេលវេលារង់ចាំដោយសារភាពយឺតយ៉ាវឬនីតិវិធីវែង បង្កើនតម្លៃបន្ថែមលើផលិតផល	១.២.៤៤. បង្កើតកម្មវិធីប្រព័ន្ធនីដីថលរួមមួយដើម្បីបំពេញបែបបទឯកសារពាក់ព័ន្ធនឹងការនាំចេញ និងធ្វើការបង់ប្រាក់តាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក	ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម, និងក្រសួងពាក់ព័ន្ធ
			១.២.៤៥. ផ្តល់ការអនុគ្រោះពិសេសដល់ផលិតផលពីដំឡូងមី ដូចជាការបំពេញបែបបទនាំចេញ ទំនិញ ឬសេវាកម្មពាក់ព័ន្ធដទៃទៀតឆាប់រហ័សនៅកំពង់ផែ ច្រកព្រំដែន ជាដើមដូចដែលបានផ្តល់ដល់ការនាំចេញអង្ករ	ក្រសួងសាធារណការនិងដឹកជញ្ជូន, ក្រសួងពាក់ព័ន្ធ, កំពង់ផែ, អាជ្ញាធរច្រកព្រំដែន, ក្រសួងឧស្សាហកម្ម វិទ្យាសាស្ត្រ បច្ចេកវិទ្យា និងនវានុវត្តន៍, ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម
			១.២.៤៦. កសាងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ ឧបករណ៍ និងបរិក្ខារបន្ថែម ដើម្បីសម្រួលនិងពន្លឿនការលើកដាក់ផលិតផលដំឡូងមីពីកំពង់ផែទៅកាន់នាវា	ក្រសួងសាធារណការនិងដឹកជញ្ជូន
	របាំងពាណិជ្ជកម្មត្រូវកាត់បន្ថយ ហើយអត្ថប្រយោជន៍ពីប្រព័ន្ធអនុគ្រោះពាណិជ្ជកម្មត្រូវរក្សា	ការនាំចេញរបស់កម្ពុជាបានទទួលផលប្រយោជន៍យ៉ាងច្រើនពីការអនុគ្រោះពន្ធទាំងស្រុង ឬអត្រាពន្ធទាបដែលទទួលបានពីគម្រោងអនុគ្រោះពាណិជ្ជកម្មផ្សេងៗ	១.២.៤៧. ចរចាជាមួយប្រទេសគោលដៅ ដើម្បីរៀបចំកិច្ចសម្របសម្រួលពាណិជ្ជកម្មឱ្យបានលូន	ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម
			១.២.៤៨. ដោះស្រាយបញ្ហានិងកាត់បន្ថយរបាំងពាណិជ្ជកម្ម ជាពិសេសអនាម័យនិងភូតគាមអនាម័យរវាងប្រទេសកម្ពុជាជាមួយនឹងប្រទេសគោលដៅ	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ, ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម

			១.២.៤៩. ជំរុញនិងផ្សព្វផ្សាយផលិតផលដំឡូងមីរបស់កម្ពុជាទៅកាន់ទីផ្សារអន្តរជាតិ តាមរយៈយុទ្ធសាស្ត្រទីផ្សារនិងប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយដែលមានប្រសិទ្ធភាព	ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម
	យន្តការហិរញ្ញវត្ថុពាណិជ្ជកម្ម (Trade finance) មិនទាន់បានអភិវឌ្ឍបានល្អ គាំទ្រនិងឆ្លើយតបនឹងតម្រូវការរបស់ប្រតិបត្តិករកែច្នៃនិងនាំចេញផលិតផលដំឡូងមី	កង្វះខាតយន្តការហិរញ្ញវត្ថុសមស្របរបស់ធនាគារក្នុងស្រុក បានរាំងស្ទះដំណើរការនាំចេញរបស់អ្នកកែច្នៃនិងអ្នកនាំចេញផលិតផលដំឡូងមី ដោយសារពួកគេមិនអាចប្រើប្រាស់ប្រាក់តម្កល់របស់អតិថិជន ឬទទួលបានប្រាក់កម្ចីដើម្បីបង្កើនទុនបង្វិល	១.២.៥០. បង្កើតគម្រោងហិរញ្ញវត្ថុពាណិជ្ជកម្មផ្អែកលើតម្រូវការរបស់ឧស្សាហកម្មកែច្នៃ	ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា, ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍ជនបទនិងកសិកម្ម
			១.២.៥១. ធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវក្របខ័ណ្ឌច្បាប់ដើម្បីគាំទ្រការអនុវត្តយន្តការហិរញ្ញវត្ថុពាណិជ្ជកម្មប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព	ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា, ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍ជនបទនិងកសិកម្ម
			១.២.៥២. ផ្តល់កម្ចីជាមួយអត្រាការប្រាក់ពិសេសដល់រោងចក្រ សិប្បកម្មកែច្នៃ និងឃ្លាំងប្រមូលទិញដំឡូងមីដែលមានប្រតិបត្តិការសកម្ម ប្រព័ន្ធអភិបាលកិច្ចរឹងមាំ និងផ្តល់ផលវិជ្ជមានដល់ការលើកកម្ពស់ជីវភាពប្រជាកសិករ	ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា, ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍ជនបទនិងកសិកម្ម

ដំណាក់កាលទី៣ - រយៈពេលវែង(៥-១០ឆ្នាំ) : *ការបង្កើនភាពប្រកួតប្រជែងនៃវិស័យនេះត្រូវអនុវត្តដោយជោគជ័យក្នុងទម្រង់ភាពជាដៃគូរវាងរដ្ឋ និងឯកជន ដើម្បីផ្លាស់ប្តូរវិស័យនេះទៅជាឧស្សាហកម្មកែច្នៃផលិតផលសម្រេចមានតម្លៃបន្ថែមច្រើន។*

ចំណុចអាទិភាព	គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍	ផលប្រយោជន៍រំពឹងទុក	សកម្មភាព	ស្ថាប័នទទួលខុសត្រូវ
១.៣.១. គោលនយោបាយអេតាណុល	អេតាណុលចម្រាញ់ពីដំឡូងមីអាចយកទៅលាយជាមួយប្រេងសាំង(Gasoline) នាំចូលក្នុងអត្រាមួយដើម្បីធ្វើជាប្រេងសាំងជីវៈ (Gasohol ឬ Bio-Gasoline)	- បង្កើតការងារដល់កសិករ និងពលករក្នុងស្រុក និងកាត់បន្ថយការចំណាកស្រុក កាត់បន្ថយបរិមាណនាំចូលប្រេងឥន្ធនៈបានមួយចំនួន - ទាក់ទាញការវិនិយោគលើរោងចក្រអេតាណុល - កាត់បន្ថយចំហេះកាបូនឌីអុកស៊ីត និងការបំពុលបរិស្ថាន	- សិក្សាបទពិសោធរបស់ពិភពលោកលើបញ្ហាប្រឈម និងភាពជោគជ័យនៃគោលនយោបាយលាយអេតាណុល - វិភាគពីភាពប្រកួតប្រជែងរបស់អេតាណុលដែលចម្រាញ់ចេញពីដំឡូងមីរបស់កម្ពុជា កត្តាគំរាមកំហែងពីតម្លៃប្រេងឥន្ធនៈ និងផលចំណេញសម្រាប់សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា - សិក្សាពីលទ្ធភាពនៅក្នុងការអនុវត្តគោល-នយោបាយអេតាណុលនៅកម្ពុជា(ឥរិយាបថអតិថិជនទីផ្សារ និងធនធានៈនយោបាយ) - កំណត់ទិសដៅនិងរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍដោយមធ្យ័តបំផុត	ឧត្តមក្រុមប្រឹក្សាសេដ្ឋកិច្ចជាតិ, ក្រសួងរ៉ែនិងថាមពល, ក្រសួងឧស្សាហកម្ម វិទ្យាសាស្ត្រ បច្ចេកវិទ្យា និងនវានុវត្តន៍,
១.៣.២. បង្កើតតំបន់ពិសេសសម្រាប់កែច្នៃដំឡូងមីឱ្យទៅជាផលិតផលសម្រេចជាច្រើនប្រភេទ	កែច្នៃផលិតផលដែលទីផ្សារក្នុងស្រុកកំពុងត្រូវការ និងសម្រាប់ការនាំចេញ	- បង្កើតការងារដល់កសិករកម្ពុជា - កាត់បន្ថយការនាំចូលផលិតផលដែលរួមចំណែកឈានទៅដល់ការកាត់បន្ថយឱនភាពពាណិជ្ជកម្ម - បង្កើតមុខរបរដល់ពលករក្នុងស្រុក និងកាត់បន្ថយចំណាកស្រុក - ធ្វើសមាហរណកម្មចូលទៅក្នុងខ្សែចង្វាក់តម្លៃក្នុងតំបន់ និងពិភពលោកតាមរយៈការនាំចេញផលិតផលពាក់កណ្ដាលសម្រេច	- ពិនិត្យមើលបទពិសោធនៃការអភិវឌ្ឍសួនឧស្សាហកម្មនៅក្នុងពិភពលោក - ធ្វើការវិភាគទីផ្សារនិងកំណត់ផលិតផលដែលត្រូវផលិត - សិក្សាលើលទ្ធភាពនៃការបង្កើតសួនឧស្សាហកម្មនៅកម្ពុជា (តម្រូវការហិរញ្ញវត្ថុ ធនធានមនុស្សបច្ចេកទេស និងដៃគូសហការ) - បង្កើតយុទ្ធសាស្ត្រនិងផែនការមេសម្រាប់អភិវឌ្ឍន៍តំបន់កែច្នៃកសិ-ឧស្សាហកម្ម/ សួន	ឧត្តមក្រុមប្រឹក្សាសេដ្ឋកិច្ចជាតិ, ក្រសួងឧស្សាហកម្ម វិទ្យាសាស្ត្រ បច្ចេកវិទ្យា និងនវានុវត្តន៍, ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម, ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ, ក្រុមប្រឹក្សាអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា

		និងផលិតផលសម្រេច	ឧស្សាហកម្ម	
១.៣.៣. ផលិតចំណីសត្វ និងជំរុញការនាំចេញសាច់ ទៅកាន់ទីផ្សារអន្តរជាតិ	កម្ពុជាត្រូវដាំដុះដំណាំណា ដែលមានឧត្តមភាពប្រកួតប្រជែង និងនាំចូលដំណាំ ដែលមិនមានភាពប្រកួតប្រជែងដើម្បីផលិតចំណីសត្វដែលមានថ្លៃថោក ជំរុញកសិដ្ឋានចិញ្ចឹមសត្វលក្ខណៈពាណិជ្ជកម្ម និងទាក់ទាញអ្នកកែច្នៃដែលមានធនធានហិរញ្ញវត្ថុនិងបទពិសោធ ព្រមទាំងកសាងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធនានាសម្រាប់ការនាំចេញផលិតផលសាច់	- បង្កើតការងារដល់កសិករ - ផលិតចំណីសត្វដែលមានតម្លៃទាបសម្រាប់កសិករក្នុងស្រុក - ការបន្ថយការនាំចូលសាច់ - បង្កើតឱ្យមានការបន្ថែមតម្លៃពីការនាំចេញសាច់ - បង្កើតការងារជាច្រើនក្នុងខ្សែចង្វាក់តម្លៃលើផលិតផលសាច់	- សិក្សាពីភាពប្រកួតប្រជែងនៃដំណាំដែលបានដាំដុះនៅកម្ពុជា និងកំណត់ដំណាំដែលគួរនាំចូលដើម្បីផលិតចំណីសត្វដែលមានតម្លៃថោក - ធ្វើការវិភាគទីផ្សារ (តម្រូវការស្តង់ដាផលិតផលរបាំងពាណិជ្ជកម្ម និងភាពប្រកួតប្រជែងផ្នែកពាណិជ្ជកម្ម) ព្រមទាំងវិភាគលើថ្លៃចំណាយ និងផលចំណេញពីការអភិវឌ្ឍកសិកម្មផ្អែកលើការផលិតចំណីសត្វ និងការនាំចេញផលិតផលសាច់។ - បង្កើតយុទ្ធសាស្ត្រនិងផែនការអភិវឌ្ឍ	ឧត្តមក្រុមប្រឹក្សាសេដ្ឋកិច្ចជាតិ, ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
១.៣.៤. មជ្ឈមណ្ឌលស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍន៍ដំឡូងមីមានសមត្ថភាពបង្កាត់ពូជដំឡូងមីដែលសមស្របនឹងកម្ពុជា	មជ្ឈមណ្ឌលស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍន៍ត្រូវបានបង្កើតឡើងដើម្បីបង្កាត់ពូជដំឡូងមីផ្សេងៗ ដែលសមស្របនឹងបរិយាកាស ផ្តល់ទិន្នផលខ្ពស់ ធន់នឹងជំងឺ សម្របតាមអាកាសធាតុ និងឆ្លើយតបតាមតម្រូវការរបស់ឧស្សាហកម្មកែច្នៃ	- បង្កើនទិន្នផលនិងប្រាក់ចំណូលរបស់កសិករ - ធ្វើឱ្យដំឡូងមីមានភាពប្រកួតប្រជែងជាមួយដំណាំជំនួស និងដំណាំប្រកួតប្រជែងដទៃទៀត - បង្កើតតម្លៃបន្ថែមកាន់តែខ្លាំងសម្រាប់ឧស្សាហកម្មកែច្នៃ	- បង្កើតយុទ្ធសាស្ត្រសម្រាប់ការបង្កើតមជ្ឈមណ្ឌលស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍន៍ - កៀរគរធនធាន - កសាងសមត្ថភាពមន្ត្រី - បង្កើនផលិតភាពផលិតកម្មដំឡូងមីប្រកបដោយនិរន្តរភាព	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ, សាកលវិទ្យាល័យបាត់ដំបង
១.៣.៥. អង្គភាពវិភាគទីផ្សារកសិផល	ប្រមូលផ្តុំអ្នកជំនាញ ដើម្បីវិភាគតម្រូវការទីផ្សារ បម្រែ	- វិភាគទីផ្សារនិងចែករំលែកព័ត៌មានដល់តួអង្គពាក់ព័ន្ធនិងអនុសាសន៍	- ធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពជាទៀងទាត់នូវនិន្នាការទីផ្សារ - យោបល់ជាយុទ្ធសាស្ត្រដល់រដ្ឋាភិបាល	វិទ្យាស្ថានបណ្តុះបណ្តាលពាណិជ្ជកម្ម និងស្រាវជ្រាវ រួមនឹងវិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវ

	បម្រួលនៃឧស្សាហកម្មកែច្នៃ និងនិន្នាការនៃផលិតកម្មកសិកម្មពិភពលោក។ អង្គភាពនេះក៏ផ្តល់នូវអនុសាសន៍ជាយុទ្ធសាស្ត្រសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍខ្សែចង្វាក់តម្លៃដំឡូងមី	ដល់រាជរដ្ឋាភិបាល	និងវិស័យឯកជន	ឯកជននិងជំនាញការ
១.៣.៦. មជ្ឈមណ្ឌលអភិវឌ្ឍន៍ផលិតផល	ធ្វើការស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍន៍ផលិតផល ដែលអាចយកទៅធ្វើអាជីវកម្មដោយសហគ្រាសធុនតូចនិងមធ្យម និងដាក់ចូលទៅក្នុងផែនការអាជីវកម្មដែលអាចទទួលបានឥណទានពីស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុនានា	- ធ្វើការស្រាវជ្រាវលើផលិតផលដែលមាននៅលើទីផ្សារ និងផលិតផលថ្មីៗដែលអាចបង្កើតចេញពីដំឡូងមី - ផលិតផលថ្មីៗត្រូវបានបង្កើតឡើង សាកល្បង និងផ្ទេរទៅឱ្យសហគ្រាសធុនតូចនិងមធ្យម - កសាងសមត្ថភាពវិស័យឯកជន	- បង្កើតផែនទីបង្ហាញផ្លូវនិងផែនការសកម្មភាពដើម្បីបង្កើតមជ្ឈមណ្ឌលអភិវឌ្ឍន៍ផលិតផលមួយ - កៀរគរធនធានហិរញ្ញវត្ថុនិងធនធានមនុស្សដើម្បីបង្កើតនិងដំណើរការមជ្ឈមណ្ឌល - ផ្តល់សេវាកម្មនានាប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពទៅដល់វិស័យឯកជននិងសហគមន៍កសិកម្ម	ក្រសួងឧស្សាហកម្ម វិទ្យាសាស្ត្រ បច្ចេកវិទ្យា និងនវានុវត្តន៍

ឧបសម្ព័ន្ធទី២ : តារាងទិន្នន័យ

តារាងទី១ : ផលិតផលសក្តានុពលនិងទីផ្សារប្រទេសគោលដៅសម្រាប់ផលិតផលដំឡូងមីកម្ពុជា

Derivatives	ការនាំចូលរបស់ពិភពលោកក្នុងឆ្នាំ ២០១៦	ប្រទេសនាំចូលសំខាន់ៗ
ម្សៅមីមិនទាន់កែច្នៃ	$១.៥ / $២ពាន់លាន	១. ចិន ២. អាស៊ាន : ឥណ្ឌូណេស៊ី ម៉ាឡេស៊ី ហ្វីលីពីន ៣. ឥណ្ឌា បង់ក្លាដែស ៤. ប្រទេសដែលជ្រើសរើសដោយសហភាពអឺរ៉ុប
ម្សៅដែលបានកែច្នៃ (គ្រប់ប្រភេទទាំងអស់រួមទាំងដំឡូងមី)	$៣.០/$៣.៣ពាន់លាន	១. ចិន ២. សហរដ្ឋអាម៉េរិក ៣. សហភាពអឺរ៉ុប ៤. ប្រទេសនៅតំបន់អាស៊ីផ្សេងៗទៀត : ជប៉ុន កូរ៉េ និងឥណ្ឌូណេស៊ី ៥. ឥណ្ឌា
កាកសំណល់ម្សៅ (គ្រប់ប្រភេទទាំងអស់រួមទាំងដំឡូងមី)	$១.៦ ពាន់លាន	១. អាស៊ាន : ឥណ្ឌូណេស៊ី ២. ប្រទេសផ្សេងៗទៀតដែលមានតម្រូវការកាកសំណល់ដំឡូងមីសម្រាប់ចំណីសត្វ
មើមស្រស់ /មើម និងចំណិតដំឡូងស្ងួត	$២.៦ ពាន់លាន	១. វៀតណាម ២. ថៃ ៣. ចិន ៤. ទីផ្សារអាស៊ាន និងទីផ្សារដទៃទៀតសម្រាប់ចំណិតដំឡូងដែលត្រូវបានប្រើប្រាស់ជាចំណីសត្វ
ចំណីសត្វ	$១៤ ពាន់លាន	១. អាស៊ាន : ថៃ ឥណ្ឌូណេស៊ី វៀតណាម ២. ឥណ្ឌា ៣. បណ្តាប្រទេសសហភាពអឺរ៉ុប
អេតាណុលជីវសាស្ត្រ	$២ ពាន់លាន	១. ចិន ២. ឥណ្ឌា ៣. កូរ៉េ ៤. វៀតណាម
អាល់កុល (Undenatured Ethyl Alcohol)	$៥ ពាន់លាន	
នំដំឡូងមី (Tapioca Flakes, Grains)	$៨០ ពាន់លាន	

តារាងទី២ : ការនាំចូលម្សៅមីក្នុងពិភពលោក "មិនទាន់កែច្នៃ" HS-110814

អ្នកនាំចូលម្សៅមី HS-110814 ធំជាងគេទាំង១០ ចាត់ថ្នាក់ដោយ តម្លៃឆ្នាំ២០១៥, គិតជាពាន់ដុល្លាអាមេរិក							
ចំណាត់ថ្នាក់	អ្នកនាំចូល	តម្លៃនាំចូលក្នុងឆ្នាំ២០១៥	ភាគហ៊ុននៃការនាំចូលឆ្នាំ ២០១៥ នៅលើពិភពលោក	តម្លៃនាំចូលក្នុងឆ្នាំ២០១៦	២០១៦ បរិមាណ គិតជាតោន	២០១៦ តម្លៃឯកតា$ / តោន	ពន្ធមធ្យម គិតជា%
	ពិភពលោក	$១,៥៨៧,៩៩២	១០០.00%	$១,៤៩៥,៦៧៣	៤,០១៦,០២០	$៣៧២	
១	ចិន	$៧៨១,២៦១	៤៩.២០%	$៧២៩,០៧៥	២,០៧៣,៩៨៤	$៣៥២	១២.១
២	ឥណ្ឌូណេស៊ី	$២៥៦,៤២៥	១៦.១៥%	$២២៦,៦៣៧	៦៣០,១២៧	$៣៦០	៩.៥
៣	តៃវ៉ាន់	$១៣៧,៩៦៩	៨.៦៩%	$១១៨,០៦០	៣២៧,៤៤១	$៣៦១	៨.៦
៤	ម៉ាឡេស៊ី	$៧៤,៥២៤	៤.៦៩%	$១០១,៤៩០	២៩០,២២៥	$៣៥០	0
៥	សហរដ្ឋអាមេរិក	$៦៩,៧៧២	៤.៣៩%	$៦២,៩១៩	៩៦,០៦០	$៦៥៥	0.២
៦	ជប៉ុន	$៥៧,៨៩៣	៣.៦៥%	$៤៨,០៩៥	១៣០,៨៣៣	$៣៦៨	២៣៣.៨
៧	ហ្វីលីពីន	$៣៤,៩៦២	២.២០%	$៤៤,៩៧៤	១១៥,៩២០	$៣៨៨	១៩.៤
៨	សិង្ហបុរី	$២៧,០៣៨	១.៧០%	$២៣,៩៤៧	៦១,១៥០	$៣៩២	0
៩	បង់ក្លាដែស	$១១,៩១០	0.៧៥%	--	--	--	១០.៣
១០	កូរ៉េ	$១១,២៨១	0.៧១%	$១០,៦២៥	២៩,៦៥១	$៣៥៨	៤៣៨.១

ប្រភព : **UNDP-Cambodia 2017, Cambodia's Cassava Export Market Strategy**

តារាងទី៣ : ការនាំចូលម្សៅមី"កែច្នៃ"របស់ប្រទេសនានាលើពិភពលោក HS-350510

អ្នកនាំចូលម្សៅមីកែច្នៃ HS-350510 ធំជាងគេទាំង ២០ គិតជា ពាន់ដុល្លារអាម៉េរិក								
ចំណាត់ថ្នាក់	អ្នកនាំចូល	តម្លៃនាំចូលក្នុងឆ្នាំ២០១២	តម្លៃនាំចូលក្នុងឆ្នាំ២០១៦	បរិមាណនាំចូលក្នុងឆ្នាំ២០១៦ គិតជាតោន	តម្លៃឯកតា $/តោន	ភាគរយកំណើនបរិមាណប្រចាំឆ្នាំ ២០១២-២០១៦	ភាគរយភាគហ៊ុននៃការនាំចូលរបស់ពិភពលោក	អត្រាពន្ធជាមធ្យម អនុវត្តដោយប្រទេស គិតជា%
	ពិភពលោក	$៣,៩៧០,៣៨៦	$៣,២៧៥,៤០៤	$៣,៤៩៥,០០៧	៩៣៧	០	១០០	
១	ចិន	$ ២៨០,១៧៧	$ ៣៧៥,៩៧៤	៣៦៣,៤៩៩	១០៣៣	៦	១១.៥	១៣.៤
២	ជប៉ុន	$ ៤៤៤,០៨៨	$ ៣២៣,៧១៩	៤៤០,៦៥៤	៧៣៣	-៥	៩.៩	៦.៧
៣	អាល្លឺម៉ង់	$ ៣៦៤,០០៥	$ ៣០៥,៤១២	៣៣០,៣៨២	៩២៤	-១	៩.៣	៣.៧
៤	សហរដ្ឋអាម៉េរិក	$ ១២០,៩៨១	$ ១៦៨,៣០៥	៩៥,៨៧២	១៧៥៦	៦	៥.១	០.១
៥	ចក្រភពអង់គ្លេស	$ ១៣៨,៤៧២	$ ១២៦,១១៣	១៣២,៥០៦	៩៥២	១	៣.៩	៣.៧
៦	បារាំង	$ ១៣៥,៦៣២	$ ១១៩,២៥៧	១១៧,៣១៨	១០១៧	២	៣.៦	៣.៧
៧	សាធារណរដ្ឋកូរ៉េ	$ ១០២,០៩៩	$ ៩៥,១០៩	១០៨,៣០៩	៨៧៨	-២	២.៩	na
៨	ឥណ្ឌូណេស៊ី	$ ១២៤,៤៥៨	$ ៩៣,៨៥២	១០៩,៧២៩	៨៥៥	-៩	២.៩	៤.៨
៩	កាណាដា	$ ៨៩,៤៨២	$ ៩៣,២៩១	៩២,៧២៨	១០០៦	០	២.៨	២
១០	សហព័ន្ធរុស្ស៊ី	$ ៨៨,០៩០	$ ៨៨,៣៨៦	៨៧,១២៦	១០១៤	០	២.៧	៣.២
១១	ហូឡង់	$ ១០២,៨១០	$ ៨៥,៥២៧	៧៣,៥១៤	១១៦៣	-៦	២.៦	៣.៧
១២	ហ្វាំងឡង់	$ ១២៨,២៨៧	$ ៨៤,៨៦១	១៣៥,៥៣៤	៦២៦	-៥	២.៦	៣.៧
១៣	ស៊ុយអែត	$ ១១២,៧៦៥	$ ៧៤,៦៥៥	១០៦,៧៧៥	៦៩៩	-៥	២.៣	៣.៧
១៤	អ៊ីតាលី	$ ៩៨,៩៨៦	$ ៧៣,៥១៦	៧៨,៨៧៥	៩៣២	-៤	២.២	៣.៧
១៥	តួកគី	$ ៩៤,០៤៨	$ ៧១,៣៨៦	១០៦,៤៧៨	៦៧០	-២	២.២	៦.៧
១៦	អេស្ប៉ាញ	$ ៦៧,១៥៧	$ ៦៩,៧៧៨	៦៦,៦២៤	១០៤៧	៦	២.១	៣.៧
១៧	ម៉ិចស៊ិក	$ ៦៣,៩៣៣	$ ៦៦,៣៩៧	៥៨,១១៤	១១៤៣	២	២	៤.២
១៨	បែលហ្ស៊ិក	$ ៦៤,៨៤៩	$ ៦៥,៣៥៤	៧០,៧៦៧	៩២៤	៦	២	៣.៧
១៩	ប៉ូឡូញ	$ ៧៥,៧០៦	$ ៥១,៣២៤	៦៤,៦៣៩	៧៩៤	-៥	១.៦	៣.៧
២០	តៃវ៉ាន់	$ ៥៤,២៩៩	$ ៤៤,៨០៣	៥៩,០៩៧	៧៥៨	-២	១.៤	១០

ប្រភព : **UNDP-Cambodia 2017, Cambodia's Cassava Export Market Strategy**

តារាងទី៤ : ការព្យាករទីផ្សារម្សៅមីពិភពលោកសម្រាប់ឆ្នាំ ២០២០-២០២៥

ឆ្នាំ	បរិមាណផលិតម្សៅ (MMT)	តម្លៃផលិតកម្មម្សៅ (លានដុល្លារអាមេរិក)
២០២០	៧.១	៣,៣៦៨
២០២១	៧.៣	៣,៤៧០
២០២២	៧.៤	៣,៥៦៧
២០២៣	៧.៥	៣,៦១៥
២០២៤	៧.៧	៣,៦៥០
២០២៥	៧.៨	៣,៦៩៧

ប្រភព : **IMARC Estimate, Report on Cassava Starch Market: Global Industry Trend, Share, Size, Growth and Opportunity**

ឧបសម្ព័ន្ធទី៣ : តារាងសូចនាករ*

បរិយាយ	សូចនាករ	ទិន្នន័យដើមគ្រា	គោលដៅ	មធ្យោបាយផ្ទៀងផ្ទាត់
លទ្ធផលរំពឹងទុក : គោលនយោបាយនេះនឹងនាំមកនូវកំណើនសេដ្ឋកិច្ចបន្ថែមប្រកបដោយបរិយាបន្នដល់ប្រទេសកម្ពុជា ក្នុងបរិបទប្រទេសដែលមានប្រាក់ចំណូលមធ្យមកម្រិតទាប និងគាំទ្រដល់ផែនការរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ឆ្ពោះទៅកាន់ប្រទេសដែលមានប្រាក់ចំណូលមធ្យមកម្រិតខ្ពស់នៅដំណាក់កាលបន្ទាប់។	វិភាគទានដល់កំណើនសេដ្ឋកិច្ចជាតិ	ប្រមាណ៣ទៅ៤ភាគរយនៃផសស និងមានតម្លៃជិត ៩០០លានដុល្លារអាម៉េរិក	បង្កើតតម្លៃបន្ថែមប្រមាណ ១០០លានដុល្លារក្នុងមួយឆ្នាំៗ	១) ការសិក្សាទិន្នន័យដើមគ្រា ២) ការវាយតម្លៃពាក់កណ្ដាលអាណត្តិ ៣) ការវាយតម្លៃចុងគ្រា
	វិភាគទានដល់ការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ	១០%នៅឆ្នាំ២០១៨	ចូលរួមកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រប្រមាណ១%នៅដំណាច់ឆ្នាំ ២០២៣	
	ប្រាក់ចំណូលគ្រួសារកសិករទទួលបានពីការដាំដុះដំឡូងមី (គិតក្នុង ១ហិកតា)	៧០០ដុល្លារអាម៉េរិក	កើនឡើង៣០%	
	ចំនួនការងារថ្មីៗ (រោងចក្រកែច្នៃ)	៦៧%នៃប្រជាជនកម្ពុជាប្រកបរបរកសិកម្ម	២ ០០០ ការងារ (រយៈពេល៥ឆ្នាំ)	
ចក្ខុវិស័យ : ដោយមើលឃើញពីបញ្ហាប្រឈមនៃខ្សែចង្វាក់តម្លៃដំឡូងមីនាពេលបច្ចុប្បន្ន និងឱកាសទីផ្សារដែលបាននិងកំពុងកកើតឡើង រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាសម្រេចធ្វើអន្តរាគមន៍ដោយដាក់ចេញនូវគោលនយោបាយដើម្បីអភិវឌ្ឍវិស័យដំឡូងមីនេះដោយនិរន្តរភាពក្នុងក្របខ័ណ្ឌផលិតកម្មផ្អែកលើទីផ្សារ។	ទំហំវិនិយោគក្នុងឧស្សាហកម្មកែច្នៃដំឡូងមី	ទំហំវិនិយោគដែលមានប្រហែល១៥០លាន (២០១៨)	វិនិយោគបន្ថែមជិត២០០លាន (រយៈពេល៥ឆ្នាំ)	
	ទំហំវិនិយោគដែលគាំទ្រដល់ការផលិត កែច្នៃ និងនាំចេញផលិតផលដំឡូងមី	ទំហំវិនិយោគក្នុងផលិតកម្មប្រហែល២០០លាន (២០១៨)	វិនិយោគបន្ថែម២២០លាន (រយៈពេល៥ឆ្នាំ)	
គោលបំណង : រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា មានគោលបំណងធ្វើឱ្យប្រទេសកម្ពុជាក្លាយជាទីតាំងឧស្សាហកម្មកែច្នៃដំឡូងមីនិងជាអ្នកផ្គត់ផ្គង់ផលិតផលដំឡូងមីមួយដែលអាចជឿទុកចិត្តបានសម្រាប់ទីផ្សារពិភពលោក។	តម្លៃនៃការនាំចេញម្សៅដំឡូងមីពីកម្ពុជា	២៥លានដុល្លារ ឆ្នាំ២០១៧	១០៥ លានដុល្លារ ឆ្នាំ២០២៣	
	បរិមាណនៃការនាំចេញម្សៅដំឡូងមីពីកម្ពុជា	៧០ ០០០តោន ឆ្នាំ២០១៧	៣០០ ០០០តោន ឆ្នាំ២០២៣	

លេខ	សូចនាករ	ទិន្នន័យដើមគ្រា	គោលដៅ	ចំនួនអ្នកទទួលផល					សរុប អ្នកទទួលផល
				ឆ្នាំទី១	ឆ្នាំទី២	ឆ្នាំទី៣	ឆ្នាំទី៤	ឆ្នាំទី៥	
គោលដៅទី១ : ផ្លាស់ប្តូរពីផលិតកម្មដំឡូងមីបែបប្រពៃណីឬគ្រួសារ ទៅជាផលិតកម្មដំឡូងមីបែបពាណិជ្ជកម្មនិងអនុវត្តតាមគោលការណ៍បច្ចេកទេស ដែលកសិករអាចទទួលបានប្រាក់ចំណូលក្នុងបរិបទដែលថ្លៃដំឡូងមីប្រែប្រួល ការប្រើប្រាស់ដីប្រកបដោយនិរន្តរភាព និងកសិកម្មវៃឆ្លាតដែលធន់នឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។									
១	ទិន្នផលដំឡូងមីកើនឡើងដោយរក្សាបាននូវគុណភាពដី	២០តោនក្នុងមួយហិកតា	ទិន្នផលកើន ៣០%	៥%	១០%	១៥%	២០%	២០%	៧០%
២	ផលចំណេញដែលទទួលបានពីការវិនិយោគបន្ថែមដើម្បីបង្កើនផលិតភាពផលិតកម្មដំឡូងមីមានអត្រាខ្ពស់	៦០០-៨០០ដុល្លារក្នុងមួយតោន	ផលិតកម្មអាចកើនចន្លោះពី២០-៣០%						
៣	រក្សាប្រាក់ចំណូលតាមរយៈការគ្រប់គ្រងការបាត់បង់ក្នុងពេលនិងក្រោយពេលប្រមូលផល	ការបាត់បង់រវាង ២០-៣០%	ការបាត់បង់ធ្លាក់ចុះមកត្រឹមតែ ១០-១៥%						
៤	បង្កើតប្រព័ន្ធដាំដុះដំឡូងមីដែលអាចប្រមូលផលពេញមួយរដូវ	ការប្រមូលផលមានរយៈពេល៥ទៅ៦ខែ	ការប្រមូលមានរយៈពេល១០ខែ	១ ០០០ ហិកតា	៥ ០០០ ហិកតា	១០ ០០០ ហិកតា	៣០ ០០០ ហិកតា	៣០ ០០០ ហិកតា	៧៦ ០០០ ហិកតា
៥	កសិករប្រមូលផ្តុំតាមយន្តការសមស្រប	ចំនួនសហគមន៍កសិកម្ម	ប្រហែល១០០	១០០	១០០	១០០	១០០	១០០	៥០០
៦	ចងក្រងសហគមន៍គ្រឿងយន្តកសិកម្ម	ចំនួនសហគមន៍កសិកម្ម	មិនមាន	២០	២០	២០	២០	២០	១០០
៧	គុណភាពជាតុចូលកសិកម្ម	ការពិសោធនិងត្រួតពិនិត្យគុណភាពជាតុចូលកសិកម្ម	មិនទាន់មានលក្ខណៈជាប្រព័ន្ធឬផែនការច្បាស់លាស់	២ដងក្នុងមួយឆ្នាំ	២ដងក្នុងមួយឆ្នាំ	២ដងក្នុងមួយឆ្នាំ	២ដងក្នុងមួយឆ្នាំ	២ដងក្នុងមួយឆ្នាំ	១០ដង
៨	ចំណេះដឹងក្សេត្រសាស្ត្រត្រូវបានផ្សព្វផ្សាយដល់កសិករ	បច្ចេកទេសចាស់និងអនុវត្តតាមទម្លាប់ (ពីរបែប)ផ្សព្វផ្សាយតាមប្រព័ន្ធក្រៅផ្លូវការ	បច្ចេកទេសថ្មីៗត្រូវបានផ្សព្វផ្សាយដល់កសិករ	៥%	១០%	១៥%	២០%	២០%	៧០%

៩	គំនិតច្នៃប្រឌិតដើម្បីឆ្លើយតបនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ	ពឹងផ្អែកលើទឹកភ្លៀង	ប្រព័ន្ធស្រោចស្រពខ្នាតតូច	៤គម្រោង	៤គម្រោង	៤គម្រោង	៤គម្រោង	៤គម្រោង	២០គម្រោង
១០	កម្ចីផលិតកម្មស្របតាមប្រតិទិនរដូវ ដើម្បីបង្កើនប្រសិទ្ធភាពការប្រើប្រាស់ហិរញ្ញវត្ថុ	កម្ចីមិនស្រមតាមប្រតិទិនរដូវ	គម្រោងកម្ចីស្របតាមរដូវ	៤ធនាគារ	៤ធនាគារ	៤ធនាគារ	៤ធនាគារ	៤ធនាគារ	២០ធនាគារ
១១	ការផ្សារភ្ជាប់កសិករ និងរោងចក្រ (ផលិតកម្មផ្អែកលើទីផ្សារ)	មិនមានគម្រោងកសិកម្មតាមកិច្ចសន្យា	អនុវត្តគម្រោងកសិកម្មតាមកិច្ចសន្យា	២គម្រោង	២គម្រោង	២គម្រោង	២គម្រោង	២គម្រោង	១០គម្រោង (តាមតម្រូវការរោងចក្រ)
១២	កម្មករកសិកម្មជំនាញ	មិនមានការបណ្តុះបណ្តាលដល់កម្មករក្នុងវិស័យកសិកម្ម	ចំនួនកម្មករកសិករដែលមានជំនាញវិជ្ជាជីវៈ	១ ០០០	១ ០០០	១ ០០០	១ ០០០	១ ០០០	៥ ០០០
១៣	គម្រោងប្រើប្រាស់ដីជាលក្ខណៈកសិ-ពាណិជ្ជកម្ម	មានប្រព័ន្ធក្រៅផ្លូវការសម្រាប់ការជួលដីធ្វើកសិកម្ម	បង្កើតប្រព័ន្ធជួលដីដែលមានភាពងាយស្រួលសម្រាប់កសិករដែលចង់ពង្រីកការដាំដុះ	២គម្រោង	២គម្រោង	២គម្រោង	២គម្រោង	២គម្រោង	១០គម្រោង
១៤	ប្រព័ន្ធបច្ចេកវិទ្យាសម្រាប់ការប្រមូលផ្តុំតួអង្គពាក់ព័ន្ធខ្សែចង្វាក់តម្លៃដំឡូងមីត្រូវបានបង្កើតឡើង ដើម្បីកាត់បន្ថយថ្លៃប្រតិបត្តិការ និងបង្កើនកិច្ចសហការដោយរលូន	មិនមានសម្រាប់ដំឡូងមី (មាន rice blockchain)	បង្កើតប្រព័ន្ធមួយសម្រាប់ដំឡូងមី	១ ០០០ អ្នកប្រើប្រាស់	២ ០០០ អ្នកប្រើប្រាស់	៦ ០០០ អ្នកប្រើប្រាស់	១០ ០០០ អ្នកប្រើប្រាស់	១៤ ០០០ អ្នកប្រើប្រាស់	២៣ ០០០ អ្នកប្រើប្រាស់
គោលដៅទី២ : គាំទ្រដល់អ្នកកែច្នៃផលិតផលដំឡូងមីដែលមានសក្តានុពលនិងទាក់ទាញវិនិយោគដើម្បីកែច្នៃផលិតផលពីដំឡូងមីដែលមានតម្លៃបន្ថែមសម្រាប់ផ្គត់ផ្គង់ទីផ្សារនានា។									
១៥	កសាងសមត្ថភាពរបស់រោងចក្រដែលមានស្រាប់ ជាពិសេសសហគ្រាសធុនតូចនិងមធ្យម	សហគ្រាធុនតូចនិងមធ្យមភាគច្រើនមានលក្ខណ:គ្រួសារ (កន្លែងប្រមូលទិញមាន៥៥០)	សហគ្រាធុនតូចនិងមធ្យមមានប្រព័ន្ធពាណិជ្ជកម្មប្រកបដោយវិជ្ជាជីវៈ	៥០	៥០	១០០	១០០	១០០	៤០០
១៦	បង្កើតរោងចក្រកែច្នៃផលិតផលពី	៧ រោងចក្រដែល	១៧ រោងចក្រ	១រោងចក្រ	២រោងចក្រ	៣រោងចក្រ	៣រោងចក្រ	២រោងចក្រ	១០រោងចក្រ

	ដំឡូងមី	ដំណើរការ	(១០រោងចក្របន្ថែម)						
១៧	ថ្លៃដើមផលិតផលដំឡូងមីអាចប្រកួតប្រជែងបាននៅលើទីផ្សារ	ថ្លៃនៃកត្តាផលិតកម្មនៅខ្ពស់ជាងប្រទេសនាំចេញដទៃទៀត ដូចជា ថ្លៃអគ្គិសនី ថ្លៃទឹក ថ្លៃដឹកជញ្ជូន ថ្លៃសេវាកំពង់ផែ កម្ចី/អត្រាការប្រាក់ពន្ធអាករ ចំណាយក្រៅផ្លូវការ ថ្លៃឯកសារនាំចេញ	ថ្លៃនៃកត្តាផលិតកម្មត្រូវបានកាត់បន្ថយ	២%	២%	២%	៤%	៤%	១៤%
១៨	យន្តការក្នុងការកាត់បន្ថយលំហូរចេញវត្ថុធាតុដើមពីកម្ពុជាត្រូវបានបង្កើត	ចរាចរណ៍ដំឡូងមីតាមការបញ្ជាទិញពីប្រទេសជិតខាងដែលប៉ះពាល់ដល់ឧស្សាហកម្មកែច្នៃក្នុងស្រុក	គម្រោងជួយដល់វិស័យឯកជនក្នុងការប្រមូលទិញដំឡូងមីពីកសិករ	២គម្រោង	៥គម្រោង	៥គម្រោង	៣គម្រោង	២គម្រោង	១៧គម្រោង
១៩	ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធគ្រប់គ្រងគុណភាពផលិតផលត្រូវមានអភិវឌ្ឍន៍ និងបង្កើតឆ្លើយតបនឹងសេចក្តីត្រូវការ	ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធមិនទាន់ផ្តោតលើគុណភាពផលិតផលកែច្នៃពីដំឡូងមី	គម្រោងអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធគាំទ្រ និងកសាងសមត្ថភាពដល់ស្ថាប័នទទួលបន្ទុកដើម្បីធានាគុណភាពផលិតផលដំឡូងមី	២គម្រោង (ផ្តោតលើការពិសោធ ការបង្កើតស្តង់ដា ជំនាញ និងប្រព័ន្ធវាយតម្លៃបញ្ជាក់ និងទទួលស្គាល់គុណភាព ព្រមទាំងការជួយវិស័យឯកជនក្នុងការរៀបចំប្រព័ន្ធរោងចក្រឱ្យត្រូវតាមនិយាមឬបទដ្ឋានបច្ចេកទេសតម្រូវ)					២គម្រោង

គោលដៅទី៣ : លើកកម្ពស់ភាពប្រកួតប្រជែងពាណិជ្ជកម្ម តាមរយៈការជ្រៀតចូលនិងចាប់យកចំណែកទីផ្សារ កែលម្អកិច្ចសម្រួលពាណិជ្ជកម្ម កាត់បន្ថយចំណាយដែលមិនចាំបាច់ និងផ្សារភ្ជាប់នឹងអន្តរវិស័យដែលពាក់ព័ន្ធក្នុងការនាំចេញ។									
២០	ក្រុមការងារជំឡូងមីមួយ នៅក្រោម G-PSF ត្រូវបានបង្កើតឡើង ដើម្បីបំពេញតួនាទីដូចជាកែកតទីផ្សារ ជំរុញការធ្វើពាណិជ្ជកម្មអន្តរជាតិ ការប្រមូលព័ត៌មានពីវិភាគពាណិជ្ជកម្ម ការធ្វើអនុលោមភាពជាមួយគោលនយោបាយពាក់ព័ន្ធ និងលើកយកបញ្ហាប្រឈមជូនដល់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា	មានក្រុមការងារអន្តរក្រសួងដែលបង្កើតដោយក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម	ក្រុមការងារផ្តួចការដែលអាចតំណាងវិស័យទាំងមូលចូលរួមក្នុងការដឹកនាំនិងសម្របសម្រួលភាគីពាក់ព័ន្ធ	១ក្រុមការងារ					១ក្រុមការងារ
២១	សមាគមពាណិជ្ជកម្មដំឡូងមីជាតិត្រូវបង្កើតឡើងដើម្បីធ្វើការងារទីផ្សារ ប្រមូលផ្តុំក្រុមហ៊ុនឯកជនដើម្បីជំរុញការលក់ និងអភិវឌ្ឍន៍សមត្ថភាព	សមាគមតូចៗនៅមូលដ្ឋានចំនួន១២ត្រូវបានបង្កើត	សមាគមកម្រិតជាតិមួយ	១សមាគម					១សមាគម
២២	គម្រោងផ្តួចផ្តើមឱ្យមានការផ្សារភ្ជាប់រវាងរោងចក្រកែច្នៃដើម្បីប្រើប្រាស់កាកសំណល់និងបង្កើតតម្លៃបន្ថែមឱ្យគ្នាទៅវិញទៅមក	មានការផ្សារភ្ជាប់គ្នារវាងរោងចក្រនិងអ្នកពាក់ព័ន្ធក្នុងការកែច្នៃកាកសំណល់ដំឡូងមីក្នុងទ្រង់ទ្រាយតូច	ការប្រទាក់ក្រឡារវាងរោងចក្រដែលបង្កើតមាននូវប្រព័ន្ធ circular economy	២គម្រោង (គម្រោងចង្កោមរោងចក្រកែច្នៃដំឡូងមីនិងកាកសំណល់ និងគម្រោងប្រទាក់ក្រឡារោងចក្រដែលអាចបំពេញឱ្យគ្នាទៅវិញទៅមក)					២គម្រោង
២៣	សកម្មភាពទាក់ទាញការវិនិយោគនិងធុរកិច្ច (ក្រុមហ៊ុនពាក់ព័ន្ធពេញមួយខ្សែចង្វាក់តម្លៃដំឡូងមី)	មានការរៀបចំវេទិកាវិនិយោគនិងធុរកិច្ចមួយដងក្នុងឆ្នាំ២០១៧	វេទិកានិងយន្តការធុរកិច្ចដែលដំណើរការប្រកបដោយនិរន្តរភាព		១ដង		១ដង		២ដង
២៤	ការផ្សារភ្ជាប់វិស័យឯកជន និង	ព័ត៌មានពីដំឡូងមី	បេសកកម្ម		១ដង	១ដង	១ដង	១ដង	៤ដង

	ទីផ្សារអន្តរជាតិ	និងតួអង្គនៅកម្ពុជា មិនបានផ្សព្វផ្សាយទូលំទូលាយ	ពាណិជ្ជកម្មទៅកាន់ទីផ្សារគោលដៅ						
២៥	មជ្ឈមណ្ឌលសិក្សាអភិវឌ្ឍន៍ផលិតកម្មដំឡូងមី	មិនមានមជ្ឈមណ្ឌលជំនាញដំឡូងមី មានតែគម្រោងផ្សព្វផ្សាយបច្ចេកទេសដាំដុះ	គម្រោងបង្កើតមជ្ឈមណ្ឌលដំឡូងមី	គម្រោងមួយសម្រាប់ភាគខាងលិចនិងមួយទៀតសម្រាប់ភាគខាងកើត ត្រូវបានផ្តួចផ្តើម					២គម្រោង
២៦	មជ្ឈមណ្ឌលអភិវឌ្ឍន៍ផលិតផលចេញពីម្សៅ(ដំឡូងមី)	មិនមានមជ្ឈមណ្ឌលជំនាញម្សៅ	គម្រោងបង្កើតមជ្ឈមណ្ឌលអភិវឌ្ឍន៍ផលិតផលចេញពីម្សៅ	គម្រោងផ្តួចផ្តើមបង្កើតមជ្ឈមណ្ឌលអភិវឌ្ឍន៍ផលិតផលចេញពីម្សៅ ត្រូវបានផ្តួចផ្តើម					១គម្រោង
២៧	ប្រព័ន្ធព័ត៌មានទីផ្សារនិងកសិផលពាក់ព័ន្ធដំឡូងមីត្រូវបានបង្កើតដោយសហការជាមួយក្រុមហ៊ុនទីប្រឹក្សាឬជំនាញការ	តួអង្គនីមួយៗមានមធ្យោបាយប្រមូលព័ត៌មានរៀងៗខ្លួន និងស្នើសុំឱ្យមាន	ប្រព័ន្ធព័ត៌មានត្រូវបានបង្កើតនិងដំណើរការ	១គម្រោង					១គម្រោង

* តារាងសូចនាករខាងលើអាចនឹងមានការប្រែប្រួលក្រោយពីគោលនយោបាយជាតិដំឡូងមីឆ្នាំ២០១៩-២០២៣នេះត្រូវបានអនុវត្តនិងធ្វើការវាយតម្លៃចុងក្រោយ។